

การจัดการสิ่งแวดล้อมของธุรกิจโรงแรมในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย

โดย
ว่าที่ร้อยตรีหญิงนภาพร บ่อแก้ว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว โรงแรม และอีเวนต์ แผน ก แบบ ก 2

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2567

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

การจัดการสิ่งแวดล้อมของธุรกิจโรงแรมในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย

โดย
ว่าที่ร้อยตรีหญิงณภาพร บ่อแก้ว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว โรงแรม และอีเวนต์ แผน ก แบบ ก 2

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2567

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

ENVIRONMENTAL MANAGEMENT OF HOTEL BUSINESS IN MUANG DISTRICT
CHIANG RAI PROVINCE

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Arts TOURISM, HOTEL AND EVENT MANAGEMENT

Academic Year 2024

Copyright of Silpakorn University

631220105 : การจัดการการท่องเที่ยว โรงแรม และอสังหาริมทรัพย์ แผน ก แบบ ก 2

คำสำคัญ : การจัดการสิ่งแวดล้อม, โรงแรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม, โรงแรมสีเขียว

ว่าที่ร้อยตรีหญิง นภาพร บ่อแก้ว: การจัดการสิ่งแวดล้อมของธุรกิจโรงแรมในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิตศักดิ์ พุฒจรรย์

การศึกษาค้นคว้าวิจัยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษานโยบายและมาตรฐานที่ใช้ในการจัดการสิ่งแวดล้อมของธุรกิจโรงแรมในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย 2) เพื่อศึกษาวิธีดำเนินงานและปัจจัยสนับสนุนการจัดการสิ่งแวดล้อมของธุรกิจโรงแรมในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย และ 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ผู้ให้ข้อมูลหลักที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารระดับสูง ผู้จัดการฝ่าย หรือพนักงาน ที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงแรมเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จากโรงแรมที่ได้รับมาตรฐานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมระหว่างปี พ.ศ. 2562-2564 จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ โรงแรมเดอะ ริเวอร์รี บาย กะตะธานี โรงแรมเลอ เมอริเดียน เชียงราย รีสอร์ท โรงแรมอิมพีเรียลริเวอร์เฮาส์ รีสอร์ท เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และแบบสังเกต โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการบันทึกบทสัมภาษณ์ระหว่างการสัมภาษณ์จากตัวแทนสถานประกอบการธุรกิจโรงแรมจำนวน 3 แห่ง ช่วงระยะเวลาในการเก็บข้อมูลคือเดือน มีนาคม 2565 – มีนาคม 2568 ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้วยกระบวนการสามเส้าคือผลการสัมภาษณ์ ผลการสังเกตและตรวจสอบรายงานผลการปฏิบัติงานของโรงแรม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยอาศัยวิธีการวิเคราะห์แก่นสาระ (Thematic analysis) เป็นการตีความจากการสัมภาษณ์ โดยใช้กระบวนการ 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย การสร้างความคุ้นเคยกับข้อมูล การถอดรหัส การค้นหาธีม การทบทวนหัวข้อ การกำหนดและตั้งชื่อธีม และการจัดทำรายงาน

ผลการวิจัยพบว่า ธุรกิจโรงแรมในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงรายมีแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมดังนี้ 1) มีการพัฒนาตามนโยบายของส่วนกลางหรือภาครัฐ โรงแรมมีการปรับตัวให้สอดคล้องกับนโยบายใหม่ของภาครัฐ ผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับนโยบายสิ่งแวดล้อมระดับสากลและระดับประเทศ 2) โรงแรมมีแผนการปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง และปัจจัยสนับสนุนการจัดการสิ่งแวดล้อมคือ นโยบายองค์กร การสนับสนุนจากภาครัฐ การวางแผนด้านสิ่งแวดล้อม การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านสิ่งแวดล้อม และการส่งเสริมความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมร่วมกับชุมชน 3) โรงแรมควรมีแผนสำหรับการรับมือกับปัญหาภัยคุกคามด้านสิ่งแวดล้อม มีการติดตั้งเครื่องฟอกอากาศเพื่อป้องกันฝุ่น PM2.5 การกำหนดมาตรฐานการปล่อยมลพิษ การวางแผนติดตั้งพรางกันน้ำและเตรียมอุปกรณ์ฉุกเฉินเช่นปั้มน้ำหรือเรือ ในกรณีน้ำท่วม นอกจากนี้โรงแรมควรมีการเตรียมพร้อมสำหรับสถานการณ์ฉุกเฉินโดยการเตรียมแผนป้องกันและฟื้นฟูที่ครอบคลุม ได้แก่ การฝึกอบรมพนักงาน การทำงานร่วมกับวิศวกรผู้เชี่ยวชาญ

631220105 : Major TOURISM, HOTEL AND EVENT MANAGEMENT

Keyword : ENVIRONMENTAL MANAGEMENT, ENVIRONMENTAL HOTEL, GREEN HOTEL

Acting Sub Lieutenant Napapond BORKAEW : Environmental Management of Hotel Business in Muang District Chiang Rai Province Thesis advisor : Assistant Professor Jittasak Putjorn, Ph.D.

This study aimed to 1) study the policies and standards used in Environmental Management of Hotel Business in Muang District Chiang Rai Province, 2) study the methods of operation and factors supporting environmental management of hotel businesses in Mueang District, Chiang Rai Province, and 3) to suggest guidelines for developing environmentally friendly hotel management. The main informants used in this research were senior executives, department managers or employees who were directly involved in environmental management of the hotel as key informants. From 3 hotels that received environmental management standards between 2019-2021, namely The Riverie by Katathani, Le Meridien Chiang Rai Resort, and Imperial River House Resort. The research instruments were semi-structured interviews and observation forms. By collecting data from recorded interviews during interviews with representatives of 3 hotel business establishments, the data collection period was March 2022 – March 2025. Data validity was checked using a triangulation process consisting of interviews, observations, and environmental performance reports. Thematic analysis was performed using the interviews' interpretation process, using a six-step process consisting of familiarizing the data, decoding, finding themes, reviewing topics, identifying and naming themes, and reporting.

The research results found that hotel businesses in Mueang District, Chiang Rai Province, have the following environmental management approaches: 1) Development in accordance with central or government policies. Hotels have adjusted themselves to be in line with new government policies. Business operators give importance to international and national environmental policies. 2) Hotels have continuous environmental operations plans and factors supporting environmental management are organizational policy, support from the government, environmental planning, use of environmental technology and innovation, and promotion of environmental cooperation with the community. 3) Hotels should have a plan for dealing with environmental threats, such as installing air purifiers to prevent PM2.5 dust, setting pollution emission standards, planning to install flood barriers, and preparing emergency equipment such as water pumps or boats in case of flooding. In addition, hotels should be prepared for emergency situations by preparing comprehensive prevention and recovery plans, such as staff training working with expert engineers.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตศักดิ์ พุฒจร อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ที่ได้คอยดูแลให้คำปรึกษา ให้ข้อเสนอแนะ ช่วยเหลือ สนับสนุนและแก้ไขข้อบกพร่อง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์ลภัส พงศกรรังศิลป์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร. วงศ์ลัดดา วีระไพบุลย์ ประธานกรรมการ ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์เพื่อให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีความสมบูรณ์และสำเร็จออกมาได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทั้ง 3 ท่านเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ กรรมการท่องเที่ยว ผู้จัดการทั่วไปโรงแรมดิอิมพีเรียลริเวอร์เฮาส์เชียงราย ผู้จัดการและพนักงานฝ่ายทรัพยากรมนุษย์โรงแรมเลอเมอริเดียนเชียงรายรีสอร์ท ผู้จัดการทั่วไป ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ และหัวหน้าหน่วยรักษาความปลอดภัย โรงแรมเดอะริเวอร์ริบายกะตะธานี เชียงราย ทุกท่านที่เปิดโอกาสให้ผู้วิจัยเข้าไปเก็บข้อมูล เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกและการตอบแบบสอบถาม รวมทั้งได้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณครูบาอาจารย์ทุกท่านที่ได้ปะละสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และประสบการณ์ที่มีประโยชน์เป็นพื้นฐานที่ดีในการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกด้วยดีตลอดมา

ขอขอบพระคุณผู้บริหารของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงรายทุกท่านที่ได้ให้โอกาสในการศึกษา ขอขอบคุณเพื่อนร่วมงาน คุณครูสาขาวิชาการโรงแรมทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือจนทำให้ผู้วิจัยสามารถทำวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงลงได้

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ญาติ พี่น้อง และผู้ใหญ่ที่เคารพทุกท่าน ที่มอบโอกาสทางการศึกษาและให้ความช่วยเหลือทุกอย่างตลอดมา ขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นทุกคนที่ช่วยเหลือซึ่งกันและกันตลอดเวลาที่ร่วมเรียนด้วยกัน รวมถึงเพื่อนพ้อง น้อง พี่ ทุกคนที่คอยส่งกำลังใจให้เสมอมา และเพื่อนที่เป็นกัลยาณมิตรที่ดีที่คอยให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจ และคำแนะนำ จนงานวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จออกมาได้ด้วยดี

นภาพร บ่อแก้ว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามงานวิจัย.....	6
วัตถุประสงค์ในการศึกษา.....	6
ขอบเขตด้านการศึกษา.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
นิยามศัพท์.....	7
บทที่ 2 แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิดทฤษฎีการโรงแรม.....	9
การจัดการสิ่งแวดล้อม.....	11
เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน.....	13
มาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO14001:2015.....	18
มาตรฐานโรงแรมสีเขียวอาเซียน.....	21
มาตรฐานโครงการใบไม้เขียว.....	25
มาตรฐานโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Green Hotel).....	28

นโยบายสิ่งแวดล้อมจังหวัดเชียงราย.....	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	34
กรอบแนวคิดในการวิจัย	40
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	41
พื้นที่การศึกษา.....	41
ผู้ให้ข้อมูลหลัก	41
เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	42
การเก็บรวบรวมข้อมูล	47
ระยะเวลาการดำเนินการ.....	47
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	50
วัตถุประสงค์ที่ 1 ศึกษานโยบายและมาตรฐานที่ใช้ในการจัดการสิ่งแวดล้อมของธุรกิจโรงแรมใน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย.....	50
วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาวิธีดำเนินงานและปัจจัยสนับสนุนการจัดการสิ่งแวดล้อมของธุรกิจ โรงแรมในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย.....	54
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	68
สรุปผลงานวิจัย.....	68
อภิปรายผล.....	76
ข้อเสนอแนะ	86
รายการอ้างอิง	88
ประวัติผู้เขียน	97

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เข้ามาประเทศไทย จำแนกตาม รายการค่าใช้จ่าย พ.ศ. 2560- 2563	3
ตารางที่ 2 ตารางแสดงค่าคะแนนมาตรฐานโครงการใบไม้เขียว	27
ตารางที่ 3 ตารางแสดงข้อมูลโรงแรมที่ผ่านมาตรฐานสิ่งแวดล้อมระหว่างปี พ.ศ. 2562-2564	42
ตารางที่ 4 ตารางการดำเนินงาน	48

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 แนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อม.....	19
ภาพที่ 2 ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม EMS (Environment Management System).....	20
ภาพที่ 3 แนวทางการจัดการทรัพยากรสิ่งแวดล้อมและพลังงานที่มีประสิทธิภาพ.....	29

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

สิ่งแวดล้อมโลกเป็นหัวใจสำคัญของการดำเนินงานในองค์กรธุรกิจ สภาพแวดล้อมทั่วโลกเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการองค์กร ธุรกิจมีความเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมทั้งในฐานะผู้สร้างผลกระทบและผู้ที่ได้รับผลกระทบ เนื่องจากวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตส่วนใหญ่เป็นทรัพยากรที่มาจากธรรมชาติที่มีอยู่อย่างจำกัด สวนทางกับความต้องการใช้ทรัพยากรที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลทำให้อุณหภูมิเฉลี่ยของโลกสูงขึ้นและนำไปสู่ การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ สังเกตได้จากอุณหภูมิของโลกที่ร้อนขึ้น ที่เรียกว่า ภาวะโลกร้อน หรือ Global warming รวมถึงการส่งสัญญาณผ่านภัยพิบัติทางธรรมชาติ โดยเห็นได้ชัดในรอบปี พ.ศ. 2564 - 2565 สถานการณ์สิ่งแวดล้อมโลก (World Economic Forum 2022) และสิ่งแวดล้อมไทยแปรปรวนค่อนข้างสูง ซึ่งนักวิทยาศาสตร์ทั่วโลกให้ข้อสรุปว่าเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (วิจารณ์ สิมานายา, 2566) ใน พ.ศ. 2558 องค์กรสหประชาชาติซึ่งเป็นองค์กรระหว่างประเทศที่มีสมาชิกเกือบทุกประเทศทั่วโลก ได้ประชุมผู้นำจากประเทศสมาชิกองค์การสหประชาชาติ 193 ประเทศร่วมประชุมหารือร่วมกันเกี่ยวกับสันติภาพและความเจริญรุ่งเรืองสำหรับผู้คนและโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคต มติในที่ประชุมให้ความสำคัญด้านสิ่งแวดล้อมถึง องค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ การเติบโตทางเศรษฐกิจ (Economic growth) ความครอบคลุมทางสังคม (Social inclusion) และการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม (Environmental protection) หัวใจสำคัญของเป้าหมายคือ การพัฒนาที่ยั่งยืนการพัฒนาที่ยั่งยืน 17 เป้าหมาย (Sustainable Development Goals: SDGs) ซึ่งเป็นข้อเรียกร้องของทุกประเทศทั้งประเทศที่พัฒนาแล้วและประเทศที่กำลังพัฒนา ซึ่งถือว่าทุกคนทุกชนชาติเป็นหุ้นส่วนระดับโลก ให้ตระหนักถึงการยุติความยากจน การกีดกันทางสังคมและเศรษฐกิจจะต้องดำเนินควบคู่ไปพร้อมกับกลยุทธ์การปรับปรุงสุขภาพ การศึกษา ลดความเหลื่อมล้ำ รวมไปถึงการกระตุ้นการเติบโตทางเศรษฐกิจ และในขณะเดียวกันก็ต้องมีกระบวนการจัดการกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การทำงานเพื่อรักษามหาสมุทร และป่าไม้ (United Nation, 2020) จากรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมไทย ในช่วง พ.ศ. 2562 ถึง มิถุนายน พ.ศ. 2564 พบว่าสิ่งแวดล้อมสาขาทรัพยากรที่ดินและการใช้ที่ดิน ทรัพยากรแร่ พลังงาน ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ความหลากหลายทางชีวภาพ สิ่งแวดล้อมชุมชน

และสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ มีทิศทางที่ดีขึ้น ในทางตรงกันข้ามสิ่งแวดล้อมที่ควรเฝ้าติดตาม คุณภาพน้ำ คุณภาพอากาศ สิ่งแวดล้อมชุมชน ทรัพยากรดินและการใช้ที่ดิน พลังงาน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรแร่ ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และภัยพิบัติ (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2565) ประเทศไทยขับเคลื่อนเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวด้วยความหลากหลายของวัฒนธรรม และทรัพยากรธรรมชาติอย่างต่อเนื่องมาหลายทศวรรษ จนถึง พ.ศ. 2562 ช่วงก่อนวิกฤตการณ์โควิด 19 มีผู้เยี่ยมชมเยือนประเทศไทย กว่า 40 ล้านคนจาก ทั่วทุกมุมโลก นับเป็นประวัติศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวที่สร้างงานสร้างรายได้ และการพัฒนา ด้านอื่น ๆ ในขณะที่การท่องเที่ยวเติบโตถึงขีดสุด ปัญหาที่ฝังรากลึกมานานถูกเปิดเผยพร้อมกับ ความเสื่อมโทรมของธรรมชาติที่เห็นเด่นชัดมากขึ้น นำไปสู่การสูญเสียคุณค่าด้านการท่องเที่ยว (สถาบันเทคโนโลยีและสารสนเทศเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (สทย. , 2563) ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญที่ช่วยดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางมายังประเทศไทย ดังนั้น ดูแลให้ทรัพยากรธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวดำรงอยู่อย่างยั่งยืนจึงเป็นบทบาทสำคัญที่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทุกภาคส่วนต้องให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกธุรกิจ กลุ่ม HORECA (Hotel Restaurants Café and Catering) เป็นส่วนหนึ่งของอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว อุตสาหกรรมบริการที่ประกอบไปด้วยธุรกิจบริการที่พัก ธุรกิจอาหารอาหาร และเครื่องดื่ม ธุรกิจจัดเลี้ยง และธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้อง เป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมที่ใหญ่ เป็นอันดับสามในสหภาพยุโรป รองจากกิจกรรมด้านการค้า การกระจายสินค้า และการก่อสร้าง นอกจากนี้ บริการจัดอาหารในร้านอาหารหรือบริการที่คล้ายกันถือเป็นองค์ประกอบที่ใหญ่ที่สุด ของอุตสาหกรรมบริการ ธุรกิจในสาขานี้รวมถึงธุรกิจโรงแรมเป็นหนึ่งในสาขาที่แข็งแกร่งที่สุด ของเศรษฐกิจยุโรป (HORECA INTERNATIONAL, 2022) ในขณะที่ประเทศไทย ธุรกิจกลุ่ม HORECA มีการพัฒนาควบคู่ไปกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เห็นได้จากการที่ประเทศไทยได้รับชื่อเสียง ด้านการท่องเที่ยวมายาวนานในปี 2561 มาสเตอร์การ์ดได้จัดทำ Global Destination Cities Index ซึ่งจัดอันดับ 20 เมืองแรกที่มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้าพักค้างคืนในปี 2561 โดยประเทศไทยมี 3 เมืองที่ติดอันดับ ได้แก่ พัทยา ภูเก็ต และกรุงเทพมหานคร (Master Card, 2019) ซึ่งสอดคล้อง กับสถิติค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยระหว่าง พ.ศ. 2561 ถึง พ.ศ. 2563 ที่มีค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เข้ามาประเทศไทย (ตารางที่ 1)

จำนวน 5,404.10 ล้านบาท 5,289.72 ล้านบาท 5,172.29 ล้านบาท และ 3,738.38 5,289.72 ล้านบาท ตามลำดับ

ตารางที่ 1 แสดงค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เข้ามาประเทศไทย จำแนกตามรายการค่าใช้จ่าย พ.ศ. 2560– 2563

รายการค่าใช้จ่าย	2560	2561	2562	2563
รวม (ล้านบาท)	5,404.10	5,289.72	5,172.29	3,738.38
รวม (ดอลลาร์สหรัฐ)	193.17	196.03	166.58	119.44
ค่าที่พัก	1,555.60	1,506.98	1,473.10	1,250.18
ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	1,110.07	1,118.19	1,094.59	854.99
ค่าบริการท่องเที่ยว	209.03	203.61	201.50	123.53
ค่าพาหนะในการเดินทาง	529.61	518.24	504.65	399.92
ค่าซื้อสินค้าที่ระลึก	1,331.23	1,284.55	1,256.87	715.80
ค่าใช้จ่ายเพื่อการบันเทิง	583.31	481.36	467.17	254.94
เบ็ดเตล็ด	85.25	85.94	79.51	52.13
การรักษาพยาบาล	-	90.85	94.90	86.89

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2563)

การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ นับเป็นรายได้หลักของไทยที่มีผลต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) จากรายงานสถิติค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาพำนักในประเทศไทย พบว่ามูลค่าการใช้จ่ายของผู้มาเยือนจากต่างประเทศอันดับหนึ่ง ได้แก่ ค่าใช้จ่ายด้านโรงแรม รีสอร์ท เกสต์เฮาส์ (Accommodation Services for visitors) (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2563) ในช่วงที่โควิด 19 กำลังแพร่ระบาดอย่างหนัก ส่งผลกระทบต่อธุรกิจโรงแรม 2563 อัตราการเข้าพักโรงแรมเฉลี่ย (Occupancy Rate) ลดลงต่ำสุดเหลือเพียง 2% จากที่แต่ก่อนหรือในปี 2562 ซึ่งเป็นช่วงก่อนที่จะเกิดวิกฤติโควิด 19 มีอัตราการเข้าพักอยู่ที่ 71% แต่ในปี 2565 เริ่มมีมาตรการผ่อนคลายนมากขึ้น อัตราการเข้าพักก็ค่อย ๆ ปรับตัวเพิ่มขึ้น จนกลับมา

สูงกว่า 37% ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ธุรกิจโรงแรมกำลังมีการฟื้นตัวอย่างต่อเนื่อง ซึ่งได้รับผลมาจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่เริ่มมีการฟื้นตัว (พุทธิชาติ ลุนคำ, 2565)

จากรายงานทางสถิติของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ในช่วงเดือนมกราคม 2565 ถึง ตุลาคม 2565 พบว่าภาคเหนือ มีรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติรวม 6,756.15 ล้านบาท โดยจังหวัดที่มีรายได้สูงที่สุด คือ จังหวัดเชียงใหม่ 4,246.8 ล้านบาท รองลงมา คือ จังหวัดเชียงราย 1,585.4 ล้านบาทในปี 2565 เชียงราย มีนักท่องเที่ยวมาเยือนสูงถึง 5 ล้านคน และมีรายได้จากการท่องเที่ยวกว่า 34,400 ล้านบาท ซึ่งมากเป็นอันดับที่ 2 ของภาคเหนือ และมีอัตราการเข้าพักร้อยละ 67.74 (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2565) ด้วยอัตราการเข้าพักที่ขยายตัวมากขึ้น ธุรกิจโรงแรมและที่พักมีความสำคัญต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอย่างมากจำเป็นต้องผลักดันให้เกิดการดำเนินการทางธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะเป็นปัจจัยสำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่สร้างรายได้ให้กับประเทศ

ตลาดการท่องเที่ยวยั่งยืนของโลกมีแนวโน้มเติบโตสูง เฉลี่ยถึงร้อยละสิบต่อปี ในช่วงปี 2562-2566 โดยมีปัจจัยสนับสนุนจากพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่ให้ความสำคัญกับความยั่งยืนมากขึ้น จึงถือเป็นโอกาสสำคัญของภาคการท่องเที่ยวไทย (ธนาอุส บุญทอง และคณะ, 2564) การพัฒนาธุรกิจโรงแรม เนื่องจากกลุ่มนักท่องเที่ยวประเด็นนี้มาเป็นปัจจัยสำคัญในการเลือกสถานที่ท่องเที่ยวและพัก โดยเฉพาะผลสะท้อนที่ได้จากผลสำรวจความคิดเห็นนักท่องเที่ยวทั่วโลกของ Booking.com ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.2565 ที่ผ่านมา พบว่า มากกว่า ร้อยละ 70 คาดหวังที่จะท่องเที่ยวแบบยั่งยืนมากขึ้นในระยะข้างหน้า และมีแนวโน้มจองที่พักที่ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมากขึ้น สอดคล้องกับผลสำรวจของ Booking.com ในช่วงปี พ.ศ. 2564 ผู้เดินทางชาวไทย ร้อยละ 94 คิดว่าการท่องเที่ยวเป็นสิ่งจำเป็นและผู้เดินทางมากกว่าครึ่ง เชื่อว่ายังไม่มีตัวเลือกที่มากพอสำหรับการเดินทางอย่างยั่งยืน (Booking.com, 2564) ซึ่งปัจจุบันมีโรงแรมหลายแห่งเริ่มปรับตัวเพื่อรองรับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน บนพื้นฐานความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ยกตัวอย่างเช่น นโยบายของโรงแรมในเครือเซ็นทารา (Centara Hotel and Resort) มีภารกิจด้านความยั่งยืนคือ มุ่งมั่นในการนำนวัตกรรมมาใช้ในการบริหารจัดการองค์กรในด้านต่าง ๆ เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงการนำนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการดำเนิน ธุรกิจเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยในปี 2562 เซ็นทาราสามารถจัดวัสดุ พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวในโรงแรมและรีสอร์ททุกแห่งได้สำเร็จ ทั้งนี้ อีกหนึ่งบทพิสูจน์ ถึงความมุ่งมั่นด้านสิ่งแวดล้อมที่โดดเด่น คือ โครงการ Journey to Zero ซึ่งมี เป้าหมายหลักในการลดการใช้ถุงพลาสติก การคัดแยกขยะ การลดปริมาณอาหาร

เหลือทิ้ง รวมถึงโครงการด้านพลังงานต่าง ๆ อาทิ การประหยัดพลังงาน การใช้พลังงาน แสงอาทิตย์ การติดตั้งสถานีชาร์จไฟฟ้าที่โรงแรมหลายแห่ง รวมถึงโครงการบริหาร จัดการน้ำ และการเพิ่มพื้นที่สีเขียวภายในโรงแรม (โรงแรมและรีสอร์ทในเครือเซ็นทารา) ศิวาเทล โรงแรมที่เน้นความยั่งยืน บริหาร อยู่บนการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารงาน มีความรับผิดชอบต่อชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อมเป็นการธุรกิจที่คำนึงถึงความสมดุลระหว่างผลกำไรและการสนับสนุนชุมชน รวมถึงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (SMEONE, 2565) สิงห์ เอสเตท ลงทุนในธุรกิจโรงแรมภายใต้ชื่อ บริษัท เอส โฮเทล แอนด์ รีสอร์ท จำกัด (มหาชน) หรือ SHR มีโรงแรมและรีสอร์ท กระจายอยู่ใน หลายภูมิภาคทั่วโลก โดยเฉพาะบริเวณแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลที่สำคัญ บริษัทฯ ตระหนักดีว่าหาก เราขาดความระแวดระวังในการประกอบการแล้ว อาจเป็นความเสี่ยงต่อทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล และชายฝั่งได้ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา จึงให้ความสำคัญต่อการอนุรักษ์ฟื้นฟูแนวปะการังและสัตว์ ทะเลในพื้นที่โดยรอบ ดูแลคุณภาพน้ำทิ้ง ติดตั้งระบบบำบัดน้ำเสีย โดยมีให้มีการปนเปื้อนของ สิ่งปฏิกูลออกสู่ทะเล มีนโยบายยกเลิกการใช้พลาสติกประเภทใช้ครั้งเดียวทิ้ง (Single-use Plastic) ในทุกโรงแรมที่บริษัทบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงของการเกิดขยะในทะเล และยังพัฒนา ความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกทั้งในระดับประเทศและระดับสากล ทำงานร่วมกันในการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมทางทะเลให้ยั่งยืน (สิงห์เอสเตท) จากนโยบายของบริษัทที่ประกอบธุรกิจโรงแรมจะเห็น ได้ว่าผู้ประกอบการโรงแรมทั้งในประเทศและต่างประเทศหันมาให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ อย่างยั่งยืน

จากการที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาใช้ทรัพยากรด้านการท่องเที่ยว และเข้าพักในโรงแรมจำนวนมากขึ้นนั้นส่งผลให้เกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมตามมา อันได้แก่ ปัญหาด้านการจัดการขยะมูลฝอย ขยะพลาสติก ที่เพิ่มมากขึ้น ปัญหาจากน้ำเสียที่มีการใช้ในปริมาณมาก ๆ แม้ลักษณะจะเป็นน้ำเสีย ในครัวเรือนแต่ก็ยังเป็นปัญหาสำคัญ ดังนั้นความสามารถในการดำเนินธุรกิจโรงแรมสีเขียว จึงกลายเป็นความท้าทายของผู้บริหาร ที่จะต้องเห็นคุณค่าของการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการส่งเสริมและสนับสนุน การให้ความสำคัญกับ ความปลอดภัย สุขภาพ ความเป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดจนวิถีชีวิตวัฒนธรรมของคนในท้องถิ่น ก่อให้เกิดการรวบรวมแนวคิด ในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมมาผสมผสานเพื่อนำมาเป็นแนวปฏิบัติก่อให้เกิดการบริโภคที่เป็นมิตร กับสิ่งแวดล้อม เกิดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ การจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้ทรัพยากรดำเนินธุรกิจโรงแรม

จากการศึกษาโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมส่วนใหญ่มุ่งเน้นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค กลยุทธ์ในการจัดการโรงแรมสีเขียว การวิเคราะห์ตลาดของโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม แต่ยังคงขาดการศึกษาในรูปแบบของการศึกษาแนวทางการปฏิบัติของโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมที่ถูกพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาการจัดการสิ่งแวดล้อมของธุรกิจโรงแรมในจังหวัดเชียงรายซึ่งนับเป็นจุดหมายปลายทางที่สำคัญของนักท่องเที่ยวและเป็นแหล่งรวมธุรกิจที่พิกอันดับต้น ๆ ของประเทศไทย จึงนำไปสู่การศึกษาวิจัยในหัวข้อการจัดการสิ่งแวดล้อมของธุรกิจโรงแรมในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษานโยบายและมาตรฐานที่ใช้ในการจัดการสิ่งแวดล้อมของธุรกิจโรงแรมในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็นมาตรฐานที่ได้รับ การยอมรับทั้งในประเทศและต่างประเทศเกี่ยวกับการจัดการองค์กรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อศึกษาการดำเนินงานและปัจจัยสนับสนุนการจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมให้ทราบแนวทางสำคัญถึงปัจจัยสนับสนุนและอุปสรรคของการพัฒนาโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมสำหรับธุรกิจที่พิกอื่น เหตุผลของการเข้าร่วมการเป็นโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

คำถามงานวิจัย

การบริหารจัดการโรงแรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ควรมีแนวทางไปสู่ความยั่งยืนอย่างไร

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. ศึกษา นโยบายและมาตรฐานที่ใช้ในการจัดการสิ่งแวดล้อมของธุรกิจโรงแรมในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย
2. เพื่อศึกษาวิธีดำเนินงานและปัจจัยสนับสนุนการจัดการสิ่งแวดล้อมของธุรกิจโรงแรมในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ขอบเขตด้านการศึกษา

1. ขอบเขตด้านพื้นที่

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านพื้นที่ในการวิจัยคือ โรงแรมในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

2. ขอบเขตด้านประชากร

การศึกษาครั้งนี้มีประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ ผู้บริหารระดับสูง ผู้จัดการฝ่าย หรือพนักงาน ที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงแรมที่ได้รับมาตรฐานโรงแรมสีเขียวหรือโรงแรมใบไม้เขียว

3. ขอบเขตด้านข้อมูลในการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอันจะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยใช้เกณฑ์การประเมินมาตรฐานใบไม้เขียว เกณฑ์โรงแรมสีเขียว เกณฑ์โรงแรมสีเขียวอาเซียน และ มาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO1400-12015 เพื่อสร้างแบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกต

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้อยู่ระหว่าง เดือน มกราคม 2566 ถึง มีนาคม 2568

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้ประกอบการ หน่วยงานภาครัฐหรือเอกชน สถาบันการศึกษา ได้เห็นความสำคัญ และส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการจัดการธุรกิจที่พักที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
2. ธุรกิจโรงแรมหรือธุรกิจที่พักอื่น ๆ สามารถนำผลงานวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับบริบทของตนเอง

นิยามศัพท์

ธุรกิจโรงแรม หมายถึง สถานประกอบการที่ประกอบธุรกิจด้านที่พัก ที่จดทะเบียนการค้า เป็นธุรกิจโรงแรม โดยสำหรับการวิจัยครั้งนี้คือธุรกิจโรงแรมในอำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย

โรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม หมายถึง โรงแรมสีเขียวและโรงแรมใบไม้เขียวในพื้นที่อำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย

ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรม หมายถึง ผู้บริหารระดับสูง หรือผู้จัดการฝ่าย พนักงาน ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการองค์การด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของโรงแรมในธุรกิจโรงแรมในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

มาตรฐานการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หมายถึง มาตรฐานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมสำหรับธุรกิจ
โรงแรม อันประกอบไปด้วย มาตรฐานโรงแรมใบไม้เขียว มาตรฐานโรงแรมสีเขียว มาตรฐานโรงแรม
สีเขียว มาตรฐานโรงแรมสีเขียวอาเซียน และมาตรฐาน ISO14001 1005 ในธุรกิจโรงแรม
ในเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย

โรงแรมสีเขียว หมายถึง สถานประกอบการประเภทที่พักซึ่งมีการใช้ทรัพยากรและพลังงาน
อย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ มีการจัดการมลพิษและสิ่งแวดล้อมที่ดี มีส่วนร่วมในการสืบสาน
ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น

บทที่ 2

แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาการจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในอำเภอเมืองเชียงราย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษานโยบายและมาตรฐานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย เพื่อศึกษาการดำเนินงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมปัจจัยสนับสนุนการจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและเพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีการจัดการโรงแรม
2. แนวคิดการจัดการสิ่งแวดล้อม
3. เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน
4. มาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO14001:2015
5. โครงการโรงแรมสีเขียวอาเซียน
6. โครงการใบไม้เขียว
7. โครงการโรงแรมสีเขียว
8. นโยบายสิ่งแวดล้อมจังหวัดเชียงราย
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทฤษฎีการจัดการโรงแรม

โรงแรม คือสถานประกอบการทางการค้าดำเนินการทางธุรกิจที่ให้บริการด้านที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวหรือผู้เดินทางที่ประสงค์จะหาที่พักแรม โดยมีผู้ให้คำนิยามและคำจำกัดความดังนี้

โรงแรมมีความหมายตาม พระราชบัญญัติโรงแรม พุทธศักราช 2547 กำหนดความหมายไว้ว่า สถานที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ทางธุรกิจเพื่อให้บริการที่พักชั่วคราวสำหรับคนเดินทางหรือบุคคลอื่นใดโดยมีค่าตอบแทนทั้งนี้ไม่รวมถึง 1) สถานที่พักที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการที่พักชั่วคราวรัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือเพื่อการกุศล หรือการศึกษา ทั้งนี้โดยมิได้เป็นการหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน 2) สถานที่พักที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการที่พักอาศัย โดยคิดค่าบริการเป็นรายเดือนขึ้นไปเท่านั้น และ 3) สถานที่พักอื่นใดตามกำหนดในกฎกระทรวง

พจนานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายของ โรงแรม ไว้ว่า ที่พักคนเดินทางซึ่งต้องเสียค่าพักแรมด้วย; (กฎ) สถานที่ ทุกชนิดที่จัดตั้งขึ้นเพื่อรับสินจ้างสำหรับคนเดินทางหรือบุคคลที่ ประสงค์จะหาที่อยู่หรือที่พักชั่วคราว

Lundberg (1989) ให้ความหมายของโรงแรมไว้ว่า สถานประกอบการเชิงการค้าที่นักธุรกิจตั้งขึ้นเพื่อบริการผู้เดินทางในเรื่องของที่พักอาศัย อาหาร และบริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพักอาศัยและเดินทาง

โรงแรม ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Hotel โดยมีรากศัพท์มาจากภาษาอังกฤษ ว่า hôtel พจนานุกรมภาษาอังกฤษคอลลิเนส (ฉบับออนไลน์) ได้ให้ความหมายของ โรงแรม (HOTEL) ในภาษาอังกฤษไว้ว่า อาคารที่ผู้คนเข้าพักเช่น ในวันหยุดโดยผู้เข้าพักต้องชำระค่าห้องพักและค่าอาหาร

สมาคมโรงแรมไทย (Thai Hotel Association : THA) ได้กล่าวถึงกฎหมายและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินธุรกิจโรงแรมไว้ดังนี้

- 1) พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2475
- 2) กฎกระทรวงกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจโรงแรมฉบับที่ 1 และ 2
- 3) มาตรการส่งเสริมและพัฒนามาตรฐานการประกอบธุรกิจโรงแรมบางประเภท (ม.44)
- 4) พระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ (สปา)
- 5) พระราชบัญญัติ คุ่มครองข้อมูลส่วนบุคคล มีผลบังคับใช้ 27 พ.ค.2564
- 6) กฎกระทรวงสั่งอำนวยความสะดวกคนพิการ 2564
- 7) ข้อเสนอการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับทุกคน
- 8) มาตรฐานการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับอาคารและสิ่งแวดล้อม
- 9) ขยายเวลาข้อกำหนดการใช้อาคารประเภทอื่นมาทำธุรกิจโรงแรม ออกไปอีก 3 ปี รวมเป็น 8 ปี

กล่าวโดยสรุป โรงแรม หมายถึง สถานประกอบการที่ประกอบธุรกิจด้านที่พักสำหรับบริการผู้เดินทาง หรือบุคคลที่ประสงค์จะหาที่พักชั่วคราว โดยผู้เข้าพักจะต้องจ่ายค่าที่พักเป็นค่าตอบแทน โดยให้บริการเรื่องที่พักอาศัย อาหารและบริการอื่น ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้เข้าพัก

การจัดการสิ่งแวดล้อม

สิ่งแวดล้อม คือ สิ่งที่อยู่รอบตัวมนุษย์หากหน่วยงานหรือองค์กรสามารถบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพก็จะส่งผลเชิงบวกต่อธุรกิจของตนโดยมีผู้ให้คำจำกัดความและคำนิยามของการจัดการสิ่งแวดล้อมไว้ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ให้ความหมายของการจัดการ ไว้ว่า สิ่งงานควบคุม ดำเนินงาน

Draft Richard (2021) ได้ให้ความหมายของการจัดการไว้ว่า การจัดการ คือ กระบวนการที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ผ่านหน้าที่หลัก 4 ประการประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์กร การนำ และการควบคุม

Derek French and Heather Saward (1975) ได้ให้ความหมายของการจัดการไว้ว่า การจัดการหมายถึงกระบวนการ กิจกรรม หรือการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่อันที่เชื่อมั่นได้ว่ากิจกรรมต่าง ๆ ดำเนินไปในแนวทางที่จะบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนโดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร. (2543) สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่มที่ 19 ได้ให้ความหมายของ การจัดการ ไว้ว่า การดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งด้านการจัดหา การเก็บรักษา การซ่อมแซม การใช้อย่างประหยัด และการสงวนรักษา เพื่อให้กิจกรรมที่ดำเนินการนั้น สามารถให้ผลยั่งยืนต่อมวลมนุษย์และธรรมชาติ โดยหลักการแล้ว “การจัดการ” จะต้องมีแนวทางการดำเนินงาน ขบวนการ และขั้นตอน รวมทั้งจุดประสงค์ในการดำเนินงานที่ชัดเจนแน่นอน

สุพัตรา สุภาพ (2552) ได้ให้คำจำกัดความ การจัดการ หมายถึง การที่ผู้บริหารทำหน้าที่ประสานงานให้ต่างคนต่างทำหรือด้วยคนใดคนหนึ่งไม่ได้ สามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการเป็นศาสตร์และศิลป์เป็นทักษะความรู้ กฎเกณฑ์ และการปฏิบัติตามสภาพแวดล้อมภายในภายนอกขององค์กรในการที่จะทำอะไรและทำอะไร

สรุปได้ว่า การจัดการ หมายถึง กระบวนการ กิจกรรม การสั่งงาน การควบคุม การปฏิบัติงานที่นำมาใช้ในองค์กร เพื่อให้องค์กรประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

พจนานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้ให้ความหมายของ สิ่งแวดล้อม ไว้ว่า สิ่งต่าง ๆ ทั้งทางธรรมชาติและทางสังคมที่อยู่รอบ ๆ มนุษย์มีทั้งที่ดีและไม่ดี เช่น โรงเรียน สร้างสวนดอกไม้ให้เป็นสิ่งแวดล้อมที่ดีแก่นักเรียน ชุมชนที่มีการทะเลาะวิวาทกันหรือเล่นการพนัน เป็นสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดีแก่เด็ก

โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนโดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่มที่ 21 ได้ให้ความหมายของ สิ่งแวดล้อม ไว้ว่า สิ่งต่าง ๆ ที่มีลักษณะทางกายภาพและชีวภาพที่อยู่รอบ ๆ ตัวเรา จึงเป็นได้ทั้งสิ่งที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น (สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่มที่ 2: 2563)

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 มาตราที่ 4 ได้ให้ความหมายสิ่งแวดล้อมไว้ว่า สิ่งต่าง ๆ ที่มีลักษณะทางกายภาพและชีวิตที่อยู่รอบตัวมนุษย์ซึ่งเกิดขึ้นโดยธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น ทั้งนี้ยังได้ให้ความหมายของ คุณภาพสิ่งแวดล้อม ไว้ว่า คุณภาพของธรรมชาติ อันได้แก่ สัตว์ พืช และทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ และสิ่งที่มนุษย์ได้ทำขึ้น ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพของประชาชน และความสมบูรณ์สืบไปของมนุษยชาติ

เสรี วรพงษ์ (2557) สิ่งแวดล้อม คือ สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวมนุษย์ซึ่งมีทั้งสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต ทั้งเป็นรูปธรรม (จับต้องและมองเห็นได้) และนามธรรม (จับต้องไม่ได้และมองไม่เห็น) ทั้งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น

สรุปได้ว่า สิ่งแวดล้อม หมายถึง องค์กรประกอบต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวมนุษย์ อันประกอบไปด้วย สิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต เป็นสิ่งที่มีบทบาทต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม

โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนโดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร, 2543) สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่มที่ 19 (2563) ได้ให้ความหมายของ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไว้ว่า การดำเนินงานต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านการจัดการ การเก็บรักษา การซ่อมแซม การใช้อย่างประหยัด และการสงวนรักษา เพื่อให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมนั้น สามารถเอื้ออำนวยประโยชน์แก่มวลมนุษย์ได้ใช้ตลอดไป อย่างไม่ขาดแคลน หรือมีปัญหาใด ๆ หรืออาจจะหมายถึง กระบวนการจัดการ แผนงาน หรือกิจกรรมในการจัดสรร และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อสนองความต้องการในระดับต่าง ๆ ของมนุษย์ และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดของการพัฒนา คือ เสถียรภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพ

สิ่งแวดล้อม โดยยึดหลักการอนุรักษ์ ด้วยการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างลาดประหยัด และก่อให้เกิดผลเสียต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้

การจัดการสิ่งแวดล้อม หมายถึง กระบวนการ กิจกรรม การปฏิบัติงาน ที่เน้นกระบวนการใช้สิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวมนุษย์ทั้งสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดซึ่งสวนทางกับความต้องการในการใช้ทรัพยากรที่เพิ่มมากขึ้นของมนุษย์ ส่งผลให้เกิดวิกฤตการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมตามมา ส่งผลให้เกิดแนวคิดการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อนำไปสู่ความยั่งยืน จึงมีค่านิยมและคำจำกัดความของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนดังต่อไปนี้

การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) คือ แนวทางการพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการของคนในยุคปัจจุบัน โดยไม่ลดทอนความสามารถในการตอบสนอง ความต้องการของคนรุ่นหลังอันประกอบด้วยแนวคิดสองประการได้แก่ แนวคิดเรื่องความต้องการและแนวคิดของข้อจำกัด (Brundtland, 1987) การบรรลุการพัฒนาที่ยั่งยืน มีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ มุ่งมั่นต่อความก้าวหน้าทางสังคม (Social Progress) การเติบโตทางเศรษฐกิจ (Economic Growth) และรักษาความสมดุลของสิ่งแวดล้อม (Environmental Balance) (Acciona, 2016) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือ Sustainable development Goals: SDGS ปี 2558 เริ่มนำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนมาใช้ เนื่องจากปัญหาความเหลื่อมล้ำในหลาย ๆ ส่งผลให้ชาติสมาชิกต้องร่วมกันระดมความคิดเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ร่วมกัน ในการประชุมสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ ในปี 2558 เกิดการระดมสมองของตัวแทนสมาชิกองค์การสหประชาชาติทั้งองค์การระหว่างประเทศระดับภูมิภาค และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจำนวนมากจากนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญทั่วโลก มาร่วมกันกำหนดแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน และกำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน 17 ประการ ประกอบด้วย 169 เป้าหมายย่อย และ 247 ตัวชี้วัด แบ่งเป็น 5 กลุ่ม (มิติ) หรือ 5P's คือ กลุ่มที่หนึ่ง การพัฒนาคน (People) ให้ความสำคัญกับการขจัดปัญหาความยากจนและความหิวโหย ความเหลื่อมล้ำในสังคม กลุ่มที่สอง สิ่งแวดล้อม (Plant) ให้ความสำคัญกับการป้องกันและรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และสภาพภูมิอากาศเพื่อพลเมืองโลกรุ่นต่อไป กลุ่มที่สาม เศรษฐกิจและความมั่งคั่ง (Prosperity) ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีและสอดคล้องกับธรรมชาติ กลุ่มที่สี่ สันติภาพ

และความยุติธรรม (peace) ยึดหลักการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ สังคมสงบสุขไม่แบ่งแยก และกลุ่มที่ทำการเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา (Partnership) ความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

ศูนย์ทรัพยากรธุรกิจและสิทธิมนุษยชน (2549) International Tourism Partnership (ITP) ซึ่งเป็นโครงการของ The Prince of Wales International Business Leaders Forum (IBLF) จัดขึ้นเพื่อสร้างแรงบันดาลใจและมอบความเป็นผู้นำระดับโลกสำหรับธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อโรงแรม การเดินทาง และการท่องเที่ยว Green Key (2017) ได้ประกาศเป้าหมาย 4 ประการที่ตกลงร่วมกันโดยกลุ่มโรงแรมชั้นนำระดับโลก เพื่อรวมอุตสาหกรรมโรงแรมเข้าด้วยกันเพื่ออนาคตที่ยั่งยืนมุ่งเน้นไปที่คาร์บอน น้ำ การจ้างงานเยาวชน และสิทธิมนุษยชน และสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ (Sustainable Development Goals – SDGs) หรือที่เรียกว่า Global Goals ส่งผลให้ผู้ประกอบการโรงแรมหรือผู้บริหารโรงแรมต้องพัฒนากิจการของตนไปสู่ความยั่งยืนและปรับเปลี่ยนแนวทางในการบริหารจัดการ มีการนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ เพื่อให้เกิดความยั่งยืน เลือกใช้วิธีที่ประหยัด ราคาไม่สูงเข้าถึงได้ง่าย การบริหารจัดการตราสินค้าแนวใหม่ การกำหนดจริยธรรม วัฒนธรรมองค์กรโดยรวม การออกแบบอาคารห้องพักที่เน้นการอนุรักษ์ การจัดการด้านขยะ การจัดการทรัพยากรน้ำ รวมไปถึงจนถึงการเห็นคุณค่าและให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมท้องถิ่น การให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศตั้งแต่เชิงนโยบายงบประมาณ สู่การลงมือทำ ที่มีผลต่อเป้าหมายการพัฒนาเป้าหมายอื่นตามมา

International Tourism Partnership (2019) ปี 2560 International Tourism Partnership (ITP) ได้กำหนด “วิสัยทัศน์” และ “เป้าหมาย” สำหรับอุตสาหกรรมโรงแรมเพื่อมีส่วนร่วมเชิงบวกต่อเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (SDGs) รวมถึง SDG 6.4 ภายในปี 2573 เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำอย่างมาก ในทุกภาคส่วนและรับประกันการถนอมและจัดหาน้ำจืดอย่างยั่งยืนเพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำและลดจำนวนผู้ประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำลงอย่างมาก เป้าหมายของ ITP คือ “สนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำ การถนอมและจัดหาน้ำจืดอย่างยั่งยืนเพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำ และลดจำนวนผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการขาดแคลนน้ำ โดยการฝังโปรแกรมการดูแลน้ำไว้ในพอร์ตโฟลิโอของโรงแรม” รายงานนี้มีจุดประสงค์เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลเชิงปฏิบัติในการนิยาม “การดูแลน้ำ” ในอุตสาหกรรมโรงแรม เพื่อช่วยให้บริษัทต่าง ๆ จัดการการใช้น้ำและผลกระทบได้ดีขึ้นผ่านหกขั้นตอน ปัญหาเรื่องน้ำ เช่น ความขาดแคลน มลพิษ

และการเข้าถึงน้ำสะอาดของชุมชนมีความเชื่อมโยงโดยเนื้อแท้กับบริบทในท้องถิ่น ซึ่งทำให้มีความซับซ้อนในการแก้ไขโดยบริษัทที่ดำเนินงานในหลายร้อยแห่งทั่วโลก

กาญจน์กมล พรหมเหล่า (2564) ESG (Environment, Social, Governance) เป็นแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาขององค์กรอย่างยั่งยืน ปัจจุบันได้รับความนิยมจากนักลงทุนทั่วโลกใช้ประกอบพิจารณาลงทุนโดยให้ความสำคัญกับการทำธุรกิจที่คำนึงถึงความรับผิดชอบต่อ 3 ด้านหลัก คือ สิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล แนวคิด ESG ช่วยสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่ธุรกิจ ด้วยการสะท้อนบทบาทความรับผิดชอบต่อธุรกิจที่มีต่อผู้มีส่วนได้เสีย และการนำเสนอผลการดำเนินงานในการพัฒนาธุรกิจให้เติบโตอย่างยั่งยืน

ธนาคารกรุงเทพ (2565) แนวคิด ESG ที่นักลงทุนใช้ประกอบการพิจารณาการลงทุน โดยจะให้ความสำคัญกับการทำธุรกิจ ที่คำนึงถึงความรับผิดชอบต่อ 3 ด้าน ที่ใช้เป็นตัวชี้วัด ได้แก่

1. Environment (สิ่งแวดล้อม) ชี้วัดความรับผิดชอบต่อบริษัทที่มีต่อสิ่งแวดล้อม อาทิ การปล่อยก๊าซเรือนกระจก (Greenhouse Gas) , การสร้างของเสีย, การปล่อยมลพิษ
2. Social (สังคม) ใช้วัดบริษัทมีการจัดการความสัมพันธ์กับ พนักงาน ลูกค้า หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ชุมชนท้องถิ่น และผู้ทำงานใน Value Chain ทั้งหมดอย่างไร อาทิ สุขภาพ ความเป็นอยู่ที่ดีของแรงงาน, ค่าตอบแทนที่เป็นธรรม
3. Governance (ธรรมาภิบาล) ชี้วัดว่าบริษัทมีการจัดการกำกับดูแลอย่างไร เพื่อให้การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพโปร่งใส ตรวจสอบได้

แนวคิด ESG นี้จะช่วยสร้างความน่าเชื่อถือแก่ธุรกิจ ที่สะท้อนความรับผิดชอบต่อธุรกิจที่มีต่อผู้มีส่วนได้เสีย และการนำเสนอผลการดำเนินงานในการพัฒนาธุรกิจให้เติบโตอย่างยั่งยืน

เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนเป็นการพัฒนาที่บูรณาการบริหารจัดการด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมให้มีเสถียรภาพครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน เพื่อให้ทุกคนในสังคมมีคุณภาพชีวิตที่ดีอยู่ร่วมกับสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมดุล

เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนในประเทศไทย

เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนในประเทศไทยเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการพัฒนา ด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธุรกิจควบคู่กันไปอย่างยั่งยืนจึงได้มีคำจำกัดความและนิยามดังต่อไปนี้

การเชื่อมโยงเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน 17 เป้าหมายครอบคลุมมิติการพัฒนาด้านการพัฒนาคน เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม

สันติภาพ ความยุติธรรม และความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา มีความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาประเทศไทยภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล และเป็นกรอบในการจัดทำแผนการพัฒนาประเทศโดยการบูรณาการร่วมกัน และสัมพันธ์สอดคล้องกัน นำไปสู่เป้าหมายสูงสุดคือพัฒนาประเทศให้มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนทั้ง 17 เป้าหมายหลัก 169 เป้าหมายย่อย มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 6 ด้าน และมีความสอดคล้องกับเป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 23 ประเด็น ซึ่งหน่วยงานของรัฐสามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำโครงการและแผนระดับที่ 3 ให้บรรลุได้ทั้งเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนและเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทฯ ได้ในคราวเดียวกัน

สหประชาชาติในประเทศไทย (2565) กระทรวงการต่างประเทศ ร่วมกับสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และทีมงานสหประชาชาติประจำประเทศไทย รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างกรอบความร่วมมือว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน (United Nations Sustainable Development Cooperation Framework - UNSDCF) ระหว่างรัฐบาลไทยกับสหประชาชาติ วาระปี 2565-2569 ตอบโจทย์การพัฒนาที่ยั่งยืนของไทย ซึ่งมีประชาชนเป็นศูนย์กลางบนพื้นฐานของแนวทางการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สนับสนุนการพัฒนาประเทศไทยสู่การเป็นสังคมแห่งเศรษฐกิจที่ครอบคลุม สีเขียว ยั่งยืน และคาร์บอนต่ำผ่านโมเดลเศรษฐกิจบีซีจี อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ตอบสนองต่อความท้าทายที่เกิดขึ้น ตลอดจนรับมือกับความเปลี่ยนแปลงในอนาคต โดยกรอบความร่วมมือฯ จะสนับสนุนการพัฒนาประเทศตามหมุดหมายของ (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ของไทย

การร่างแผนพัฒนาฯ มีเป้าหมายหลักของการพัฒนาในระยะ 5 ปี (ปี 2566 -2570) ของแผนมี 5 เป้าหมายหลักได้แก่ การปรับโครงสร้างการผลิตสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม การเปลี่ยนผ่านไปสู่ความยั่งยืน การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับความเสี่ยงและการเปลี่ยนแปลงภายใต้บริบทโลกใหม่ นอกจากนี้ในการจัดทำร่างแผนฯ ได้กำหนดหมุดหมายการพัฒนา จำนวน 13 ประการโดยแบ่งเป็น 4 มิติ ได้แก่ มิติภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย มิติโอกาสและความเสมอภาคทางเศรษฐกิจและสังคม มิติความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มิติปัจจัยผลักดันการพลิกโฉมประเทศ (นครินทร์ ศรีเลิศ, 2564)

ตั้งแต่ต้นปี 2564 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้ โมเดลเศรษฐกิจบีซีจี หรือการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green Economy Model : BCG) เป็นวาระแห่งชาติ ช่วยให้การพัฒนาประเทศไทยไปสู่เป้าหมายของการเป็นประเทศที่มีรายได้สูงเป็นไปตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) โมเดลเศรษฐกิจบีซีจี Bio-Circular-Green Economy ถูกนำมาใช้ในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมและสังคมอย่างยั่งยืนควบคู่ไปกับการพัฒนาธุรกิจให้เติบโตอย่างมั่นคงและยั่งยืน นำการผสมผสานการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว มาใช้จริงเพื่อเตรียมความพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงโลกอนาคต อันได้แก่ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พลังงาน และอาหาร ที่มีผลกระทบเชื่อมโยงกัน นำมาปรับให้ระบบเศรษฐกิจมีความยั่งยืนมากยิ่งขึ้น (ฉัตรพร สิงห์ล่อ, 2565) ยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจบีซีจี ของไทย พ.ศ. 2564 – 2569 วาระแห่งชาติของไทยมีความสอดคล้องกับวาระของโลกโดยยุทธศาสตร์โมเดลบีซีจี ประกอบด้วย 4 ข้อสำคัญ ได้แก่

1. การจัดสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ เพื่อความยั่งยืนของทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพ
2. การใช้จุดแข็ง อัตลักษณ์ และศักยภาพของพื้นที่ (ความหลากหลายทางชีวภาพและความหลากหลายทางวัฒนธรรม) ความคิดสร้างสรรค์และเทคโนโลยี ยกกระดับมูลค่าในห่วงโซ่การผลิตสินค้าและบริการให้สูงขึ้น เพื่อการพัฒนาชุมชนและเศรษฐกิจฐานราก
3. การใช้อัจฉริยะ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ช่วยยกระดับอุตสาหกรรมให้สามารถแข่งขันได้และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
4. สร้างภูมิคุ้มกันและความสามารถในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก

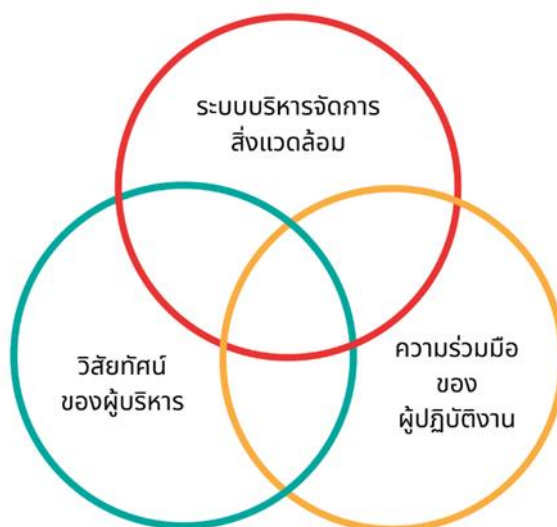
ด้วยความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรมของคนไทย จึงนำเอายุทธศาสตร์ทั้งหมดมาเป็นแนวปฏิบัติโดยเน้น 4 สาขาอุตสาหกรรมสำคัญ (S-Curve) ควบคู่ไปกับการพัฒนาเชิงพื้นที่ตามศักยภาพของแต่ละภูมิภาคของประเทศ ได้แก่ ระเบียงเศรษฐกิจภาคเหนือ (NEC) ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (NEEC) ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ (SEC) และระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) โดยมีการเตรียมกำลังคน ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ประกอบการที่มีศักยภาพในพื้นที่ ตลอดจนการพัฒนา เทคโนโลยี นวัตกรรม และการวิจัย เฉพาะด้านให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสาขาอุตสาหกรรมและบริบทของพื้นที่

กรอบแนวคิดในการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน ที่เรียกว่า ESG เป็นแนวทางการดำเนินธุรกิจที่คำนึงถึง สิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล ได้ยึดเอาความยั่งยืน มาเป็นเป้าหมายสอดคล้องกับการพัฒนาอย่างยั่งยืนของโลก (Sustainable Development Goals: SDGs 17) ในขณะที่รัฐบาลไทยได้ประกาศให้ โมเดลเศรษฐกิจบีซีจี (Bio-Circular-Green Economy: BCG Economy) เป็นแนวทางการปฏิบัติในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบองค์รวมของประเทศที่ประกอบไปด้วยเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว เพื่อส่งเสริมให้เศรษฐกิจไทยเติบโตควบคู่ไปกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพัฒนาสังคม การส่งเสริมและสนับสนุนดังกล่าวให้ภาคธุรกิจนำไปปฏิบัติจริง จะช่วยให้ประเทศไทยสามารถก้าวไปสู่เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนอย่างเป็นรูปธรรม

การพัฒนาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนนับเป็นเป้าหมายสำคัญของประเทศไทยและเป้าหมายสำคัญของโลกดังนั้นทุกภาคส่วนจึงควรให้ความสนใจ การจะนำไปสู่ความยั่งยืนได้หน่วยงานภาคธุรกิจจะต้องคำนึงถึงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้คุ้มค่า และมีประสิทธิภาพเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ธุรกิจประสบความสำเร็จ และได้รับความน่าเชื่อถือในการให้บริการที่เน้นการอนุรักษ์ทรัพยากรอย่างยั่งยืนต่อไป

มาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO14001:2015

สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ Management System Certification Institute การจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2015 เป็นมาตรฐานสากลสำหรับระบบบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อเพิ่มสมรรถนะสิ่งแวดล้อมภายในองค์กรและเพื่อความยั่งยืนด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เรียกว่า มาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (Environment management System) ได้รับการยอมรับมากที่สุดจากหน่วยงานองค์กรทั่วโลก มีวัตถุประสงค์เพื่อให้องค์กรมีความตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดการพัฒนาสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการพัฒนาธุรกิจ โดยมุ่งเน้นในการป้องกันมลพิษและรักษาสิ่งแวดล้อมเป็นหลัก เพื่อช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และลดต้นทุนการผลิตในธุรกิจโดยจากประเด็นพิจารณาจากประเด็นปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม Environmental aspect จากกิจกรรม ผลิตภัณฑ์ และการบริการที่องค์กรพิจารณาว่าสามารถควบคุมหรือดำเนินการ พิจารณาวัฏจักรชีวิตของผลิตภัณฑ์และบริการ Life cycle perspective ก่อนมีการปรับใช้กับกิจกรรมขององค์กรเพื่อให้เกิดการปรับปรุงระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ (สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ) ความสำเร็จในองค์กรด้านสิ่งแวดล้อมจะสัมฤทธิ์ผลได้ต้องเกิดจากการร่วมมือกันทุกภาคส่วน ดังรูปที่ 1

ภาพที่ 1 แนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อม
ที่มา: สยาม อรุณศรีมรกต (2562)

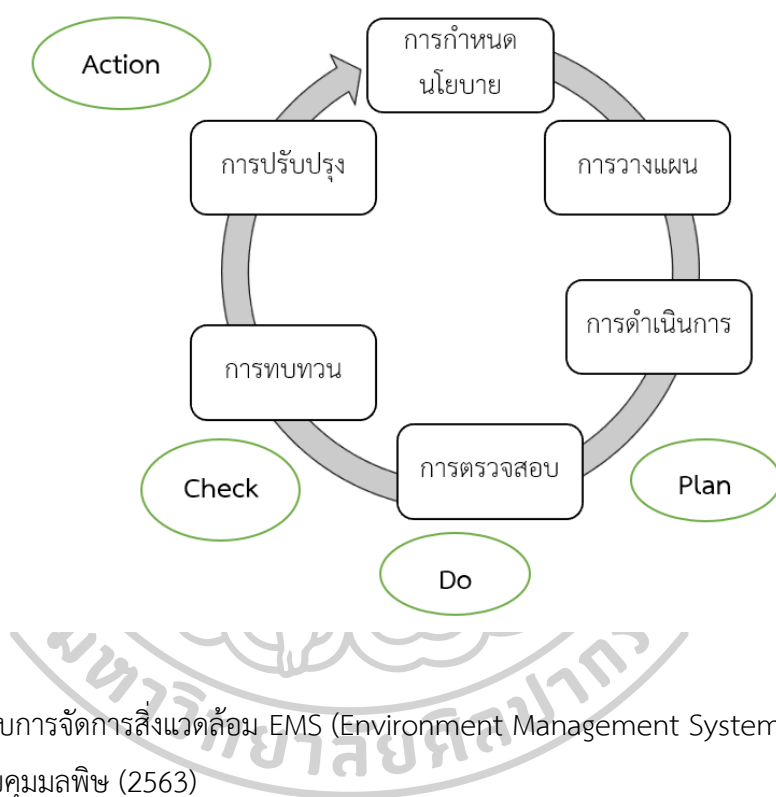
จากรูปที่ 1 แนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมจะเห็นว่า การจัดการสิ่งแวดล้อมต้องอาศัยองค์ประกอบของธุรกิจ 3 ด้าน ประกอบด้วยระบบบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นหลักการจัดการสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ วิสัยทัศน์ของผู้บริหารผู้บริหารต้องเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อที่จะกำหนดนโยบาย แนวทางปฏิบัติเพื่อให้องค์กรประสบความสำเร็จทั้งทางธุรกิจและการดูแลสิ่งแวดล้อม และความร่วมมือของผู้ปฏิบัติงาน ทั้งนี้ธุรกิจโรงแรมเป็นธุรกิจที่ต้องใช้แรงงานมนุษย์เป็นสำคัญ ถึงแม้จะมีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้แต่การให้บริการที่มาจากมนุษย์นั้นยังเป็นการบริการที่มนุษย์ปรารถนามากกว่าการคุยกับหุ่นยนต์ ดังนั้นในภาคส่วนของการปฏิบัติจึงต้องเน้นให้พนักงานทุกระดับตระหนัก เห็นคุณค่า ของการรักษาสิ่งแวดล้อม นำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นวิถีการทำงานและส่งต่อไปยังผู้รับบริการ

แนวทางในการจัดการสิ่งแวดล้อม (สยาม อรุณศรีมรกต, 2562) จากปัญหาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติแนวทางการจัดการเพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาดังกล่าวสามารถแบ่งออกได้ 2 วิธีการสำคัญคือ

1. การจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมโดยมาตรการการบังคับและควบคุม ประกอบด้วย มาตรการทางกฎหมายทั้งภายในประเทศและกฎระเบียบข้อตกลงทางสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ

2. การจัดการสิ่งแวดล้อมแนวใหม่ เป็นการนำแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อมมาใช้โดยมีแรงผลักดันจากภาครัฐกิจ ภาคอุตสาหกรรม การกระตุ้นจากความเคลื่อนไหวเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และแนวคิดด้านการพัฒนาธุรกิจสีเขียว

หลักการสำคัญของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (กรมควบคุมมลพิษ, 2563) ส่วนแผนงานและประมวผล, ศูนย์ปฏิบัติการวิเคราะห์มลพิษและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมมลพิษ ได้กำหนดหลักการสำคัญของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมดังต่อไปนี้

ภาพที่ 2 ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม EMS (Environment Management System) ที่มา: กรมควบคุมมลพิษ (2563)

1. การกำหนดนโยบายสิ่งแวดล้อม (Environmental Policy)
2. การวางแผนเพื่อสนองนโยบาย (Planning)
3. การนำไปปฏิบัติและการดำเนินการ (Implementation & Operation)
4. การตรวจสอบและการปฏิบัติแก้ไข (Checking & Corrective Action)
5. การทบทวนและปรับปรุงให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง (Management Review & Continual Improvement)

Glenn and Panarat (2021) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินการใช้ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 เป็นเครื่องมือในการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโรงแรมและรีสอร์ททั่วโลกที่ได้รับการรับรองมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 (EMS: Environment Management System) ศึกษาโรงแรมที่ใช้ระบบ ISO 14001:2015 และเพื่อศึกษาโรงแรมเครือข่ายรายใหญ่ระดับโลกได้นำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001มาใช้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพใช้ข้อมูลเชิงลึกตั้งแต่ปี พ.ศ.2533 ถึง พ.ศ. 2564 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาพบว่า โรงแรมในออสเตรเลีย ทวีปยุโรป ฮองกง ญี่ปุ่น ไทย เวียดนาม และสหรัฐอเมริกา มีการยอมรับการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมที่ได้รับการรับรองมาตรฐานครั้งแรกโดยบริษัทเคสย้อนกลับไปในช่วงปลายทศวรรษ 1990 ได้นำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐาน ISO 14001 มาใช้ ในช่วงระยะเวลาที่ศึกษาโรงแรมในเครือชั้นนำหลายแห่ง เช่น Hilton Worldwide, ibis และ Swissôtel ได้รับการรับรองมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม ISO 14001 กรณีศึกษาพบว่าโรงแรมแต่ละแห่งได้รับการรับรองระบบมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ส่วนมากอยู่ในยุโรป นับตั้งแต่การเปิดตัวระบบมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001: 2015 โรงแรมหรือโรงแรมในเครือเจ็ดแห่งได้นำมาตรฐานนี้มาใช้ การได้รับการรับรองมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 เป็นพื้นฐานของการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนของโรงแรมและรีสอร์ท ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายการจัดการสิ่งแวดล้อมโรงแรมส่วนใหญ่มุ่งเน้นไปที่การเพิ่มประสิทธิภาพพลังงานมาตรการประหยัดพลังงานการลดการใช้น้ำและการจัดการของเสียอย่างยั่งยืน โรงแรมหลายแห่งเน้นการรีไซเคิลหรือนำขยะกลับมาใช้ใหม่

มาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001: 2015 เป็นมาตรฐานที่ใช้สำหรับการจัดการที่ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ ระบบบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม ทัศนคติของผู้บริหาร และความร่วมมือของผู้ปฏิบัติงาน ดังจะเห็นได้ว่าองค์กรจะประสบความสำเร็จด้านการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมได้จำเป็นต้องเกิดจากการร่วมมือร่วมใจกันทั้ง 3 ด้าน ซึ่งมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมนี้ องค์กรสามารถนำไปใช้กับองค์กรทุกระดับ

มาตรฐานโรงแรมสีเขียวอาเซียน

สำนักงานเลขาธิการอาเซียน (2559) มาตรฐานโรงแรมสีเขียวอาเซียน (ASEAN Green Hotel Standard) เป็นมาตรฐานที่ประเทศในกลุ่มสมาชิกอาเซียนได้ตกลงร่วมกันเพื่อเป็นมาตรฐานด้านการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนามาตรฐานโรงแรมสีเขียวของสมาคม

ประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) ซึ่งจะเพิ่มความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์พลังงานในอุตสาหกรรมที่พักของอาเซียน โดยมีข้อตกลงที่เป็นเอกภาพทั่วประเทศสมาชิกอาเซียน มาตรฐานนี้จะสร้างการดำเนินงานโรงแรมสีเขียวอย่างมืออาชีพ แผนสิ่งแวดล้อม ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การจัดการทรัพยากรมนุษย์และสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะทำให้สิ่งแวดล้อมและชุมชนได้รับประโยชน์จากแนวทางส่วนรวมสู่ความเป็นมืออาชีพในการดำเนินงาน

กรมการท่องเที่ยว (2564) โรงแรมที่ผ่านการประเมินจะได้รับรางวัลโรงแรมสีเขียวอาเซียน (ASEAN Green Hotel Award) พร้อมทั้งได้รับประโยชน์ด้านการประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักด้านการรักษาสิ่งแวดล้อม โดยกระทรวงการท่องเที่ยวของแต่ละประเทศที่มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลประชาสัมพันธ์ตรวจสอบและประเมินผลมาตรฐานโรงแรมสีเขียวอาเซียน โดยประเทศไทยผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบคือกรมการท่องเที่ยว ข้อกำหนดในการตรวจประเมินมาตรฐานโรงแรมสีเขียวอาเซียน มีเกณฑ์ตัวชี้วัด 11 หมวด 30 ข้อกำหนด มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

หมวดที่ 1 นโยบายด้านสิ่งแวดล้อมและการดำเนินงานสำหรับบริหารงานโรงแรม ประกอบด้วย 4 ข้อกำหนด 11 เกณฑ์

ข้อกำหนดที่ 1 ส่งเสริมกิจกรรมสิ่งแวดล้อมในการส่งเสริมให้พนักงาน ลูกค้ำ ผู้ประกอบการร้านค้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงแรม

ข้อกำหนดที่ 2 แผนการฝึกอบรมและกิจกรรมประกอบด้วย

ข้อกำหนดที่ 3 แผนการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมของโรงแรมที่มีอยู่แล้ว

ข้อกำหนดที่ 4 กระบวนการประเมินผลกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมของโรงแรมที่มีอยู่แล้ว

หมวดที่ 2 การใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 2 ข้อกำหนด 5 เกณฑ์

ข้อกำหนดที่ 1 ส่งเสริมการใช้สินค้าในท้องถิ่นเพื่อใช้ในการดำเนินงานโรงแรม

ข้อกำหนดที่ 2 ส่งเสริมการใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

หมวดที่ 3 ความร่วมมือกับชุมชนและองค์กรท้องถิ่น ประกอบด้วย 4 ข้อกำหนด 9 เกณฑ์

ข้อกำหนดที่ 1 การจัดทำแผนการดำเนินงานหรือแผนกิจกรรมเพื่อการช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยในชุมชน

ข้อกำหนดที่ 2 กำหนดหรือเขียนแผนส่งเสริมกิจกรรมการป้องกันและการอนุรักษ์ โดยการสร้างจิตสำนึก

ข้อกำหนดที่ 3 ส่งเสริมกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมและประเพณี เพื่อส่งเสริมวิถีชีวิตท้องถิ่น

ข้อกำหนดที่ 4 ส่งเสริมอาชีพในท้องถิ่น

หมวดที่ 4 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ประกอบด้วย 1 ข้อกำหนด 3 เกณฑ์

ข้อกำหนดที่ 1 การจัดการฝึกอบรมพนักงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม

หมวดที่ 5 การจัดการขยะ ประกอบด้วย 3 ข้อกำหนด 7 เกณฑ์

ข้อกำหนดที่ 1 การกล่าวถึงการจัดการขยะและของเสีย โดยการใช้เทคโนโลยีการส่งเสริมการ ลดละ และเลิกใช้ต่าง ๆ เพื่อนำกลับไปใช้ใหม่หรือการส่งเสริมการทำปุ๋ยหมัก

ข้อกำหนดที่ 2 กิจกรรมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของพนักงานในการลดการเกิดขยะการนำกลับมาใช้ใหม่ การแยกขยะและการทำปุ๋ยหมัก

ข้อกำหนดที่ 3 ส่งเสริมให้ผู้ให้บริการมีส่วนในการแยกขยะและการส่งเสริมการจัดการขยะอันเนื่องมาจากแขก

หมวดที่ 6 ประสิทธิภาพพลังงาน ประกอบด้วย 3 ข้อกำหนด 6 เกณฑ์

ข้อกำหนดที่ 1 การนำเสนอกิจกรรมการประหยัดพลังงานและการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีประหยัดพลังงาน เพื่อลดการใช้พลังงานในโรงแรม

ข้อกำหนดที่ 2 การติดตั้งมิเตอร์แยกเพื่อตรวจวัดพลังงาน

ข้อกำหนดที่ 3 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของแขกและผู้ให้บริการ

หมวดที่ 7 ประสิทธิภาพน้ำและคุณภาพน้ำ ประกอบด้วย 4 ข้อกำหนด 12 เกณฑ์

ข้อกำหนดที่ 1 ส่งเสริมการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่าด้วยการใช้อุปกรณ์วิธีการและเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อลดการใช้น้ำในโรงแรม

ข้อกำหนดที่ 2 จัดทำแผนงานในการซ่อมบำรุงอุปกรณ์เพื่อการประหยัดน้ำ

ข้อกำหนดที่ 3 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของแขกในการประหยัดน้ำ

ข้อกำหนดที่ 4 มีความมั่นใจในคุณภาพของน้ำที่ใช้ในโรงแรม

หมวดที่ 8 การจัดการคุณภาพอากาศ (ภายในและภายนอกอาคาร) ประกอบด้วย 2 ข้อกำหนด 4 เกณฑ์

ข้อกำหนดที่ 1 จัดให้มีพื้นที่ให้สูบบุหรี่ได้และพื้นที่ห้ามสูบบุหรี่ที่เหมาะสม

ข้อกำหนดที่ 2 จัดทำแผนการดำเนินงานการซ่อมบำรุงพื้นที่และการบำรุงรักษาอุปกรณ์ปรับอากาศ

หมวดที่ 9 การจัดการเสียง ประกอบด้วย 1 ข้อกำหนด 2 เกณฑ์

ข้อกำหนดที่ 1 การจัดทำแผนงานเพื่อควบคุมเสียงในโรงแรม

หมวดที่ 10 การจัดการน้ำเสียและการบำบัด ประกอบด้วย 3 ข้อกำหนด 10 เกณฑ์

ข้อกำหนดที่ 1 การป้องกันการเกิดน้ำเสียจากสาเหตุต่าง ๆ

ข้อกำหนดที่ 2 ส่งเสริมการใช้น้ำบำบัดแล้วมารดน้ำต้นไม้

ข้อกำหนดที่ 3 ส่งเสริมให้เกิดการบำบัดน้ำเสียด้วยวิธีการที่เหมาะสม

หมวดที่ 11 การจัดการขยะมีพิษและขยะอันตราย ประกอบด้วย 3 ข้อกำหนด 11 เกณฑ์

ข้อกำหนดที่ 1 ส่งเสริมการจัดการทำป่าย หรือสัญลักษณ์ของสารประกอบที่เป็นพิษ ที่นำมาใช้ในโรงแรมให้ชัดเจน

ข้อกำหนดที่ 2 การจัดการวัตถุมีพิษหรือของเสียที่มีพิษอย่างเหมาะสม

ข้อกำหนดที่ 3 จัดทำกฎระเบียบและวิธีการลดการใช้สารพิษหรือจัดเก็บให้เหมาะสม

สถานประกอบการต้องมีคะแนนรวมทุกหมวดและระดับคุณภาพมาตรฐาน ผ่านเกณฑ์อย่างน้อยร้อยละ 60 ของคะแนนรวมทั้งหมดโดยแต่ละหมวดต้องได้คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 จึงจะผ่านการรับรองมาตรฐานโรงแรมสีเขียวอาเซียน

ธรรมจักร เล็กบรรจง (2565) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมของธุรกิจที่พักแรมในจังหวัดตรัง ตามมาตรฐานโรงแรมสีเขียวอาเซียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพร้อมด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมของธุรกิจที่พักแรมในจังหวัดตรังในการเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานโรงแรมสีเขียวของอาเซียน และเพื่อศึกษาแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมของธุรกิจที่พักแรมในจังหวัดตรังเพื่อส่งเสริมให้ได้มาตรฐานโรงแรมสีเขียวของอาเซียน เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้การสำรวจ การสังเกต และการสัมภาษณ์ผู้จัดการโรงแรม หรือผู้จัดการฝ่ายการจัดการคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่าในจังหวัดตรังยังไม่มีธุรกิจโรงแรมที่ดำเนินงานตามมาตรฐานโรงแรมสีเขียวอาเซียน เมื่อพิจารณาภาพรวมพบว่าธุรกิจที่พักแรมในจังหวัดตรังส่วนใหญ่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางเช่นโรงแรมมีนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมและการดำเนินงานสำหรับการบริหารงานโรงแรมอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่โรงแรมส่วนใหญ่มีการบริหารจัดการน้ำเสียและการบำบัดตลอดจนการจัดการขยะมีพิษและขยะอันตรายอยู่ในระดับน้อยที่สุด ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินทั้ง 11 หมวด เพื่อให้ธุรกิจโรงแรมในจังหวัดตรังสามารถดำเนินการและเตรียมความพร้อมในการรับการประเมินต่อไปในอนาคต

มาตรฐานโรงแรมสีเขียวอาเซียน ASEAN GREEN HOTEL STANDARD เป็นมาตรฐานที่ถูกพัฒนาโดยสำนักงานเลขาธิการอาเซียน จัดทำขึ้นเพื่อเป็นมาตรฐานขั้นพื้นฐานของสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว มีเป้าหมายเพื่อให้ธุรกิจโรงแรมในกลุ่ม ประเทศสมาชิกอาเซียนที่มีความตระหนักในด้านสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

มาตรฐานโครงการใบไม้เขียว

มาตรฐานใบไม้เขียวเป็นโครงการด้านสิ่งแวดล้อมของธุรกิจโรงแรมที่พัฒนาขึ้นเพื่อพัฒนาข้อกำหนดกฎเกณฑ์เพื่อให้ทุกโรงแรมเห็นความสำคัญในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นเกณฑ์ในการปฏิบัติสำหรับการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมของธุรกิจโรงแรมมีรายละเอียดดังนี้

โครงการมูลนิธิใบไม้เขียวหรือ Green leaf foundation เริ่มก่อตั้งเมื่อปี 2540 ดำเนินการเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการใช้พลังงานและพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของธุรกิจการท่องเที่ยวและการโรงแรมโดยมุ่งเน้นการใช้พลังงานรวมถึงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างรู้คุณค่า ภายใต้แนวคิดหลัก “รู้ประหยัด รักรักษ์สิ่งแวดล้อม” (มูลนิธิใบไม้เขียว) วัตถุประสงค์ของการดำเนินการโครงการ คือ เพื่อผลักดันให้ธุรกิจโรงแรมและการท่องเที่ยวในประเทศไทยมีการพัฒนามาตรฐานการดำเนินงานและส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อพัฒนามาตรฐานการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมในธุรกิจโรงแรมและการท่องเที่ยว ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการและมีการพัฒนาประสิทธิภาพของเทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมการมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการรักษาสิ่งแวดล้อมในธุรกิจโรงแรมและการท่องเที่ยว เพื่อพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างศักยภาพของธุรกิจโรงแรม และการท่องเที่ยว แบบยั่งยืน

โครงการใบไม้เขียว ได้กำหนดขั้นตอนการเข้าร่วมโครงการไว้ 3 ขั้นตอนคือ

1. ขั้นตอนการตรวจสอบโรงแรม (screening Questionnaire) ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นด้านกฎหมายของโรงแรมที่ต้องการเข้าร่วมโครงการ จะได้รับประกาศนียบัตรรับรองการเข้าร่วมโครงการใบไม้เขียว (Green leaf Letter of Participation) เมื่อผ่านเกณฑ์ตามที่โครงการกำหนด
2. ขั้นตอนการพิจารณาขอบเขตความเหมาะสมของกิจกรรมสิ่งแวดล้อมในโรงแรม (Qualifying Questionnaire)

3. ขั้นการตรวจสอบการปฏิบัติการทุกแผนกในการดำเนินธุรกิจ (Grading Questionnaire)
 ดำเนินการตรวจสอบการจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงแรม มีการใช้เครื่องมือในการประเมินมาตรฐาน
 จำนวน 18 หมวด (388 ข้อ) ดังนี้

หมวดที่ 1 นโยบายและการสื่อสาร จำนวน 14 ข้อคำถาม

หมวดที่ 2 การพัฒนาบุคลากร จำนวน 32 ข้อคำถาม

หมวดที่ 3 คณะกรรมการ จำนวน 14 ข้อคำถาม

หมวดที่ 4 เป้าหมาย และแผนปฏิบัติการ จำนวน 21 ข้อคำถาม

หมวดที่ 5 การจัดการของเสีย จำนวน 19 ข้อคำถาม

หมวดที่ 6 ประสิทธิภาพและการใช้พลังงาน จำนวน 45 ข้อคำถาม

หมวดที่ 7 ประสิทธิภาพการใช้น้ำ จำนวน 25 ข้อคำถาม

หมวดที่ 8 ครุฑ และห้องอาหาร จำนวน 31 ข้อคำถาม

หมวดที่ 9 ห้องซักรีด จำนวน 14 ข้อคำถาม

หมวดที่ 10 การจัดซื้อ จำนวน 15 ข้อคำถาม

หมวดที่ 11 คุณภาพอากาศภายในอาคาร มลพิษทางอากาศ และเสียง จำนวน 26 ข้อคำถาม

หมวดที่ 12 น้ำ และคุณภาพน้ำ จำนวน 17 ข้อคำถาม

หมวดที่ 13 สปา และการนวดเพื่อสุขภาพ จำนวน 14 ข้อคำถาม

หมวดที่ 14 สถานที่ออกกำลังกาย สระว่ายน้ำ และกิจกรรมกลางแจ้ง จำนวน 39 ข้อคำถาม

หมวดที่ 15 ความปลอดภัยในโรงแรม จำนวน 12 ข้อคำถาม

หมวดที่ 16 ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (ระบบนิเวศ) จำนวน 11 ข้อคำถาม

หมวดที่ 17 การมีส่วนร่วมกับชุมชน และองค์กรท้องถิ่น จำนวน 10 ข้อคำถาม

หมวดที่ 18 การส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม จำนวน 8 ข้อคำถาม

จากนั้นคณะกรรมการจะประมวลผลคะแนน เปรียบเทียบกับคะแนนมาตรฐานที่ได้จาก
 โรงแรมอ้างอิง 20 โรงแรม เพื่อจัดอันดับของโรงแรมในการเข้ารับเกียรติบัตรใบไม้เขียว 1-5 ใบ
 ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ตารางแสดงค่าคะแนนมาตรฐานโครงการใบไม้เขียว

ค่าคะแนน	ระดับเกียรติบัตรใบไม้เขียว
น้อยกว่าร้อยละ45.34	ระดับ 1 ใบ
น้อยกว่าร้อยละ45.34-55.89	ระดับ 2 ใบ
น้อยกว่าร้อยละ55.90-66.44	ระดับ 3 ใบ
น้อยกว่าร้อยละ66.45-77.99	ระดับ 4 ใบ
น้อยกว่าร้อยละ77.99	ระดับ 5 ใบ

ที่มา: มูลนิธิใบไม้เขียว (ออนไลน์)

सानิตย์ หนูนิล (2564) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ โรงแรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ โรงแรม เพื่อศึกษารูปแบบการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ โรงแรม และเพื่อศึกษาผลของการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีต่อผลการดำเนินงานขององค์กรธุรกิจโรงแรม เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้บริหารฝ่ายทรัพยากรบุคคล รวมทั้งผู้บริหารหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจโรงแรมที่เป็นสมาชิกมูลนิธิใบไม้เขียว จำนวน 15 ท่าน จาก 5 โรงแรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยด้านความรับผิดชอบต่อสังคมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านกฎหมาย ด้านจริยธรรม รวมทั้งด้านมนุษยธรรม นอกจากนี้ยังพบว่า การดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรมีผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อผลการดำเนินงานขององค์กรทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเงิน ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการภายใน รวมทั้งด้านการเรียนรู้และพัฒนา ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร อันจะส่งผลต่อผลการดำเนินงานขององค์กร และนำไปสู่ความยั่งยืนต่อไป

มาตรฐานโรงแรมใบไม้เขียวเป็นมาตรฐานสำหรับธุรกิจโรงแรมที่อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยโครงการ มีเป้าหมายเพื่อผลักดันให้ธุรกิจโรงแรมและการท่องเที่ยวในประเทศไทยมีการพัฒนา มาตรฐานการดำเนินงานและส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม พัฒนามาตรฐานการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ในธุรกิจโรงแรมและการท่องเที่ยว ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการและมีการพัฒนา

ประสิทธิภาพของเทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมการมีบทบาทการมีส่วนร่วมในการรักษาสิ่งแวดล้อมในธุรกิจ โรงแรมและการท่องเที่ยว พัฒนาแนวทางการเสริมสร้างศักยภาพของธุรกิจโรงแรม และการท่องเที่ยว แบบยั่งยืน ส่งเสริมให้ธุรกิจที่พำมีการจัดการด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

มาตรฐานโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Green Hotel)

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี ของสถานประกอบการที่พัก จึงมีการส่งเสริมศักยภาพโรงแรมให้มีการใช้ทรัพยากร พลังงาน อย่างคุ้มค่า และมีประสิทธิภาพ ผ่านโครงการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมโดยมีรายละเอียดดังนี้

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม (2562) กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ริเริ่มโครงการโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Hotel) และดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม (2563) มีวัตถุประสงค์เพื่อ ส่งเสริมศักยภาพสถานประกอบการให้เกิดการใช้ทรัพยากรและพลังงานอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ มีการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี ยกกระดับมาตรฐานการบริการพร้อมขยายจำนวนเครือข่ายโรงแรมที่เป็น มิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น เพื่อรองรับมาตรการการจัดซื้อ จัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อมของหน่วยงานภาครัฐ และสนับสนุนให้เกิดการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตลอดจน เพื่อเตรียมความพร้อมสถานประกอบการสู่การประเมินมาตรฐานสิ่งแวดล้อมในระดับสากล อันจะทำให้ เกิดการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศอย่างยั่งยืนและลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ซึ่งเป็นสาเหตุหลักของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและปรากฏการณ์โลกร้อนที่กำลังกลายเป็น วิกฤตสิ่งแวดล้อมที่สำคัญโดยมีกลุ่มเป้าหมายในการเข้าร่วมโครงการคือกลุ่มโรงแรมซึ่งตาม พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2557 ได้กำหนดเกณฑ์โรงแรมที่ใช้ประเมินโรงแรมที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม (Green Hotel) 6 ประเด็น 45 ตัวชี้วัด กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม โดยมีการกำหนดแนวทางการจัดการที่ดีของโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ดังรูปที่

ภาพที่ 3 แนวทางการจัดการทรัพยากรสิ่งแวดล้อมและพลังงานที่มีประสิทธิภาพ
ที่มา: สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 10 (ขอนแก่น) (ออนไลน์)

จากรูปที่ 3 เกณฑ์โรงแรมที่ใช้ประเมินโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Hotel) 6 ประเด็น 45 ตัวชี้วัด มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

หมวดที่ 1 นโยบายด้านการบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป็นแนวทางในการดำเนินงานด้านการบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยผู้บริหาร และพนักงานร่วมดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

หมวดที่ 2 การพัฒนาบุคลากร เป็นเพิ่มพูนให้บุคลากรในสถานประกอบการ เกิดความรู้ความสามารถ และทักษะในการทำงานด้านบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

หมวดที่ 3 การรณรงค์ประชาสัมพันธ์เป็นการสื่อสารข้อมูล และข่าวสารด้านการบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจ ความร่วมมือ และสนับสนุนจากกลุ่มเป้าหมาย

หมวดที่ 4 การจัดซื้อจัดจ้างที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การใช้สินค้าและบริการที่ได้รับการรับรองว่าเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การคัดเลือกและซื้อผลิตภัณฑ์หรือวัสดุที่หาได้ในท้องถิ่น

หมวดที่ 5 การจัดการสิ่งแวดล้อมและพลังงาน การจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพ การจัดการน้ำเสียที่มีประสิทธิภาพ การจัดการขยะที่มีประสิทธิภาพ การจัดการพลังงานที่มีประสิทธิภาพ การจัดการอากาศและเสียงที่มีประสิทธิภาพ การจัดการด้านชีวอนามัยและความปลอดภัย การจัดการพื้นที่สีเขียวแลภูมิทัศน์

หมวดที่ 6 การมีส่วนร่วมกับท้องถิ่นและชุมชน การรับพนักงานที่เป็นคนในท้องถิ่นหรือพื้นที่ การมีส่วนร่วมสนับสนุนกิจกรรมท้องถิ่นและชุมชนด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ มีส่วนร่วมสนับสนุนกิจกรรมของท้องถิ่นและชุมชนด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม หรือเอกลักษณ์ท้องถิ่น ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ภายในโรงแรม หรือของที่ระลึกที่เป็นของพื้นเมืองหรือหาได้ในท้องถิ่น แต่ไม่ใช่ผลิตภัณฑ์จากป่าหรือทะเล

พรพิมล ศรีธเนศ และแสงแข บุญศิริ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อสร้างการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อมของพนักงานโรงแรมสีเขียวในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบททั่วไปในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของโรงแรมสีเขียวในประเทศไทย และศึกษาระดับพฤติกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อมของพนักงานโรงแรมสีเขียว โดยการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรมนุษย์จำนวน 17 คน และการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามกับพนักงานโรงแรมจำนวน 619 คน ผลการวิจัยพบว่าบริบททั่วไปในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของโรงแรมสีเขียวในประเทศไทยที่ฝ่ายทรัพยากรมนุษย์นำมาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของพนักงานในโรงแรมสีเขียวประกอบไปด้วยการให้ความรู้เพื่อสิ่งแวดล้อม การจัดกิจกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อม การประชาสัมพันธ์เพื่อสิ่งแวดล้อมและการจัดหาวัสดุอุปกรณ์เพื่อสิ่งแวดล้อม และในส่วนของระดับพฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อมของพนักงานโรงแรมพบว่าพนักงานมีพฤติกรรมสิ่งแวดล้อมที่แสดงออกด้านการปฏิเสธสิ่งที่เป็นมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

โรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Hotel) เป็นมาตรฐานที่ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมของธุรกิจที่พักให้สามารถใช้ทรัพยากร อย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ ซึ่งโรงแรมที่ได้รับมาตรฐานนี้จะแบ่งระดับการจัดการออกเป็น 3 ระดับเพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาศักยภาพด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องเพื่อยกระดับการจัดการให้สูงขึ้นและต่อเนื่อง

นโยบายสิ่งแวดล้อมจังหวัดเชียงราย

การเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจและสังคม บริบททางกายภาพ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ส่งผลกระทบต่อสถานการณ์และแนวโน้มการพัฒนาของประเทศในอนาคตอย่างมีนัยสำคัญ โดยเป็นได้ทั้งโอกาสและอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ จึงจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โดยเฉพาะในด้านการเปลี่ยนแปลงทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่มีแนวโน้มความเสื่อมโทรมที่เด่นชัดและทวีความรุนแรง ทั้งปัญหาโลกร้อน ภาวะภัยธรรมชาติการสูญเสียพื้นที่ป่าและความหลากหลายทางชีวภาพที่มีผลกระทบต่อฐานการผลิตภาคเกษตรกรรม ความมั่นคงทางอาหาร สุขภาวะและคุณภาพชีวิตของประชาชน รวมทั้งพิบัติภัยธรรมชาติที่เพิ่มมากขึ้น โดยการปรับทิศทางการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สามารถสร้างฐานความมั่นคงทางทรัพยากรความสมดุลของระบบนิเวศ และการรักษาสภาพแวดล้อมที่ดี ประเทศไทยได้มีการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2560 -2579 ตามมาตรา 13 (1) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 เพื่อเป็นกรอบทิศทางการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศในระยะ 20 ปีข้างหน้า ที่มุ่งสู่การเป็นประเทศที่มีฐานทรัพยากรธรรมชาติที่สมดุลและยั่งยืนเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมุ่งให้นโยบายและแผนฯ ฉบับนี้ได้รับการผลักดันให้เป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ที่มุ่งสู่เป้าหมายเดียวกัน ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ได้กล่าวถึงไว้เป็นกรอบแนวทางการจัดการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับประเทศแล้ว แต่ยังคงขาดการขับเคลื่อนและการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ ตลอดจนการบูรณาการความเชื่อมโยงของการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับภูมิภาคและกลุ่มจังหวัด ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และประเด็นสำคัญด้านสิ่งแวดล้อมในแต่ละพื้นที่

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ส่วนที่ 4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาเพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้กระจายตัวอย่างทั่วถึง โดยในภาคเหนือจะพัฒนาให้เป็นฐานเศรษฐกิจสร้างสรรคมูลค่าสูง การพัฒนาการท่องเที่ยวพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและความยั่งยืน มีธุรกิจบริการต่อเนื่องกับการท่องเที่ยวบริการสุขภาพและการศึกษาที่ได้มาตรฐาน รวมทั้งผลิตภัณฑ์สร้างสรรคที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูง พัฒนากลุ่มท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ ได้แก่ กลุ่มท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนาและกลุ่มชาติพันธุ์ ในพื้นที่ 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน กลุ่มท่องเที่ยวมรดกโลก กลุ่มท่องเที่ยว

เชิงธรรมชาติ โดยพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว โดยคำนึงถึงธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมประกอบ

กลุ่มภาคเหนือตอนบน 2 ประกอบด้วย 4 จังหวัด คือ เชียงราย พะเยา แพร่ และน่าน (สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 2 จังหวัดลำปาง, 2562) ได้มีการจัดทำแผนการดำเนินการด้านการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมกลุ่มภาคเหนือตอนบน 2 พ.ศ. 2562-2564 เพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อประโยชน์ต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ โดยมีวิสัยทัศน์คือ วิถีสังคมมีสุข คุณภาพสิ่งแวดล้อมดี บนรากฐานของความยั่งยืน ประกอบด้วย 8 ประเด็นยุทธศาสตร์ อันได้แก่ 1) การอนุรักษ์ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและเป็นธรรม 2) ป้องกัน และขจัดมลพิษเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี 3) บริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างเป็นระบบ 4) ส่งเสริมการผลิต การบริการ และการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 5) การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศ 6) เสริมสร้างความร่วมมือและจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 7) ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อเศรษฐกิจฐานชีวภาพ และ 8) การเพิ่มประสิทธิภาพและกลไกการบริหารจัดการที่ยั่งยืนมีธรรมาภิบาล ทั้งนี้จากสภาพแวดล้อมในบริบทพื้นที่ภาคเหนือ 2 มีทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่หลากหลาย มีเอกลักษณ์โดดเด่นเฉพาะตัว สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเข้ามาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากอีกทั้งมีการพัฒนาพื้นที่เพื่อรองรับตามยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0 การพัฒนาดังกล่าวส่งผลให้เกิดปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมและความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติตามมาด้วย โดยสามารถสรุปสถานการณ์ ประเด็นปัญหา และความท้าทายต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ด้าน ปัญหาคุณภาพน้ำ ปัญหาขยะมูลฝอยของเสียอันตราย และปัญหาคุณภาพอากาศ

สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงราย (2567) จังหวัดเชียงรายตั้งอยู่เหนือสุดของประเทศไทย อยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 19 องศาเหนือ ถึง 20 องศา 30 ลิปดาเหนือ และเส้นแวงที่ 99 องศา 15 ลิปดา ถึง 100 องศา 45 ลิปดาตะวันออก อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ 785 กิโลเมตรอาณาเขตทิศเหนือ ติดต่อกับสหภาพพม่าและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ทิศตะวันออกติดต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ทิศใต้ติดต่อกับจังหวัดพะเยาและลำปาง ทิศตะวันตกติดต่อกับสหภาพพม่าและจังหวัดเชียงใหม่ เชียงรายมีภูมิประเทศเป็นเทือกเขาสูงในทวีปตอนเหนือ (North Continental Highland) มีพื้นราบสูงเป็นหย่อม ๆ บริเวณเทือกเขาจะมีความสูงประมาณ 1,500 -

2,000 เมตร จากระดับน้ำทะเล บริเวณส่วนที่ราบตามลุ่มแม่น้ำสำคัญในตอนกลางของพื้นที่ที่มีความสูงประมาณ 410 - 580 เมตร จากระดับน้ำทะเล

คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการจังหวัดเชียงราย (2559) ได้วางแผนยุทธศาสตร์จังหวัดเชียงราย 4 ปี (พ.ศ.2561-2564) เพื่อพัฒนาจังหวัดแบบองค์รวมครอบคลุมทุกมิติ โดยมุ่งเน้นการทำงานแบบบูรณาการร่วมกันทุกภาคส่วน และเป็นแนวทางสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาจังหวัดเชียงรายไปข้างหน้า ตามวิสัยทัศน์จังหวัดเชียงรายที่ว่า “เมืองแห่งการค้า การลงทุน การเกษตร และการท่องเที่ยว รุ่งเรืองด้วยวัฒนธรรมล้านนา ประชาชนอยู่เย็นเป็นสุข” และในปี 2565 ได้มีการทบทวนแผนยุทธศาสตร์ฯ อีกครั้ง และได้กำหนดแผนพัฒนาจังหวัดเชียงราย พ.ศ. 2561-2565 (ฉบับทบทวน พ.ศ. 2565) ภายใต้วิสัยทัศน์เดิม โดยมีเป้าประสงค์ 4 ข้อ ได้แก่ 1) เพื่อสร้างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เน้นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการค้า การลงทุน บริการ โลจิสติกส์ การเกษตร การท่องเที่ยว และวัฒนธรรม เชื่อมโยงกลุ่มจังหวัด กลุ่มอาเซียน + 6 และ GMS 2) เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น โดยการน้อมนำศาสตร์พระราชา เป็นแนวทางหลัก ในการสร้างภูมิคุ้มกันในการสร้างคน สังคมที่มีคุณภาพ 3) เพื่อสร้างสมดุลของระบบนิเวศและการพัฒนาเมืองให้น่าอยู่ เพื่อให้ประชาชนมีความสุขอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดีและมีคุณภาพ และ 4) เพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่ปกติและแนวชายแดน ประเด็นยุทธศาสตร์ 6 ข้อ ประกอบด้วย 1) การสร้างมูลค่าเพิ่มด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เชิงนิเวศ และเชิงสุขภาพ โดยดำรงฐานวัฒนธรรมล้านนา 2) การส่งเสริมการผลิตและพัฒนานวัตกรรม เพื่อยกระดับสินค้าเกษตรภายใต้ แนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals-SDGs) ประเด็นการพัฒนาด้าน 3 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ดำรงความสมบูรณ์และยั่งยืน 4) การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการค้า การลงทุนและบริการโลจิสติกส์ เชื่อมโยงกลุ่มจังหวัด กลุ่มอาเซียน+6 และ GMS 5) การรักษาความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และการเสริมสร้างความเป็นพลเมืองเพื่อสร้างจิตสำนึกความรักสถาบันหลักของชาติ และ 6) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และคุณภาพชีวิตเพื่อให้ประชาชนอยู่เย็นเป็นสุข

แผนพัฒนาจังหวัดเชียงราย พ.ศ. 2566-2570 มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนพัฒนาจังหวัดเชียงรายตามวิสัยทัศน์จังหวัดโดยมีเป้าประสงค์ เป้าประสงค์ 3 ข้อ ได้แก่ เป้าหมายการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ เพื่อสร้างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจโดยเน้นการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงคุณค่าและยั่งยืน การค้า การลงทุนและบริการโลจิสติกส์เชิงสร้างสรรค์ และ การส่งเสริมนวัตกรรม

สินค้าเกษตรมูลค่าสูงโดยดำรงฐานวัฒนธรรมล้านนาและสมดุลของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป้าหมายการพัฒนาสิ่งแวดล้อมสร้างสรรค์ เพื่อสร้างสมดุลของระบบนิเวศและสนับสนุนการเติบโต อย่างยั่งยืนบนพลังเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อรับรองการพัฒนาเมืองให้น่าอยู่ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และเป้าหมายการพัฒนาสังคมสร้างสรรค์ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต ลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับคนทุกช่วงวัย และเสริมสร้างความปลอดภัยและความมั่นคงใน ชีวิตทรัพย์สินของประชาชนเพื่อนำไปสู่สังคมสร้างสรรค์ จากเป้าหมายการพัฒนาของจังหวัดที่กำหนด ขึ้น สามารถแบ่งการพัฒนาออกเป็น 5 ประเด็นสำคัญ ดังนี้ 1) การสร้างมูลค่าเพิ่มด้านการท่องเที่ยว เศรษฐกิจโดยดำรงฐานวัฒนธรรมล้านนา 2) การส่งเสริมการผลิตและพัฒนานวัตกรรมเพื่อยกระดับ สินค้าเกษตรเชิงสร้างสรรค์ภายใต้แนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน 3) การพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ด้าน การค้า การลงทุน การบริการ และ โลจิสติกส์ 4) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ ดำรงความสมบูรณ์และยั่งยืน และ 5) การพัฒนาคุณภาพชีวิต ทรัพยากรมนุษย์และความมั่นคง เพื่อส่งเสริมสังคมสร้างสรรค์ ปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จังหวัดเชียงรายเป็นจังหวัดที่อยู่เหนือสุดของประเทศไทยเป็นจังหวัดเมืองรองที่ได้รับ ความนิยมด้านการท่องเที่ยว เมื่อมีนักท่องเที่ยวเข้ามาในพื้นที่จำนวนมาก เกิดการใช้ทรัพยากร ในพื้นที่จำนวนมาก ทั้งทรัพยากรน้ำและพลังงาน ทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องล้วน มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งสิ้น อีกทั้งเชียงรายเป็นจังหวัดที่ประสบปัญหาภัยพิบัติทางธรรมชาติ บ่อยครั้ง ส่งผลให้ชาวเชียงรายทั้งหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และชุมชน ล้วนให้ความสำคัญกับ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในภาคส่วนของธุรกิจโรงแรมซึ่งมีบทบาทสำคัญที่สร้างรายได้ให้กับจังหวัด เชียงรายจึงจำเป็นต้องมีส่วนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนด้วยเช่นกัน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทศพร กาญจนภรพัฒน์ (2563) ได้ศึกษาการจัดการองค์การสีเขียวของโรงแรมที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อมในภาคใต้ฝั่งตะวันตกของประเทศไทย โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากฐานข้อมูลของ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมประจำปี พุทธศักราช 2559-2561 โดยเลือกโรงแรมที่พร้อมสำหรับให้ ข้อมูลมากที่สุดคือโรงแรมพาราไดซ์เกาะยาว พบว่า การจัดการองค์การสีเขียวของโรงแรมที่เป็นมิตร กับสิ่งแวดล้อมในภาคใต้ของประเทศไทย ได้แก่ ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมตามหลัก 3R คือ การใช้ พลังงานแสงอาทิตย์ทดแทน การนำน้ำกลับมาใช้ใหม่ การลดปริมาณขยะจากแหล่งต้นกำเนิด และเพิ่มอัตรารีไซเคิลให้สูงขึ้น ด้านวัฒนธรรมองค์การ คือวัฒนธรรมแห่งความหลากหลาย ด้านภาวะ

ผู้นำ คือ ภาวะผู้นำแบบมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ และ ด้านนโยบายบริการ คือ สนับสนุนงบประมาณจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ไม่ลดต้นทุนโดยนำผลิตภัณฑ์ที่เป็นอันตรายกับสิ่งแวดล้อมมาในโรงแรม การอบรมทักษะบริการสีเขียว เพื่อกลับมาใช้บริการซ้ำ

โสภา ชินเวชกิจวานิชย์ (2561) ได้ศึกษาโรงแรมสีเขียวการริเริ่มของภาครัฐเพื่อโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พบว่า จากการที่กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้เริ่มดำเนินการโครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Hotel) เพื่อส่งเสริมศักยภาพโรงแรมในประเทศไทยให้เกิดการใช้ทรัพยากรและพลังงานอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพมีการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดีโดยพัฒนาเกณฑ์การบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ระหว่างปี พ.ศ. 2559 ถึง พ.ศ. 2560 มีโรงแรมเข้าร่วมโครงการทั้งหมด 146 แห่ง เป็นกลุ่มโรงแรมที่ดำเนินการโดยกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) สำนักงานพื้นที่พิเศษเมืองพัทยาและพื้นที่เชื่อมโยงและสำนักงานพื้นที่พิเศษเมืองเก่า น่าน ผลการประเมินโรงแรมที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมด มีโรงแรมที่ผ่านเกณฑ์การประเมินในระดับดีเยี่ยม (ทอง) จำนวน 52 แห่ง ระดับดีมาก (เงิน) จำนวน 39 แห่ง ระดับดี (ทองแดง) จำนวน 42 แห่ง และใบประกาศนียบัตรจำนวน 13 แห่ง ผลคะแนนการตรวจประเมินพบว่า การประเมินมีคะแนนอยู่ในช่วง 62-136 คะแนน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 110 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 73 ผลการดำเนินการดังกล่าวส่งผลให้ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมที่เข้าร่วมโครงการได้รับความรู้และมีความเข้าใจในการวิเคราะห์การใช้ทรัพยากรของโรงแรม และการให้บริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมได้มากขึ้นเมื่อเทียบกับก่อนเข้าร่วมโครงการ

อลิศรา ธรรมบุตร (2562) ได้ศึกษากลยุทธ์การจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน พบว่า แนวทางในการบริหารกลยุทธ์การจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนประกอบด้วย 4 กิจกรรมขั้นพื้นฐาน คือ การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ (Strategic Analysis) การวางแผนกลยุทธ์ (Strategic Planning) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategic Implementation) และ การควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์ (Strategic Control and Evaluation) ซึ่งทั้ง 4 กิจกรรมเป็นกระบวนการที่ต้องมีความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ได้ใช้หลักพื้นฐานการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ส่งผลให้เกิดการอนุรักษ์และใช้ทรัพยากรอย่างพอดี (Using Resource Sustainable) ลดการบริโภคทรัพยากรที่เกินความจำเป็นและลดกิจกรรมที่ก่อให้เกิดของเสีย (Reducing Over-Consumption and Waste) รักษาและส่งเสริมความหลากหลายของธรรมชาติ สังคมและวัฒนธรรม (Maintain Diversity) มีการประสานการพัฒนาการ

ท่องเที่ยว (Integrating Tourism into Planning) และขยายฐานเศรษฐกิจในการพัฒนาท้องถิ่น (Supporting Local) เพื่อการบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนในอนาคต ควบคู่ไปกับการตั้งเป้าหมายในการบริหารด้านธุรกิจบริการที่เน้นคุณภาพสินค้าและบริการที่เหนือกว่าคู่แข่งในกลุ่มธุรกิจโรงแรม

ภาวินีย์ ธนาอนวัช (2563) ได้ศึกษา โรงแรมสีเขียว กลยุทธ์การบริหารจัดการและการปฏิบัติ บัญชีเพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมของตรงโรงแรมกรุงศรีรีเวอร์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลยุทธ์ในการบริหารจัดการธุรกิจโรงแรมสีเขียว ศึกษาการปฏิบัติเกี่ยวกับการบัญชีเพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อม และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการโรงแรมกรุงศรีรีเวอร์ โดยใช้การวิจัยแบบผสมระหว่างการใช้แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม จากการศึกษาพบว่ากลยุทธ์การบริหารจัดการโรงแรมสีเขียวของโรงแรมกรุงศรีรีเวอร์มีกลยุทธ์ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างชัดเจนมีแผนงานโครงการที่มีการกันงบประมาณในการปรับปรุงการจัดการสิ่งแวดล้อมและมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมอย่างสม่ำเสมอ การจัดทำบัญชีเพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมทำให้โรงแรมกรุงศรีรีเวอร์เกิดความคุ้มค่าด้านการลงทุนทางการเงินทำให้โรงแรมเพิ่มความสามารถในการสร้างผลกำไรและทำให้เกิดมูลค่าทางด้านการเงินขององค์กร และภาพลักษณ์ของโรงแรมในสายตาของลูกค้าดีขึ้น และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการของโรงแรมกรุงศรีรีเวอร์ในรูปแบบโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

TM et al. (2021) ได้ศึกษาแรงผลักดันเกิดการยอมรับและการบริโภคผลิตภัณฑ์และบริการ สำหรับโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับความสำเร็จในอดีตและคำมั่นสัญญาในอนาคต พบว่า วรรณกรรมเกี่ยวกับสัดส่วนของผู้บริโภคและการบริโภคผลิตภัณฑ์และบริการโรงแรมสีเขียวได้รับการยอมรับมากขึ้นจากการศึกษาของนักวิจัยในเอเชีย โดยเฉพาะจีน ไต้หวัน และอินเดีย นอกจากนี้ การวิเคราะห์เชิงคุณภาพยังแสดงให้เห็นประเด็นสำคัญ 4 ประเด็น ได้แก่ 1. ตัวแปรพฤติกรรมผู้บริโภค 2. การยอมรับโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในอดีต 3. การดูแลความสัมพันธ์ 4. ระเบียบวิธีการวิจัย ข้อจำกัด และทิศทางของการวิจัยในอนาคต ตามข้อกำหนดดังกล่าว เห็นว่าสิ่งสำคัญของการศึกษาอยู่ที่การพัฒนาขอบเขตของการยอมรับจากผู้บริโภค การบริโภคผลิตภัณฑ์และบริการของโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

Abdulaali et al. (2020) ได้ศึกษา แนวทางปฏิบัติของโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และบทบาทในการบรรลุการพัฒนาที่ยั่งยืน พบว่าการแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมาใช้ในโรงแรม Green Star ที่ผ่านการรับรองทำการสำรวจมีส่วนสนับสนุนในการบรรลุ

SDG 6, SDG 12, SDG 7 และ SDG 13 ตามลำดับ แรงขับเคลื่อนหลักของการนำเกณฑ์กรีนสตาร์ (Green Star) มาใช้คือความมุ่งมั่นของโรงแรมที่มีต่อความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม และในภาพรวมจะพบความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างโรงแรมระดับกรีนสตาร์ ใน SDGs ทั้งหมดที่กล่าวมา ความหมายหลักของการศึกษานี้คือ ผู้ประกอบการโรงแรมควรรวมแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเข้าไว้ในแผนการดำเนินงานของตนอย่างเหมาะสมเพื่อบรรลุ SDG ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมผู้ตอบแบบสอบถามจากโรงแรม Green Star 5 แห่งรับรู้การใช้งานที่สูงกว่าโรงแรมกรีนสตาร์สี่แห่งสำหรับแนวทางปฏิบัติและเป้าหมายที่ได้รับการตรวจสอบทั้งหมดเกี่ยวกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่สำรวจ ความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างโรงแรมระดับกรีนสตาร์สี่ถึงห้าแห่งใน SDGs มีความมุ่งมั่นในการบรรลุ SDG อาจได้รับผลกระทบจากการจัดระดับกรีนสตาร์ หากคะแนนโรงแรมกรีนสตาร์ สูงขึ้น การมีส่วนร่วมในการบรรลุ SDGs ก็จะมีสูงขึ้น ผู้ประกอบการโรงแรมระดับล่างควรมีความมุ่งมั่นมากขึ้นเพื่อให้เกิดการบรรลุความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมโดยการจัดโปรแกรมการฝึกอบรมเฉพาะที่มุ่งเพิ่มความตระหนักรู้ด้านสิ่งแวดล้อมของพนักงานโรงแรม และการมีส่วนร่วมของแขกในการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของโรงแรมโดยผสมผสานแนวปฏิบัติด้านสิ่งแวดล้อมสีเขียวเข้ากับแผนการตลาด มีการติดตามผลเป็นระยะโดยองค์กรกรีนสตาร์ที่อนุญาตเพื่อให้แน่ใจว่าโรงแรมที่ผ่านการรับรองปฏิบัติตามมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมที่กำหนดไว้ การแบ่งปันแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดของโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมระหว่างผู้ประกอบการโรงแรมควรได้รับการสนับสนุนเพื่อปรับปรุงข้อสัญญาของโรงแรมในเรื่องความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม ควรมีการติดตามผลเป็นระยะ (สยาม อรุณศรีมรกต, 2562) โดยองค์กรกรีนสตาร์ที่ได้รับอนุญาต เพื่อให้ทราบว่าโรงแรมผ่านการรับรองการปฏิบัติตามมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมที่กำหนดไว้ การแบ่งปันแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดของโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมระหว่างผู้ประกอบการโรงแรมควรได้รับการสนับสนุนเพื่อปรับปรุงความมุ่งมั่นของโรงแรมในด้านความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม ควรมีการติดตามผลเป็นระยะโดยองค์กรกรีนสตาร์ที่ได้รับอนุญาต เพื่อสร้างความมั่นใจว่าโรงแรมได้ผ่านการรับรองการปฏิบัติตามมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมที่

ณัฐกิจ ปิงยศ (2566) ได้ศึกษา ภาพลักษณ์โรงแรมสีเขียวที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการโรงแรมในจังหวัด เชียงราย พบว่าปัจจัยด้านภาพลักษณ์ตราสินค้า ภาพลักษณ์ผลิตภัณฑ์หรือบริการและภาพลักษณ์องค์กร ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการโรงแรมในระดับมากในขณะที่ปัจจัยด้านนโยบายการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมกับชุมชนในท้องถิ่น การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากร และการจัดทำนโยบายด้านการบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมส่งผล

ต่อการตัดสินใจใช้บริการโรงแรมในจังหวัดเชียงรายอย่างมีนัยสำคัญ และผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้ประกอบการโรงแรมอิสระในจังหวัดเชียงรายสามารถที่จะมุ่งส่งเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจถึงการดำเนินงานภายใต้กรอบมาตรฐานโรงแรมสีเขียวให้แก่บุคลากรทุก ๆ ส่วนในองค์กรอย่างแท้จริงอันจะเป็นการสร้างภาพลักษณ์โรงแรมสีเขียวสู่สายตาของนักท่องเที่ยวที่สนใจเลือกใช้บริการโรงแรมในจังหวัดเชียงรายไม่ว่าจะเป็นภาพลักษณ์ตราสินค้า ภาพลักษณ์ผลิตภัณฑ์หรือบริการ และภาพลักษณ์องค์กร ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการโรงแรมในจังหวัดเชียงราย

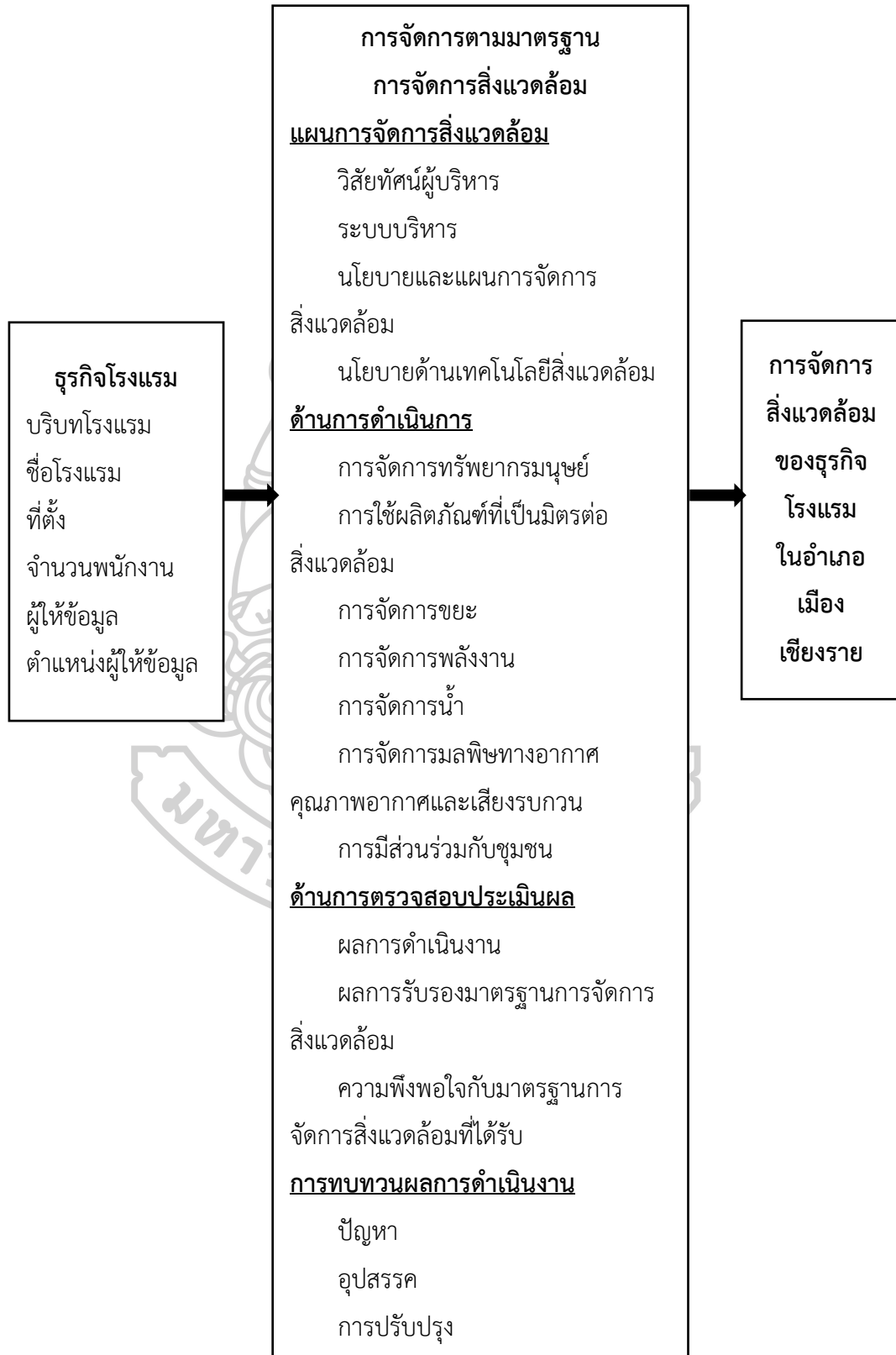
Bagheri et al. (2020) ได้ศึกษาข้อเสนอแนะรูปแบบการประเมินโรงแรมสีเขียวตามตัวชี้วัดทางนิเวศวิทยา พบว่า อุตสาหกรรมบริการมีการพัฒนาสำคัญเนื่องจากรูปแบบใหม่ของการท่องเที่ยวและโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (รวมถึง การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โรงแรมเชิงนิเวศ ที่พักเชิงนิเวศ และโรงแรมสีเขียว) อย่างไรก็ตามคุณลักษณะใหม่ที่เกิดขึ้นยังไม่ได้รับการตรวจสอบโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานที่ท่องเที่ยวที่มีศักยภาพมากเช่นอิหร่าน ในการศึกษาครั้งนี้ได้พยายามพัฒนาแบบจำลองสำหรับการระบุและจัดลำดับของความสำคัญตัวบ่งชี้ที่สามารถกำหนดลักษณะทางนิเวศวิทยาของโรงแรมได้ การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสำรวจและกระบวนการเครือข่ายการวิเคราะห์ถูกนำมาใช้เพื่อสร้างการจำลองแบบไฮบริดและองค์ประกอบได้รับการจัดลำดับความสำคัญในโรงแรมระดับ 5 ดาวในเมืองฟาร์ประเทศอิหร่าน แบบจำลองมี 5 มิติ รวม 19 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ มิติพลังงาน มิติการปรับตัวของระบบนิเวศ มิติวัสดุและอุปกรณ์ มิติอาหารและเครื่องดื่ม และ กิจกรรมทางวัฒนธรรมและเศรษฐกิจ ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่ามิติพลังงานมีความสำคัญอย่างมาก ในขณะที่มิติการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดหาพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ และการใช้พลังงานหมุนเวียนเป็นตัวบ่งชี้สำคัญที่สุดในการศึกษา ผลการศึกษาสามารถกระตุ้นให้ผู้จัดการ ผู้ปฏิบัติงานในธุรกิจโรงแรมมุ่งเน้นไปที่ตัวบ่งชี้ที่สามารถส่งเสริมระดับระบบนิเวศของโรงแรม ในการกระทำเช่นนั้นพวกเขาสามารถพิจารณาตัวชี้วัดพลังงาน อาหารและเครื่องดื่มในการพัฒนาโรงแรมสีเขียวและใช้ที่พักที่เหมาะสมด้วยมาตรฐานการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ

Yi et al. (2018) ได้ศึกษา การรับรู้แขกของโรงแรมเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมที่ดีที่สุด โดยการวิเคราะห์เนื้อหาของการรีวิวออนไลน์ของ Tourism and Hospitality Research โดยรวบรวมความคิดเห็นทั้งหมด 7,370 ความคิดเห็น และวิเคราะห์ความคิดเห็นสีเขียว 737 ความคิดเห็นโดยอิงจากโรงแรมสีเขียว 10 อันดับแรกของ ทริปแอดไวเซอร์ (TripAdvisor) พบว่า ผู้ใช้บริการมีทัศนคติเชิงบวกต่อของโรงแรมที่มีแนวทางปฏิบัติเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมแขกของโรงแรม

ถือว่าแนวทางการปฏิบัติต่อสิ่งแวดล้อม เช่น ระบบหลังคาสะท้อนแสง ระบบจัดการน้ำฝน และการให้ความรู้แก่แขก เป็นความพยายามอย่างจริงจังของโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และแนวทางปฏิบัติเหล่านี้เสริมแนวทางปฏิบัติดังกล่าว แขกของโรงแรมบางคนยืนยันว่าโรงแรมใช้แนวทางปฏิบัติที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเป็นเครื่องมือทางการตลาดหรือเพื่อรับผลประโยชน์ทางการเงินเท่านั้น แนวทางปฏิบัติที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมบางประการ เช่น การควบคุมอุณหภูมิ แรงแต้นน้ำต่ำ และภาชนะที่ย่อยสลายได้ ไม่มีผลต่อการรับรู้ในเชิงบวก ดังนั้น ผลลัพธ์ที่ได้นำไปสู่บทสรุปประกอบการโรงแรมว่าควรนำแนวทางปฏิบัติที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจังไปปฏิบัติ และควรนำแนวทางปฏิบัติที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมไปใช้ เพื่อสร้างกลยุทธ์การสร้างแบรนด์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

Bacari et al. (2021) ได้ศึกษาเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนและภาคส่วนโรงแรม: กรณีศึกษาและผลกระทบเชิงการต้อนรับและการท่องเที่ยวทั่วโลก การศึกษานี้นำเสนอข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับความคิดริเริ่มเกี่ยวกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ของโรงแรมระดับนานาชาติ 5 แห่ง ได้แก่ Ibis Getafe, NH Hotels, Occidental Hotels and Resorts, Mariposa Hotel และ Zanzibar Collection โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบการโรงแรมทั่วโลกมีส่วนร่วมในการดำเนินการเพื่อความยั่งยืนอย่างไร ผลการศึกษาพบว่าภาคส่วนโรงแรมมุ่งมั่นต่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDG) แต่โรงแรมต่าง ๆ ก็มีแนวทางที่แตกต่างกันในการดำเนินการตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน จากผลการศึกษา ดูเหมือนว่าโรงแรมที่ศึกษาจะครอบคลุมเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนส่วนใหญ่ เนื่องจากโรงแรมเหล่านี้มีส่วนสนับสนุนในสามด้านหลักของความยั่งยืน ได้แก่ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โรงแรมทั้ง 5 แห่งที่เข้าร่วมโครงการต่างดำเนินการอย่างมีความรับผิดชอบซึ่งยั่งยืนและลดผลกระทบต่อระบบนิเวศ การดำเนินการเหล่านี้ส่งผลดีต่อแขก พนักงาน และเจ้าของโรงแรม ผลการวิจัยนี้อาจใช้เป็นแนวทางสำหรับโรงแรมที่ยังไม่ได้มุ่งมั่นที่จะดำเนินการตามเป้าหมาย SDG

กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาการจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษานโยบายและมาตรฐานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย เพื่อศึกษาการดำเนินงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมปัจจัยสนับสนุนการจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและเพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทาง ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยไว้ดังนี้

1. พื้นที่การศึกษา
2. ผู้ให้ข้อมูลหลัก
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. ระยะเวลาดำเนินการ
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

พื้นที่การศึกษา

พื้นที่ศึกษาคือ จังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีชื่อเสียงด้านการท่องเที่ยว และเป็นจังหวัดที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นมากที่สุดของภาคเหนือในปี 2565 (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2565)

ผู้ให้ข้อมูลหลัก

จากการศึกษานโยบายสิ่งแวดล้อมของจังหวัดเชียงราย เลือกเก็บข้อมูลแบบเฉพาะเจาะจง โดยผู้ให้ข้อมูลจากเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย ในการศึกษาครั้งนี้ได้ทำการสำรวจโรงแรมที่ผ่านมาตรฐานโรงแรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในโรงแรม ระหว่างปี พ.ศ. 2562 - 2564 พบข้อมูลจำนวน 3 โรงแรม ดังนี้

ตารางที่ 3 ตารางแสดงข้อมูลโรงแรมที่ผ่านมาตรฐานสิ่งแวดล้อมระหว่างปี พ.ศ. 2562-2564

ที่	ชื่อโรงแรม	โรงแรม สีเขียว อาเซียน	โรงแรม สีเขียว	โรงแรม ใบไม้เขียว	ระดับดาว
1.	โรงแรมเดอะ ริเวอร์รี บาย กะตะธานี	✓	✓		5
2.	เลอ เมอริเดียน เชียงราย รีสอร์ท		✓		5
3.	อิมพีเรียลริเวอร์เฮาส์ รีสอร์ท			✓	4

จากการศึกษาข้อมูลโรงแรมสิ่งแวดล้อมระหว่างปี พ.ศ. 2562-2564 พบว่ามีโรงแรมที่ได้รับมาตรฐานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมจำนวน 3 แห่ง ได้แก่ โรงแรมเดอะ ริเวอร์รี บาย กะตะธานี โรงแรมเลอ เมอริเดียน เชียงราย รีสอร์ท และโรงแรมอิมพีเรียลริเวอร์เฮาส์ รีสอร์ท

ผู้ให้ข้อมูลหลักมาจาก ผู้บริหารระดับสูง ผู้จัดการฝ่าย หรือพนักงาน ที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงแรมเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสังเกต

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยข้อมูลที่ได้จะนำไปวิเคราะห์และสรุปออกมาเป็นผลการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกตการณ์ แบบบันทึกข้อมูลต่าง ๆ เช่น กล้องถ่ายรูป กล้องบันทึกภาพ เทปบันทึกเสียง เป็นต้น การวิจัยครั้งนี้ เลือกใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และแบบสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม

ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview) ผู้สัมภาษณ์มีการเตรียม คำถามไว้ล่วงหน้า โดยกำหนดประเด็นคำถามกว้าง ๆ มีการตั้งแนวหัวข้อการสัมภาษณ์ (Interview Guide) ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด และสามารถปรับเปลี่ยนคำถามให้สอดคล้องกับสถานการณ์ได้ ทำให้ การสัมภาษณ์มีความยืดหยุ่น ทำให้ผู้สัมภาษณ์และผู้ให้สัมภาษณ์มีอิสระในการถามและตอบเพื่อให้ได้ความเที่ยงตรงและความน่าเชื่อถือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดเตรียมข้อมูลต่าง ๆ จากเกณฑ์การประเมินของโครงการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมดังนี้

1. มาตรฐานระบบจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001:2015 มาตรฐานสากลที่กำหนดกรอบการทำงานสำหรับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (Environmental Management System: EMS) มีจุดประสงค์ในการบริหารจัดการกับความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมขององค์กรอย่างเป็นระบบ เน้นการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การปฏิบัติตามกฎหมาย การเก็บข้อมูล และการปรับปรุงระบบบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง

2. แนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การการท่องเที่ยวโลก UNWTO ซึ่งเป็นเกณฑ์สำหรับแนวทางในการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยเน้นการจัดการสิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมของชุมชน และการพัฒนาอย่างยั่งยืน

3. มาตรฐานอาเซียนกรีนโฮเทล (ASEAN Green Hotel Standard) เป็นมาตรฐานที่กำหนดเกณฑ์สำหรับโรงแรมในภูมิภาคอาเซียน มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยมีเกณฑ์การประเมินที่ครอบคลุมประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ การประหยัดพลังงาน การจัดการน้ำ การจัดการขยะ การใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมของชุมชน

4. มาตรฐานโรงแรมใบไม้เขียว (Green Leaf Foundation) เป็นมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อยกระดับการบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมให้เป็นที่ยอมรับเพื่อผลักดันให้ธุรกิจโรงแรมและการท่องเที่ยวในประเทศไทยมีการพัฒนามาตรฐานการดำเนินงานและส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมในธุรกิจโรงแรมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการ การพัฒนาประสิทธิภาพของเทคโนโลยี การมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการรักษาสิ่งแวดล้อมในธุรกิจโรงแรม พัฒนาแนวทางการเสริมสร้างศักยภาพของธุรกิจโรงแรม และการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นองค์กรที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยมีเกณฑ์การประเมินด้านสิ่งแวดล้อมสำหรับโรงแรมและที่พัก

5. มาตรฐานโรงแรมสีเขียว (Green Hotel) เป็นมาตรฐานที่ส่งเสริมการจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงแรมโดยครอบคลุมการประหยัดพลังงาน การจัดการขยะ และการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ

จากนั้นนำมาสรุปเป็นประเด็นในแบบสัมภาษณ์เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาและบริบทของโรงแรมในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงรายในการออกแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และแบบสังเกต ซึ่งแบบสัมภาษณ์ประกอบไปด้วยประเด็นสำคัญ 8 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1. ตำแหน่ง
2. อายุงาน
3. บทบาทการจัดการสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของโรงแรม

1. ที่ตั้ง
2. ระยะเวลาในการประกอบธุรกิจ จำนวนพนักงาน
3. ทุนจดทะเบียน
4. ทุนด้านสิ่งแวดล้อม
5. กลุ่มลูกค้าเป้าหมาย

ส่วนที่ 3 ด้านแผนการจัดการสิ่งแวดล้อม

1. วิสัยทัศน์ผู้บริหารด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม
2. ระบบบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงแรม
3. โรงแรมของท่านมีนโยบายแผนงานในการบริหารจัดการองค์กรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

อย่างไร

4. โรงแรมของท่านมีนโยบายการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างไร

ส่วนที่ 4 ด้านการดำเนินการ

1. ด้านทรัพยากรมนุษย์
  - 1) โรงแรมของท่านสร้างความตระหนักให้พนักงาน บุคลากร อนุรักษ์ทรัพยากร

อย่างไร

- 2) มีการฝึกอบรมเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อมหรือไม่
- 3) พนักงานมีส่วนร่วมในการประหยัดน้ำและพลังงานอย่างไร
- 4) โรงแรมของท่านมีการแจ้ง หรือประกาศเชิญชวนผู้เข้าพักมีส่วนร่วมในการ

อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมหรือไม่ อย่างไร

2. ด้านการใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
  - โรงแรมของท่านใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมหรือไม่

3. ด้านการจัดการขยะ

- 1) โรงแรมมีการแยกขยะอย่างไร
- 2) โรงแรมมีวิธีลดขยะจากเศษอาหารอย่างไร

4. ด้านการจัดการพลังงาน

โรงแรมท่านมีแผนการดำเนินงานเพื่อลดการใช้สิ่งแวดล้อมและพลังงานหรือไม่

5. ด้านการจัดการน้ำ

- 1) โรงแรมมีวิธีบำบัดน้ำเสียอย่างไร
- 2) โรงแรมมีการบำบัดน้ำเสียแล้วนำกลับมาใช้ใหม่อย่างไร

6. ด้านการจัดการมลพิษทางอากาศ คุณภาพอากาศ เสียงรบกวน

โรงแรมของท่านมีนโยบายด้านการจัดการมลพิษทางอากาศ คุณภาพอากาศ และเสียงรบกวนอย่างไร

7. ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน

- 1) โรงแรมท่านมีแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมร่วมกับชุมชนหรือไม่อย่างไร
- 2) โรงแรมท่านมีกิจกรรมที่อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกับชุมชนอย่างไร
- 3) โรงแรมมีส่วนสนับสนุนหรืออนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างไร
- 4) โรงแรมท่านมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวเกี่ยวกับชุมชนอย่างไร

ยั่งยืนหรือไม่อย่างไร

ส่วนที่ 5 การตรวจสอบ

1. โรงแรมท่านการประเมินผลการปฏิบัติและการดำเนินงานอย่างไร
2. ประโยชน์ที่ได้รับจากการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
3. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน
4. ปัจจัยสนับสนุนในการดำเนินการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในโรงแรม

ไปสู่เป้าหมายความยั่งยืนในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย

5. ข้อจำกัดในการพัฒนาด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

ส่วนที่ 6 ด้านการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม

1. หน่วยงานที่ท่านได้รับการรับรองมาตรฐานสิ่งแวดล้อม
2. ทราบผลการรับรองตามมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม
3. ความพึงพอใจกับการได้รับรองมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ 7 ปัจจัยภายใน

1. จัดตั้งในการจัดการสิ่งแวดล้อม
2. จุดอ่อนในการจัดการสิ่งแวดล้อม
3. ข้อเสนอแนะในการลดจุดอ่อนในการจัดการสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ 8 ปัจจัยภายนอก

1. โอกาสในอนาคตของการส่งเสริมการจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงแรม
2. ภัยคุกคามด้านสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต
3. มาตรการป้องกันและบรรเทาภัยคุกคามในอนาคต

แบบสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ประกอบด้วยคำถาม 12 ข้อ ดังนี้

1. การอบรมพนักงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม
2. การเชิญชวนลูกค้าให้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์
3. การใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
4. การแยกขยะ
5. การรีไซเคิล
6. การประหยัดพลังงาน
7. การบำบัดน้ำเสีย
8. การประหยัดน้ำ
9. การนำน้ำที่บำบัดแล้วกลับมาใช้ประโยชน์
10. การจัดการคุณภาพอากาศ
11. การมีส่วนร่วมกับชุมชน
12. การมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม

จากนั้นผู้วิจัยนำผลการศึกษาค้นคว้าและการทบทวนเอกสารเป็นแนวทางในการกำหนดโครงสร้างของแบบสัมภาษณ์แล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบเนื้อหาให้ครอบคลุมในทุกประเด็นที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย เพื่อนำมาปรับปรุงข้อความให้มีความสมบูรณ์ มากขึ้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนและรายละเอียดดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1.1. การติดต่อประสานงานโรงแรมจำนวน 3 แห่ง เพื่อขอรายชื่อผู้ที่ต้องทำหนังสือขออนุญาต

1.2. ดำเนินการติดต่อมหาวิทยาลัยเพื่อดำเนินการทำหนังสือขออนุญาตสัมภาษณ์

1.3. ดำเนินการส่งหนังสือถึงโรงแรมทั้ง 3 แห่งเพื่อกำหนดวันเข้าสัมภาษณ์

1.4. เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์และสังเกตการปฏิบัติงานแบบไม่มีส่วนร่วม ผู้ให้ข้อมูลระดับผู้จัดการ หัวหน้าฝ่าย หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงแรมจำนวน 3 แห่ง ใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการบันทึกบทสัมภาษณ์ระหว่างการสัมภาษณ์จากตัวแทนสถานประกอบการธุรกิจโรงแรมจำนวน 3 แห่ง ช่วงระยะเวลาในการเก็บข้อมูลคือ เดือน มีนาคม 2565 – มีนาคม 2568

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร ตำราวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสืบค้นข้อมูลผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ตเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เหมาะสมและสอดคล้องกับงานวิจัย

ระยะเวลาการดำเนินการ

3 ปี (เดือนมกราคม 2566 - เดือนมิถุนายน 2568)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ซึ่งเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้สามารถได้คำตอบที่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรม จำนวน 5 แห่ง มาตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล และนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยอาศัยวิธีการวิเคราะห์แก่นสาระ (Thematic analysis) เป็นการตีความจากการสัมภาษณ์ โดยใช้กระบวนการ 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย การสร้างความคุ้นเคยกับข้อมูล การถอดรหัส การค้นหาธีม การทบทวนหัวข้อ การกำหนดและตั้งชื่อธีม และการจัดทำรายงาน (Braun and Clarke, 2006)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสังเกต ผู้วิจัยเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักในการเก็บข้อมูลจากจาก ผู้บริหารระดับสูง ผู้จัดการฝ่าย หรือพนักงาน ที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงแรมเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จากโรงแรม ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลแบบการวิเคราะห์แก่นสาระ (Thematic Analysis) มีผลการศึกษาจำแนกตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. ศึกษานโยบายและมาตรฐานที่ใช้ในการจัดการสิ่งแวดล้อมของธุรกิจโรงแรมในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
2. เพื่อศึกษาวิธีดำเนินงานและปัจจัยสนับสนุนการจัดการสิ่งแวดล้อมของธุรกิจโรงแรมใน อำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์ที่ 1 ศึกษานโยบายและมาตรฐานที่ใช้ในการจัดการสิ่งแวดล้อมของธุรกิจโรงแรม ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

จากการศึกษาศึกษา นโยบายและมาตรฐานที่ใช้ในการจัดการสิ่งแวดล้อมของธุรกิจโรงแรม ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย พบว่า โรงแรม ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงรายให้ความสำคัญ กับนโยบายสิ่งแวดล้อมระดับสากลและระดับประเทศ โดยสามารถแบ่งประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. ประเด็น “มาตรฐาน” การจัดการสิ่งแวดล้อม
2. ประเด็น “การปฏิบัติตามมาตรฐาน” การจัดการสิ่งแวดล้อม
3. ประเด็น “สนับสนุน และ “แรงจูงใจ” การจัดการสิ่งแวดล้อม

1. ประเด็น “มาตรฐาน” การจัดการสิ่งแวดล้อม

ทุกโรงแรมมีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ปฏิบัติตามกฎหมาย ด้านสิ่งแวดล้อมอย่างเข้มงวด และมีการใช้มาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมระดับสากล มาตรฐาน ได้รับการยอมรับ คือ มาตรฐานโรงแรมสีเขียว (Green Hotel) มาตรฐานใบไม้เขียว (Green Leaf foundation) และ มาตรฐานโรงแรมสีเขียวอาเซียน (ASEAN Green Hotel) สะท้อนถึงการมุ่งมั่น

บริหารจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยนโยบายต่าง ๆ ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐที่ส่งเสริมการดำเนินงานของโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ฝ่ายบริหารของแต่ละโรงแรมให้ความสำคัญกับการจัดการสิ่งแวดล้อมในหลากหลายมิติ ทั้งการกำหนดนโยบาย การนำเทคโนโลยีมาใช้ การพัฒนานวัตกรรมด้านสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมพฤติกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมกับชุมชนในท้องถิ่น การติดตามวัดและประเมินผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องโดยมีเป้าหมายเพื่อความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมและธุรกิจ โดยผู้ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวถึงประเด็นนี้ว่า

“ผู้บริหารเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีการจัดการระบบบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงแรมโดยการจัดเก็บตัวเลขบัญชีรายการสิ่งแวดล้อมออนไลน์ และการทำกิจกรรมลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในกลุ่มธุรกิจโรงแรมและที่พัก ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ผ่านแพลตฟอร์ม www.cf-hotels.com โรงแรมมุ่งเน้นการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยมีการดำเนินการตามโครงการโรงแรมสีเขียว ของมูลนิธิโครงการใบไม้เขียว Green leaf foundation ด้านการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการสิ่งแวดล้อม โรงแรมได้ปฏิบัติการเก็บข้อมูลตามสถิติของ CF Hotel ข้อมูลค่าไฟที่ใช้ทำฐานข้อมูลเดิม คือ ปี 2566 เปรียบเทียบกับข้อมูล ปี 2567 ทั้งนี้โรงแรมได้มีการพัฒนาต่อยอดไปเรื่อย ๆ ตามนโยบายการลดมลพิษและภาวะเรือนกระจก มีการจัดการขยะตามมาตรฐาน General GMP (GMP)”

ผู้จัดการทั่วไป โรงแรมดิอิมพีเรียลริเวอร์เฮาเชียงราย

2. ประเด็น “การปฏิบัติตามมาตรฐาน” การจัดการสิ่งแวดล้อม

การปฏิบัติตามมาตรฐานสิ่งแวดล้อม โรงแรมในพื้นที่ปฏิบัติตามมาตรฐานสิ่งแวดล้อม การจัดตั้งโครงสร้างการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมอย่างชัดเจน กำหนดให้แต่ละแผนกของโรงแรมดูแลด้านสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับงานของตนเอง มีการควบคุมติดตามการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานต่าง ๆ ที่ได้รับ มีการบริหารจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพส่งเสริมการนำกลับมาใช้ใหม่และใช้ซ้ำ มุ่งการลดการใช้พลังงานไฟฟ้าและทรัพยากรธรรมชาติ ป้องกันการแพร่กระจายของมลพิษ มีแผนปฏิบัติการลดคาร์บอนฟุตพริ้นท์ เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และชุมชน ซึ่งช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสอดคล้องกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยผู้ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวถึงประเด็นนี้ว่า

“ผู้บริหารให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อม ชุมชน มองธุรกิจอย่างยั่งยืน ระบบบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงแรมจะกำหนดให้แผนกดูแลในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานของตน เช่น แผนกช่างจะดูแลด้านพลังงาน แผนกทรัพยากรมนุษย์ ดูแลด้านสังคมและชุมชน แผนกครัวดูแลด้านการจัดการขยะ ของเหลือ ฝ่ายจัดซื้อเลือกซื้อของจากชุมชน Local Product ด้านการนำเทคโนโลยีมาใช้ มีการประมวลผลข้อมูลแบบ Cloud computing เข้ามาจัดการเกี่ยวกับเอกสาร และข้อมูลสำคัญ การเลือกใช้รถสำหรับให้บริการลูกค้าจะเลือกใช้รถไฟฟ้า มีการเติมที่ชาร์จรถไฟฟ้า ไว้ให้บริการสำหรับแขกของโรงแรม ซึ่งในอนาคตมีแผนการดำเนินโครงการใช้พลังงานทดแทนมากขึ้น โดยเฉพาะพลังงานแสงอาทิตย์”

ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ โรงแรมเลอเมอร์เดียนเชียงใหม่

การจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมประกอบด้วย

1. การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมตามโครงสร้างการบริหารงานของโรงแรม การจัดการตามแผน มีการแบ่งหน้าที่ตามแผนเพื่อดูแลด้านสิ่งแวดล้อม เช่น แผนกช่างดูแลด้านพลังงาน แผนกครัวดูแลจัดการเกี่ยวกับขยะที่มาจากอาหาร และฝ่ายจัดซื้อเลือกซื้อสินค้าที่มาจากชุมชนในพื้นที่การ
2. นำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการสิ่งแวดล้อมการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ เช่น www.cf-hotels.com สำหรับบันทึกข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมอันได้แก่ ค่าไฟและการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การใช้ Cloud Computing สำหรับจัดการเอกสารและข้อมูลสำคัญของโรงแรม การพัฒนาเครื่องมือเฉพาะ การใช้แพลตฟอร์มบันทึกข้อมูลพลังงานและสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการพัฒนาขึ้นร่วมกันระหว่างหน่วยงานระหว่างโรงแรมกับมหาวิทยาลัย
3. การลดการใช้พลังงานและทรัพยากร มีการลดการใช้พลังงานส่งเสริมการนำทรัพยากรกลับมาใช้ใหม่ รวมถึงลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก
4. การใช้พลังงานทางเลือกมีแผนใช้พลังงานแสงอาทิตย์และการใช้รถไฟฟ้าพร้อมสถานีชาร์จ การมีส่วนร่วมของชุมชนและคู่ค้า ส่งเสริมสินค้าชุมชน ฝ่ายจัดซื้อเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่น (Local Products) เพื่อสนับสนุนเศรษฐกิจให้ชุมชนในท้องถิ่น
5. การสร้างจิตสำนึกและความร่วมมือ สร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมกับพนักงาน ลูกค้า ชุมชน และคู่ค้า ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่นการอนุรักษ์พันธุ์ไม้ และสัตว์ป่า

6. การติดตามผลการใช้ทรัพยากร การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง การทบทวนและปรับปรุงแผนงานมีการเก็บสถิติด้านสิ่งแวดล้อมและทบทวนเป้าหมายเป็นระยะเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่อาจมีการเปลี่ยนแปลงไป

7. การสนับสนุนจากผู้บริหารผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนทรัพยากรเวลาและงบประมาณรวมถึงการฝึกอบรมพนักงานเพื่อพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการสิ่งแวดล้อม

จากการสัมภาษณ์จะเห็นได้ว่าการจัดการสิ่งแวดล้อมของทุกโรงแรมจะให้ความสำคัญด้านการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องกับมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมอยู่เสมอ โดยผู้ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวถึงประเด็นนี้ว่า

“โรงแรมมีนโยบายด้านการบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และอนุรักษ์พลังงานนโยบายด้านการบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มุ่งลดการใช้พลังงานและทรัพยากรธรรมชาติ ส่งเสริมการนำกลับมาใช้ใหม่และใช้ซ้ำ ป้องกันการแพร่กระจายของมลพิษ และมีแผนปฏิบัติการต่อกรณีฉุกเฉินเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและ ชุมชน ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด สร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมกับพนักงาน ลูกค้า ชุมชน คู่ค้า ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และร่วมมือนำไปปฏิบัติอย่างจริงจัง มีการเก็บข้อมูลด้านสถิติอย่างต่อเนื่อง มีการบันทึกข้อมูลลงระบบของโรงแรม ซึ่งเป็นระบบที่พัฒนาโดยโรงแรมร่วมกับอาจารย์จากมหาวิทยาลัยในจังหวัดเชียงราย”

Executive Security โรงแรมเดอะ ริเวอร์รี บาย กะตะธานี เชียงราย

3. ประเด็น “สนับสนุน และ “แรงจูงใจ” การจัดการสิ่งแวดล้อม

การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุนด้านความรู้ ให้การอบรม และทรัพยากรที่ช่วยให้โรงแรมสามารถปฏิบัติตามมาตรฐานสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพนอกจากนี้การได้รับรางวัลและการรับรองมาตรฐานสร้างแรงจูงใจให้โรงแรมพัฒนาแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องเพื่อความยั่งยืน โดยผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้เห็นในประเด็นนี้ว่า

“โรงแรมมีการส่งเสริมและรับผิดชอบชุมชนผ่านกิจกรรมทางด้านสิ่งแวดล้อมและประเพณีวัฒนธรรม ลดสภาวะโลกร้อนอย่างสม่ำเสมอ และผลักดันการมีส่วนร่วมของลูกค้า คู่ค้า พนักงาน และ หน่วยงานภาครัฐเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน สร้างระบบทบทวนวัตถุประสงค์เป้าหมาย

เป็นระยะ ๆ เพื่อให้ทันกับสถานการณ์สิ่งแวดล้อมที่อาจจะเปลี่ยนไปในอนาคต และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์พันธุ์ไม้พื้นเมือง และสัตว์ป่าในท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ในส่วนนโยบายด้านพลังงาน บริษัทมีการพัฒนาแนวทางการจัดการพลังงานอย่างเหมาะสมกำหนดให้การอนุรักษ์พลังงานเป็นส่วนสำคัญอีกส่วนหนึ่งในการดำเนินงานของบริษัท ส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากรด้านบุคคล เวลา งบประมาณ การฝึกอบรมพนักงาน ปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้พลังงานอย่างต่อเนื่อง มีการสื่อสารนโยบายด้านพลังงานไปสู่พนักงานทุกระดับเพื่อให้ทุกคนเข้าใจและปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง มีการทบทวนปรับปรุงนโยบาย เป้าหมายแผนการดำเนินการด้านพลังงานอย่างสม่ำเสมอ และให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์พลังงานโดยกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบด้านพลังงานเป็นของผู้บริหารและคณะทำงานด้านพลังงานช่วยกันสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมด้านพลังงานให้บรรลุผลตามเป้าหมายและแผนการอนุรักษ์พลังงานที่กำหนดไว้มีการเก็บข้อมูลด้านสถิติอย่างต่อเนื่อง มีการบันทึกข้อมูลลงระบบของโรงแรม ซึ่งเป็นระบบที่พัฒนาโดยโรงแรมร่วมกับอาจารย์จากมหาวิทยาลัยในจังหวัดเชียงราย”

Executive Security โรงแรมเดอะ ริเวอร์รี บาย กะตะธานี เชียงราย

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาวิธีดำเนินงานและปัจจัยสนับสนุนการจัดการสิ่งแวดล้อมของธุรกิจโรงแรมในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย

การดำเนินการด้านการและปัจจัยสนับสนุนการจัดการสิ่งแวดล้อมของธุรกิจโรงแรมในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย แบ่งผลการศึกษาเป็น 5 ข้อ คือ

1. ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม
2. ปัจจัยสนับสนุนการจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
3. ข้อจำกัดในการพัฒนาด้านการจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
4. ปัจจัยภายในที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
5. ปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

2.1 ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม มีประเด็นสำคัญคือ “การรับรู้” “ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม” “ขยะ” “พลังงาน” “น้ำ” “อากาศ” “ชุมชน” “การมีส่วนร่วม” “ความร่วมมือ” “การตรวจสอบ” และ “ประโยชน์”

2.1.1 ประเด็น “การรับรู้”

การสร้างความตระหนักรู้ให้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรให้กับพนักงานผู้ปฏิบัติงาน ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งสามคนเน้นย้ำถึงความพยายามในการสร้างความตระหนักรู้ในหมู่พนักงานเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากร วิธีการรวมถึงการฝึกอบรมออนไลน์ เวิร์กช็อป และการเยี่ยมชมการศึกษา ภายนอก สื่อส่งเสริมการขาย การวางป้ายเตือนพนักงานและแจกให้ประหยัดไฟฟ้าและน้ำ นโยบายในการใช้ผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นและส่งเสริมวัสดุที่นำกลับมาใช้ใหม่ได้ ซึ่งสอดคล้องกับตารางการสังเกตที่ผู้วิจัยได้ทำการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม โดยผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ความเห็นในประเด็นนี้ว่า

“ด้านการจัดการทรัพยากร มนุษย์โรงแรมได้สร้างความตระหนักให้กับพนักงาน บุคลากร อนุรักษ์ทรัพยากร โดยการให้ความรู้กับพนักงานเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรอยู่เสมอ โดยให้พนักงานได้มีการรับรู้ข้อมูลใหม่ ๆ อยู่เสมอ มีการฝึกอบรมเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อม ในการประชุมย่อย และการเรียนออนไลน์การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ global climate change เพื่อสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลกซึ่งมีผลกระทบโดยตรงต่อการใช้ชีวิตและการท่องเที่ยว”

ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ โรงแรมเลอเมอริเดียนเชียงใหม่

2.1.2 ประเด็น “ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม”

การใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อนำไปสู่ความยั่งยืน เน้นการใช้ผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การลดพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้งผ่านความคิดริเริ่มต่าง ๆ เช่น ภาชนะที่นำกลับมาใช้ใหม่ได้และถุงผ้า การมีส่วนร่วมของแขก: ส่งเสริมให้แขกมีส่วนร่วมในความพยายามด้านความยั่งยืน เช่น การลดการซักผ้าขนหนูและผ้าปูที่นอน ซึ่งสอดคล้องกับตารางการสังเกตที่ผู้วิจัยได้ทำการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม โดยผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ความเห็นในประเด็นนี้ว่า

“ด้านการใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมโรงแรมได้ใช้ ผลิตภัณฑ์ที่มาจากท้องถิ่น การเลือกของขวัญให้กับพนักงานจะเน้นการใช้กระเป๋าผ้าเพื่อลดการใช้พลาสติก ในส่วนของห้องอาหารพนักงานจะให้พนักงานใช้กระป๋องแบบเติมน้ำแทนการเติมน้ำจากขวด”

ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ โรงแรมเลอเมอริเดียนเชียงใหม่

2.1.3 ประเด็น “ขยะ”

การจัดการขยะ การนำแนวทางปฏิบัติ 3Rs และ 7Rs มาใช้ โรงแรมใช้กรอบงาน 3Rs (Reduce, Reuse, Recycle) หรือ 7R สำหรับการจัดการขยะ (Reduce, Reuse, Recycle, Replace, Refill, Repair, Return) สนับสนุนให้พนักงานนำวัสดุกลับมาใช้ใหม่อย่างสร้างสรรค์ การจัดการขยะอินทรีย์ ความร่วมมือกับชุมชนท้องถิ่นเพื่อใช้เศษอาหารเป็นอาหารสัตว์หรือการทำปุ๋ยหมัก ร่วมมือกับองค์กรภายนอกเพื่อแจกจ่ายอาหารส่วนเกินให้กับผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ นวัตกรรมกรรีไซเคิล การใช้วัสดุรีไซเคิลหรือรีฟิล เช่น ขวดแก้วและเครื่องจ่ายแบบรีฟิล ซึ่งสอดคล้องกับตารางการสังเกตที่ผู้วิจัยได้ทำการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม โดยผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ความเห็นในประเด็นนี้ว่า

“ด้านการจัดการขยะโรงแรมมีวิธีการจัดการขยะโดยนำหลักการจัดการขยะแบบ 7R ได้แก่ Reduce (ลด): ลดการใช้ผลิตภัณฑ์ที่สร้างขยะ Reuse การนำสิ่งของกลับมาใช้ซ้ำ Refill การเลือกใช้ผลิตภัณฑ์สำหรับห้องพักแบบเติม Return คืนภาชนะบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้วโรงแรมเลือกใช้ขวดน้ำแบบแก้วซึ่งเป็นชนิดคืนขวดเพื่อเติมกลับมาอีกครั้ง ส่งเสริมสนับสนุนให้พนักงานนำแก้วน้ำมาใช้แทนการใช้ขวดพลาสติก Repair ซ่อมแซมสิ่งของที่เสียหาย เพื่อยืดอายุการใช้งานโรงแรมมีการตรวจสอบครุภัณฑ์อยู่เสมอเพื่อให้ฝ่ายที่เกี่ยวข้องสามารถซ่อมแซมได้ทันเวลา มีการทำสีปรับปรุงการใช้งานใหม่ Repurpose เปลี่ยนสิ่งของให้มีประโยชน์ใช้สอยใหม่ การนำสิ่งของที่ยังสามารถใช้ประโยชน์กลับมาใช้ใหม่ เช่น ใช้ถุงผ้าแทนถุงกระดาษหรือถุงพลาสติก Recycle นำวัสดุที่ใช้แล้วกลับมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ ช่างมีการนำถังสารเคมี หรือภาชนะต่าง ๆ มาดัดแปลงให้เป็นถังขยะ นอกจากนี้โรงแรมยังมีโครงการส่งเสริมและสนับสนุนให้พนักงานโรงแรมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ โดยการประกวดผลิตภัณฑ์ที่ทำจากขยะนำมาประดิษฐ์หรือรีไซเคิลเป็นของใช้ ที่สามารถใช้งานได้จริง ในส่วนของขยะประเภทเศษอาหารโรงแรมจะทำการแยกขยะในห้องครัว จากนั้นจะมีชาวบ้านในชุมชนมาขอรับเศษอาหารเพื่อนำไปเลี้ยงสัตว์”

Executive Security โรงแรมเดอะ ริเวอร์รี บาย กะตะธานี เชียงราย

2.1.4 ประเด็น “พลังงาน”

การจัดการพลังงานทุกโรงแรมความคิดริเริ่มด้านการประหยัดพลังงาน เปลี่ยนไปใช้ไฟ LED เครื่องปรับอากาศอินเวอร์เตอร์ และระบบประหยัดพลังงาน มีการกำหนดนโยบายลดการใช้พลังงานเก็บสถิติทุกระยะ เพื่อเปรียบเทียบ รายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน และรายปี ซึ่งสอดคล้องกับตารางการสังเกตที่ผู้วิจัยได้ทำการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม โดยผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ความเห็นในประเด็นนี้ว่า

“ด้านพลังงานโรงแรมเลือกใช้หลอดไฟแบบแอลอีดีทั้งหมด การใช้เครื่องปรับอากาศระบบอินเวอร์เตอร์ (Inverter) คือ เครื่องปรับอากาศที่ทำงานโดยกระบวนการแปลงไฟฟ้าจากกระแสตรง (DC) ไปเป็นกระแสสลับ (AC) เพื่อควบคุมรอบมอเตอร์ของคอมเพรสเซอร์ได้อย่างละเอียด และช่วยให้ประหยัดไฟมากกว่า การใช้ Timmer Switch ระบบหมุนเวียนอากาศต่อลมเย็น การใช้เทคโนโลยีหม้อต้มจากแก๊สแทนระบบไฟฟ้า”

Executive Security โรงแรมเดอะ ริเวอร์รี บาย กะตะธานี เชียงราย

2.1.5 ประเด็น “น้ำ”

การจัดการน้ำ การจัดการระบบน้ำของโรงแรมมีทั้งการใช้น้ำบาดาล และน้ำประปา ควบคู่กันไป มีระบบการบริหารจัดการถังเก็บน้ำอย่างสม่ำเสมอ มีการบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยลงสู่แหล่งสาธารณะเสมอ มีการบำบัดน้ำเสียด้วยระบบชีวภาพและระบบเคมี การใช้น้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้วนำไปรดน้ำผักในทำสวน หรือต้นไม้ มีกระบวนการบำรุงรักษาระบบน้ำอย่างสม่ำเสมอและติดตามสถิติการใช้น้ำ ปี ซึ่งสอดคล้องกับตารางการสังเกตที่ผู้วิจัยได้ทำการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม โดยผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ความเห็นในประเด็นนี้ว่า

“ด้านการจัดการน้ำ โรงแรมใช้การบำบัดบ่อน้ำเสียระบบชีวภาพ มีการวัดค่า BOD ทุกเดือน จะมีการตรวจหลายจุด วัดค่าความเป็นกรดและด่าง ค่าซันไฟต์ ช่างจะทำการวัดค่าต่าง ๆ ในถังเก็บน้ำ และล้างถังเก็บน้ำ 2 ครั้งต่อปี”

ผู้จัดการทั่วไป โรงแรมดิอิมพีเรียลริเวอร์เฮาส์ เชียงราย

2.1.6 ประเด็น”อากาศ”

การควบคุมมลพิษ การจัดการคุณภาพอากาศ การติดตั้งเครื่องฟอกอากาศและระบบ ระบายอากาศในครัว ปลุกต้นไม้เพื่อฟอกอากาศตามธรรมชาติ การใช้หลอด UV-C สำหรับการฆ่าเชื้อโรค มลพิษทางเสียง การควบคุมเสียงรบกวนผ่านอุปกรณ์ เช่น ซีลประตูและการวัดเดซิเบลเป็นประจำ ซึ่งสอดคล้องกับตารางการสังเกตที่ผู้วิจัยได้ทำการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม โดยผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ความเห็นในประเด็นนี้ ว่า

“คุณภาพอากาศ เสียงรบกวน โรงแรมมีนโยบายโดยการติดยางกันเสียงประตู ในช่วงฤดูแล้งที่มีปัญหาหมอกควันโรงแรมจะทำการติดตั้งเครื่องฟอกอากาศ และมีการปลุกต้นไม้ฟอกอากาศเพิ่มขึ้น มีการติดขัดโครก มีการวัดเดซิเบลเสียง มีการวัดเสียงทุกจุด ทำการวัดทุกเดือน มีการวัดค่าของกลิ่น ควัน ฝุ่นละออง การใช้หลอดหลอดรังสียูวีซี (UV-C-Lamp) เพื่อใช้ฆ่าเชื้อโรคในอากาศและบนพื้นผิววัตถุต่าง ๆ การรณรงค์สูบบุหรี่”

Executive Security โรงแรมเดอะ ริเวอร์รี บาย กะตะธานี เชียงราย

2.1.7 ประเด็น”ชุมชน”

การมีส่วนร่วมของชุมชน ความร่วมมือกับชุมชนท้องถิ่น มีส่วนร่วมในกิจกรรมทำความสะอาดชุมชนและกิจกรรมอนุรักษ์วัฒนธรรมอย่างสม่ำเสมอ สนับสนุนธุรกิจท้องถิ่น โดยจัดแสดงผลภัณฑ์ของตนในโรงแรม ส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยส่งเสริมให้แขกใช้ตัวเลือกการขนส่งในท้องถิ่นที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์วัฒนธรรม การผสมผสานประเพณีท้องถิ่นเข้ากับการดำเนินงานของโรงแรม เช่น การสวมชุดแบบดั้งเดิมหรือจัดแสดงทางวัฒนธรรม จัดหาอาหารและงานหัตถกรรมในท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนเศรษฐกิจท้องถิ่นซึ่งสอดคล้องกับตารางการสังเกตที่ผู้วิจัยได้ทำการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม โดยผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ความเห็นในประเด็นนี้ ว่า

“โรงแรมได้มีการร่วมมือกับชุมชนโดยการทำความสะอาดบริเวณสาธารณะ การให้ความร่วมมือกับเทศบาลนครเชียงรายอย่างสม่ำเสมอ กิจกรรมที่ร่วมกับชุมชนก็จะร่วมกิจกรรมทุกครั้งกับทางชุมชนขอความร่วมมือ การสนับสนุนหรืออนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นทางโรงแรมได้มีการกำหนดให้พนักงานใส่ชุดพื้นเมืองมาทำงาน และมีส่วนร่วมกับชุมชนอย่างสม่ำเสมอ โรงแรมส่วนร่วมในการฟื้นฟูทรัพยากรท่องเที่ยวเกี่ยวกับชุมชนคือหากมีการจัดงานในโรงแรมจะมีการนำเสนอให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม บริเวณร้านค้าของโรงแรมมีการนำเสนอสินค้าและผลิตภัณฑ์ของชุมชน นำผลงานของคนในชุมชนเข้ามาฝากจำหน่าย”

ผู้จัดการทั่วไป โรงแรมดิอิมพีเรียลริเวอร์เฮาส์ เชียงราย

2.1.8 ประเด็น “การมีส่วนร่วม”

การมีส่วนร่วมของพนักงานและความคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมนวัตกรรมของพนักงาน จัดการแข่งขันเพื่อสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ใหม่จากวัสดุรีไซเคิล เปิดโอกาสให้พนักงานได้เสนอและนำแนวทางปฏิบัติที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมไปใช้ การสร้างขีดความสามารถ โครงการฝึกอบรมเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก ทวีรศึกษาดูงานประจำปีไปยังโรงแรมอื่น ๆ ช่วยสร้างความกระตือรือร้นด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับตารางการสังเกตที่ผู้วิจัยได้ทำการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม โดยผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ความเห็นในประเด็นนี้ว่า

“โรงแรมสร้างความตระหนักให้พนักงาน บุคลากรอนุรักษ์ทรัพยากรโดยการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของพนักงานในการประดิษฐ์ของใช้จากวัสดุเหลือใช้หรือขยะ มีการส่งเสริมสนับสนุนให้พนักงานลดการใช้พลาสติก ไม่นำพลาสติกมาใช้ในโรงแรม โรงแรมมีการฝึกอบรมเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อมโดยการรณรงค์ให้พนักงานร่วมกันจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงแรม ส่งเสริมสนับสนุนให้พนักงานมีส่วนร่วมในการประหยัดน้ำและพลังงานอยู่เสมอ นอกจากนี้โรงแรมมีนโยบายพาพนักงานไปศึกษาดูงานด้านการจัดการพลังงานและสิ่งแวดล้อมที่โรงแรมอื่น ๆ ทุกปีเพื่อเป็นการสร้างความตระหนักในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม”

Executive Security โรงแรมเดอะ ริเวอร์รี บาย กะตะธานี เชียงราย

2.1.9 ประเด็น “ความร่วมมือ”

ความร่วมมือและการทำงานร่วมกัน ความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก ความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ เช่น สมาคมโรงแรมไทย และองค์กรพัฒนาเอกชนในท้องถิ่นสำหรับโครงการด้านสิ่งแวดล้อม สนับสนุนการท่องเที่ยวในท้องถิ่นผ่านความคิดริเริ่มที่ขับเคลื่อนโดยชุมชน การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน มีส่วนร่วมในการฟื้นฟูทรัพยากรการท่องเที่ยวผ่านกิจกรรมร่วมกับชุมชน โดยผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ความเห็นในประเด็นนี้ว่า

“ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชนโรงแรมมีแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมร่วมกับชุมชนโดยการเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน กับเทศบาลนครเชียงราย อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ มีการทำกิจกรรมด้านการอนุรักษ์ได้แก่การปลูกป่า โรงแรมมีส่วนสนับสนุน อนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นเช่นตักบาตรทุกวันเสาร์ การเลือกใช้ผลิตภัณฑ์จากชุมชนในจังหวัด เช่นข้าวแต่นจาก บ้านหนองหม้อ การใช้สินค้า ผัก ผลไม้ จากชุมชน หรือจากพนักงาน เช่น หากบ้านของพนักงานคนใดปลูกผัก หรือผลไม้ โรงแรมจะสนับสนุนโดยการซื้อผักหรือผลไม้นั้นมาใช้ในโรงแรม ในการมีส่วน

ร่วมกับการฟื้นฟูทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวเกี่ยวกับชุมชนนั้นโรงแรมให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ มีการส่งเสริมสนับสนุนให้แก่แขกของโรงแรมเลือกใช้บริการรถสามล้อเที่ยวรอบเมืองเชียงราย มากกว่า การเช่ารถหรือนั่งรถตุ๊ก ๆ ซึ่งนับว่าเป็นจุดเด่นที่สำคัญและได้รับการตอบรับที่ดีจากนักท่องเที่ยว อยู่เสมอ”

Executive Security โรงแรมเดอะ ริเวอร์รี บาย กะตะธานี เชียงราย

2.1.10 ประเด็น “การตรวจสอบ” “ประเมินผล”

ด้านการตรวจสอบและประเมินผลการจัดการสิ่งแวดล้อม โรงแรมมีการ ตรวจสอบการทำงานตามมาตรฐานอย่างเป็นระบบ มีการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน ตามมาตรฐานต่าง ๆ ได้แก่ ASEAN Green Hotel, Green leaf foundation, Green hotel, SDGs Star ซึ่งเพิ่มระดับความน่าเชื่อถือในการประกอบธุรกิจ ลดค่าใช้จ่ายของโรงแรม และสร้างขวัญ กำลังใจในการทำงานให้พนักงาน โดยผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ความเห็นในประเด็นนี้ ว่า

“โรงแรมได้รับการประเมินผลการปฏิบัติและการดำเนินการ โดยการตรวจสอบ ตามมาตรฐานข้อกำหนดของมาตรฐาน Good Manufacturing Practice (GMP) การบันทึกข้อมูล บัญชีรายการสิ่งแวดล้อมออนไลน์ ผ่านแพลตฟอร์ม www.cf-hotels.com การปฏิบัติตามข้อกำหนด ของด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนข้อกำหนดของโครงการโรงแรมสีเขียว ของมูลนิธิโครงการ ใไบไม้เขียว Green leaf foundation ด้านการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการสิ่งแวดล้อม ทำการบันทึกข้อมูลสถิติตามมาตรฐาน CF Hotel”

ผู้จัดการทั่วไป โรงแรมดิอิมพีเรียลริเวอร์เฮาส์ เชียงราย

2.1.11 ประเด็น “ประโยชน์”

การที่โรงแรมเข้าร่วมโครงการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมนั้น โรงแรมได้รับ ประโยชน์คือ ธุรกิจได้รับการรับรองมาตรฐาน เพิ่มความน่าเชื่อถือ ได้รับความเชื่อมั่นในงานบริการ ลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน สร้างขวัญและกำลังใจให้กับพนักงาน ส่งเสริมสุขภาพของพนักงาน และมีความสุขในการทำงาน โดยผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ความเห็นในประเด็นนี้ว่า

“จากการที่โรงแรมได้รับการประเมินผลทุกปี และมีการทำเป้าหมายทุกเดือน ประโยชน์ที่โรงแรมได้รับจากการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมคือ การลดค่าใช้จ่าย และมีความสุข ในการดำเนินธุรกิจ พนักงานมีขวัญและกำลังใจเพิ่มขึ้น”

ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ โรงแรมเลอเมอร์เดียนเชียงราย

2.2. ปัจจัยสนับสนุนการจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีประเด็นสำคัญคือ “ความร่วมมือ” “ภาครัฐ” “แผนงาน” “เทคโนโลยี” “ทรัพยากร”

2.2.1 ประเด็น “ความร่วมมือ”

ฝ่ายบริหารที่ให้ความสำคัญกับการจัดการสิ่งแวดล้อม มีการจัดการเชิงโครงสร้าง มีการจัดกิจกรรมด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้พนักงานทุกคนมีส่วนร่วม เห็นคุณค่าและความสำคัญของการอนุรักษ์ นำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานเพื่อให้เกิดการอนุรักษ์ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

2.2.2 ประเด็น “ภาครัฐ”

การสนับสนุนจากภาครัฐในระดับนโยบายให้สอดคล้องกับมาตรฐานระดับสากล ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน หน่วยงานภาครัฐสนับสนุนด้านองค์ความรู้การอบรมและส่งเสริมการดำเนินงานให้สอดคล้องกับมาตรฐานระดับสากล

2.2.3 ประเด็น “แผนงาน”

การวางแผนงานด้านสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจนนำไปสู่การปฏิบัติอย่างยั่งยืน โรงแรมมีการกำหนดแผนการดำเนินงาน มีโครงสร้างการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจน มีการกำหนดเป้าหมายการลดการใช้ทรัพยากรและมีการจัดการขยะอย่างยั่งยืน

2.2.4 ประเด็น “เทคโนโลยี”

การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านสิ่งแวดล้อมโรงแรมบางแห่งมีสร้างนวัตกรรมเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม มีการนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการเก็บข้อมูลด้านพลังงาน เพื่อลดความสูญเสียและเพิ่มโอกาสในการพัฒนา การใช้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการอนุรักษ์ทรัพยากร

2.2.5 ประเด็น “ทรัพยากร”

ทรัพยากรท่องเที่ยวที่โดดเด่นของจังหวัดเชียงรายคือ วัฒนธรรมประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่นและอัตลักษณ์ไมตรีของคนในพื้นที่ การส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมร่วมกับชุมชน การให้ความสำคัญกับชุมชนโดยรอบ วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น ธุรกิจโรงแรมมีบทบาทในการทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน ได้แก่ กิจกรรมสร้างฝาย กิจกรรมปลูกป่า กิจกรรมวันสิ่งแวดล้อมโลก เป็นต้น การสนับสนุนวัฒนธรรมท้องถิ่น ได้แก่ การแต่งกายชนเผ่า การแสดงงานศิลปะท้องถิ่น กิจกรรมวันสำคัญและกิจกรรมทางศาสนา เป็นต้น การสร้างเครือข่ายเพื่อความยั่งยืน ได้แก่ โครงการอาหารปลอดภัย การฟื้นฟูทรัพยากรเพื่อการท่องเที่ยว เป็นต้น

โดยผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความเห็นที่สอดคล้องกับทั้ง 5 ประเด็นสำคัญข้างต้น ระบุว่า “โรงแรมมีการแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อขับเคลื่อนการบริการที่พักที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีการประชุมเพื่อวางแผนดำเนินงานและติดตามงานของคณะทำงาน ทุกวัน ทุกสัปดาห์ ทุกเดือน และทำการบันทึกข้อมูลลงระบบที่ถูกพัฒนาร่วมกับหน่วยงานภาครัฐเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมร่วมกับชุมชน ได้แก่ กิจกรรมสร้างฝายชะลอน้ำ การปลูกป่าวัดวัดพุทธอุทยานดอยอินทรี ปลูกต้นไม้ริมตลิ่งแม่น้ำกก จิตอาสารักษาสะอาด วันมาฆบูชา (ทุกปี) ร่วมกิจกรรมวันสิ่งแวดล้อมโลก World Environments Day 5 June 2023 โรงแรมมีส่วนสนับสนุนและอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นโดยส่งเสริมการแต่งกายชนเผ่า ตักบาตรทุกวันเสาร์ ส่งเสริมกิจกรรมสามล้อแจ๊สไฮยา ส่งเสริมการแสดงศิลปะของนักเรียน โดยมีการนำนักเรียนมาแสดงตีพิมพ์ช่วงเทศกาลสำคัญ กิจกรรมสานพลังร่วมสร้างเครือข่ายอาหารปลอดภัยนครเชียงราย มอบทุนการศึกษาน้อง ๆ นักเรียน การบริจาคเงินให้กับโรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ ร่วมประเพณีสำคัญในท้องถิ่น ประเพณีตานก๋วยสลาก ถวายเทียนพรรษา พิธีบวงสรวงสมโภชเมืองเชียงรายและกิจกรรมสระเกล้าดำหัวประเพณีสงกรานต์ โรงแรมมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวกับชุมชนอย่างยั่งยืนโดยการส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย อย่างต่อเนื่อง”

Executive Security โรงแรมเดอะ ริเวอร์รี บาย กะตะธานี เชียงราย

2.3. ข้อจำกัดในการพัฒนาด้านการจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีประเด็นสำคัญคือ “การลงทุน” “ความยืดหยุ่น” “สภาพแวดล้อม”

2.3.1 ประเด็น “การลงทุน”

การลงทุนด้านสิ่งแวดล้อมระยะเริ่มต้นค่อนข้างสูง ต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก

2.3.2 ประเด็น “ความยืดหยุ่น”

การบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมของโรงแรมเป็นสิ่งสำคัญ แต่เนื่องจากผู้บริหารระดับต้นจะไม่สามารถตัดสินใจได้โดยทันที จำเป็นจะต้องขอความเห็นและการอนุมัติจากส่วนกลางให้เรียบร้อยเสียก่อน จึงเป็นเหตุผลสำคัญเรื่องการขาดความยืดหยุ่นในการบริหารงานของโรงแรมในเครือ

2.3.3 ประเด็น “สภาพแวดล้อม”

ปัญหาสภาพแวดล้อมนับเป็นข้อจำกัดที่สำคัญต่อการพัฒนาด้านการจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เนื่องจากเป็นปัญหาที่คาดเดาได้ยาก และส่งผลกระทบต่อทุกคนในองค์กรไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร พนักงาน รวมถึงผู้ใช้บริการ เช่น ฝุ่น PM2.5 แผ่นดินไหว น้ำท่วม และผลกระทบที่เกิดจากชุมชนโดยรอบ ซึ่งโรงแรมจำเป็นต้องหาทางแก้ไขให้ทันต่อสถานการณ์อยู่เสมอ

โดยผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความเห็นที่สอดคล้องกับทั้ง 3 ประเด็นสำคัญข้างต้น ระบุว่า “การบริหารจัดการของโรงแรมจะไม่เป็นเอกเทศ เนื่องจากข้อกำหนดของโรงแรมในเครือ เมื่อผู้บริหารมีความประสงค์อยากพัฒนาองค์กร จำเป็นต้องรายงานส่วนกลางเพื่อขอการอนุมัติ หากเป็นการตัดสินใจที่สำคัญ ก็จะเกิดความล่าช้าในการจัดการ อีกทั้งการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมระยะเริ่มต้น ใช้งบประมาณค่อนข้างสูง จึงจำเป็นต้องมีการวางแผนที่ดีและรัดกุม ปัญหาสิ่งแวดล้อมส่งผลกระทบได้แก่ปัญหาฝุ่น PM2.5 และปัญหาน้ำท่วม นับเป็นข้อจำกัดสำคัญในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเช่นกัน”

ผู้จัดการทั่วไป โรงแรมดิอิมพีเรียลริเวอร์เฮาส์ เชียงราย

2.4. ปัจจัยภายในที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ประเด็นสำคัญได้แก่ “นโยบายองค์กร” “โครงสร้างการทำงาน” “ทุนและงบประมาณ” “บุคลากร” และ “วัฒนธรรมองค์กร”

2.4.1 ประเด็น “นโยบายองค์กร”

นโยบายองค์กรเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารจัดการเพื่อให้การจัดการสิ่งแวดล้อมมีเสถียรภาพมากที่สุด

2.4.2 ประเด็น “โครงสร้างการทำงาน”

โครงสร้างการทำงานด้านสิ่งแวดล้อมอาจมีการวางแผนที่แยกจากโครงสร้างการบริหารงานด้านการจัดการทั่วไป การกำหนดหน้าที่ในการทำงานที่ชัดเจนให้แผนกต่าง ๆ มีผลต่อการทำงานและการเก็บข้อมูลเชิงสถิติที่จะสามารถนำไปพัฒนาปรับปรุงได้

2.4.3 ประเด็น “ทุนและงบประมาณ”

การลงทุนและงบประมาณในการจัดการสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันส่งผลให้โรงแรมมีการวางแผนพัฒนาต่อยอดด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตามการวางงบประมาณด้านสิ่งแวดล้อมที่สูงก็มีผลต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมระยะยาวเช่นกัน

2.4.4 ประเด็น “บุคลากร”

บุคลากรหรือทรัพยากรมนุษย์ของโรงแรมเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนให้การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของโรงแรมเป็นไปในทิศทางที่กำหนด การที่พนักงานมีขวัญและกำลังใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการจัดการขยะ การประหยัดน้ำ ประหยัดไฟ สามารถส่งผลต่อทั้งองค์กร ครอบครัว รวมไปถึงสังคมรอบตัวของพนักงานด้วย

2.4.5 ประเด็น “วัฒนธรรมองค์กร”

เมื่อโรงแรมมีการส่งเสริม สนับสนุน การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องส่งผลให้เกิดวัฒนธรรมองค์กร หรือวัฒนธรรมองค์กรสีเขียว ที่ทุกคนในองค์กรเห็นคุณค่าความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้เกิดการปฏิบัติเป็นประจำและเป็นกิจนิสัยของคนในองค์กรเมื่อมีพนักงานใหม่เข้ามาคนเหล่านี้ก็จะได้รับอิทธิพลด้านสิ่งแวดล้อม

โดยผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความเห็นที่สอดคล้องกับทั้ง 3 ประเด็นสำคัญข้างต้น ไว้ว่า

“ปัจจัยสนับสนุนในการดำเนินการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในโรงแรมไปสู่เป้าหมายความยั่งยืนในอำเภอเมืองเชียงราย ผู้นำองค์กรให้ความสำคัญในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีการแบ่งการทำงานเป็นทีมงานสิ่งแวดล้อมไปตามแผนกต่าง ๆ มีการจัดสรรงบประมาณในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การส่งเสริมสนับสนุนให้พนักงานใช้ความคิดสร้างสรรค์ประดิษฐ์ของใช้จากเศษวัสดุเหลือใช้หรือขยะโดยการประกวดและมอบรางวัลเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ การส่งเสริมสนับสนุนสินค้าเกษตรปลอดสารพิษจากครอบครัวของพนักงาน การสร้างวัฒนธรรมในองค์กรเป็นองค์กรปลอดพลาสติก ให้พนักงานนำแก้วน้ำของตนเองมาใช้ งดการนำถุงพลาสติกทุกชนิดเข้ามาในโรงแรม เพื่อให้พฤติกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเล็ก ๆ น้อย ๆ ส่งจากพนักงานส่งไปยังพฤติกรรมผู้ให้บริการต่อไป”

Executive Security โรงแรมเดอะ ริเวอร์รี บาย กะตะธานี เชียงราย

2.5. ปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม แบ่งเป็นประเด็นสำคัญได้ 5 ประเด็น ดังนี้ “เครือข่าย” “ภาครัฐ” “เอกสาร” “ผู้รับบริการ” “สถานการณ์”

2.5.1 ประเด็น “เครือข่าย”

การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชน และหน่วยงานในท้องถิ่น อย่างจริงจัง เพื่อนำไปสู่การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

2.5.2 ประเด็น “ภาครัฐ”

การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐในด้าน การให้ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม รวมถึงการทำข้อตกลงความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อม

2.5.3 ประเด็น “เอกสาร”

การบริหารจัดการด้านเอกสาร ข้อจำกัดด้านเอกสารและภาษาที่ต้องส่งภาครัฐ

2.5.4 ประเด็น “ผู้รับบริการ”

การตระหนักรู้ของผู้รับบริการในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

2.5.5 ประเด็น “สถานการณ์”

สถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมหรือภัยพิบัติทางธรรมชาติซึ่งไม่สามารถควบคุมได้ เช่น แผ่นดินไหว น้ำท่วม ฝุ่น PM2.5 และปัญหาด้านสุขภาพอื่น ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต

โดยผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความเห็นที่สอดคล้องกับทั้ง 5 ประเด็นสำคัญข้างต้น ไว้ว่า

“ปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนคือ การร่วมมือสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานท้องถิ่น ภาครัฐ และเอกชน อย่างจริงจัง อีกทั้งยังมีการส่งเสริมด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจังจากหน่วยงานเฉพาะของภาครัฐ มีการส่งเสริมการจัดการเอกสารที่ต้องส่งทางราชการที่มีข้อจำกัดด้านภาษาไทย และภาษาอังกฤษ พฤติกรรมการบริโภคของผู้ใช้บริการในการตระหนักถึงปัญหาสิ่งแวดล้อม และสถานการณ์ฉุกเฉินวิกฤตการณ์ด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ปัญหาสภาพอากาศ ฝุ่น PM 2.5 ในพื้นที่ และปัญหาน้ำท่วมบริเวณรอบ ๆ โรงแรมซึ่งทำให้รอบ ๆ โรงแรม ชุมชน และที่พักอาศัยของพนักงานได้รับความเสียหายเป็นวงกว้าง”

ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ โรงแรมเลอเมอริเดียนเชียงใหม่

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ในการพัฒนาแนวทางการพัฒนาการจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์รวมไปถึงการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีผลการวิจัยดังนี้

1. การพัฒนาตามนโยบายของส่วนกลางหรือภาครัฐ โรงแรมต้องมีการปรับตัวให้สอดคล้องกับนโยบายใหม่ของภาครัฐ เช่นการสนับสนุนการใช้พลังงานหมุนเวียน การจัดการสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลเพื่อเพิ่มศักยภาพและความสามารถในการแข่งขัน

2. การส่งเสริมความยั่งยืน โรงแรมควรมีการสร้างแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน เช่น การวางแผนระยะยาวในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชน หน่วยงานภาครัฐเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและวัฒนธรรม

3. โรงแรมควรมีแผนสำหรับการรับมือกับปัญหาภัยคุกคามด้านสิ่งแวดล้อม มีการติดตั้งเครื่องฟอกอากาศเพื่อป้องกันฝุ่น PM2.5 การกำหนดมาตรฐานการปล่อยมลพิษ การวางแผนติดตั้งพ่นกั้นน้ำและเตรียมอุปกรณ์ฉุกเฉินเช่นปั้มน้ำ หรือเรือ ในกรณีน้ำท่วม นอกจากนี้โรงแรมควรมีการเตรียมพร้อมสำหรับสถานการณ์ฉุกเฉินโดยการเตรียมแผนป้องกันและฟื้นฟูที่ครอบคลุม เช่น การฝึกอบรมพนักงานและการทำงานร่วมกับวิศวกรผู้เชี่ยวชาญ

โดยผู้ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมไว้ว่า

“โรงแรมมุ่งมั่นที่จะพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐานต่าง ๆ โดยได้รับการรับรองจากมาตรฐานโรงแรมสีเขียว (Green Hotel) ระดับ Gold รางวัลอาเซียนกรีนโฮเทล (ASEAN Green Hotel) โรงแรมต้นแบบที่รักเพื่อการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Environmentally Friendly Tourism Accommodation) โรงแรมที่เป็นมิตรกับสุขภาพและสิ่งแวดล้อม (GREEN Health Hotel Quality Award) และ รางวัล STGs STAR (Sustainable Tourism Acceleration Rating) 5 Star เป็นรางวัลใหญ่ใหม่ล่าสุดจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ซึ่งทางโรงแรมทราบและตระหนักในความสำคัญของทุกมาตรฐาน ในสถานการณ์ฉุกเฉินด้านสิ่งแวดล้อมโรงแรมมีแผนในการรับมือกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอยู่เสมอ โรงแรมมีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะทำและพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อเพิ่มศักยภาพด้านอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน เพื่อนำไปสู่โรงแรมต้นแบบด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนในพื้นที่ต่อไป”

Executive Security โรงแรมเดอะ ริเวอร์รี บาย กะตะธานี เชียงราย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสังเกต ผู้วิจัยเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักในการเก็บข้อมูลจาก ผู้บริหารระดับสูง ผู้จัดการฝ่าย หรือพนักงานที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงแรมเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จากโรงแรมที่ได้รับการรับรองมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลแบบการวิเคราะห์แก่นสาระ (Thematic Analysis) มีผลการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ศึกษานโยบายและมาตรฐานที่ใช้ในการจัดการสิ่งแวดล้อมของธุรกิจโรงแรมในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
2. เพื่อศึกษาวิธีดำเนินงานและปัจจัยสนับสนุนการจัดการสิ่งแวดล้อมของธุรกิจโรงแรมในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

สรุปผลงานวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ศึกษานโยบายและมาตรฐานที่ใช้ในการจัดการสิ่งแวดล้อมของธุรกิจโรงแรมในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

ผลการศึกษานโยบายและมาตรฐานที่ใช้ในการจัดการสิ่งแวดล้อมของธุรกิจโรงแรมในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย พบว่า ผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับนโยบายสิ่งแวดล้อมระดับสากลและระดับประเทศ โดยมีประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

1.1. ทุกโรงแรมมีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ปฏิบัติตามกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อมอย่างเข้มงวด และมีการใช้มาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมระดับสากล มาตรฐานได้รับการยอมรับ คือ มาตรฐานโรงแรมสีเขียว (Green Hotel) มาตรฐานใบไม้เขียว (Green Leaf foundation) และ มาตรฐานโรงแรมสีเขียวอาเซียน (ASEAN Green Hotel) สะท้อนถึงการมุ่งมั่นการบริหารจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยนโยบายต่าง ๆ ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐที่ส่งเสริมการดำเนินงานของโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ฝ่ายบริหารของแต่ละโรงแรมให้ความสำคัญกับการจัดการสิ่งแวดล้อมในหลากหลายมิติ ทั้งการกำหนดนโยบาย

การนำเทคโนโลยีมาใช้ การพัฒนานวัตกรรมด้านสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมพฤติกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมกับชุมชนในท้องถิ่น การติดตามวัดและประเมินผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องโดยมีเป้าหมายเพื่อความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมและธุรกิจ

1.2. การปฏิบัติตามมาตรฐานสิ่งแวดล้อม โรงแรมในพื้นที่ปฏิบัติตามมาตรฐานสิ่งแวดล้อม การจัดตั้งโครงสร้างการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมอย่างชัดเจน กำหนดให้แต่ละแผนกของโรงแรมดูแลด้านสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับงานของตนเอง มีการควบคุมติดตามการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานต่าง ๆ ที่ได้รับ มีการบริหารจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพส่งเสริมการนำกลับมาใช้ใหม่และใช้ซ้ำ มุ่งการลดการใช้พลังงานไฟฟ้าและทรัพยากรธรรมชาติ ป้องกันการแพร่กระจายของมลพิษ มีแผนปฏิบัติต่อกรณีฉุกเฉิน เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และชุมชน ซึ่งช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสอดคล้องกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยมีการดำเนินการดังต่อไปนี้

1.2.1. การจัดการสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ระดับองค์กรของโรงแรมทุกโรงแรมมีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีการปฏิบัติตามมาตรฐานการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม เช่น โครงการโรงแรมสีเขียวอาเซียน ASEAN Green Hotel โครงการโรงแรมสีเขียว Green Leaf foundation, Green Hotel, SDGs STAR และมีการปฏิบัติตามกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อมอย่างเข้มงวด เห็นคุณค่าและความสำคัญของการมุ่งมั่นต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

1.2.2. การบริหารจัดการเชิงโครงสร้างในองค์กร มีการจัดตั้งคณะทำงานด้านสิ่งแวดล้อม มีคณะทำงานที่เข้มแข็งเพื่อให้เกิดการปฏิบัติอย่างแท้จริง กำหนดบทบาทหน้าที่ชัดเจน แบ่งหน้าที่ตามแผนกเพื่อดูแลด้านสิ่งแวดล้อม เช่น แผนกช่างดูแลด้านพลังงาน แผนกครัวดูแลจัดการเกี่ยวกับขยะที่มาจากอาหาร และฝ่ายจัดซื้อเลือกซื้อสินค้าที่มาจากชุมชนในพื้นที่ การติดตามผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อทบทวนและปรับปรุงแผนงานมีการเก็บสถิติด้านสิ่งแวดล้อมและทบทวนเป้าหมายเป็นระยะเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่อาจมีการเปลี่ยนแปลงไป

1.2.3. การใช้เทคโนโลยีมาเพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล การใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ เช่น www.cf-hotels.com สำหรับบันทึกข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมอันได้แก่ ค่าไฟและการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การใช้ Cloud Computing สำหรับจัดการเอกสารและข้อมูล

สำคัญของโรงแรม การพัฒนาเครื่องมือเฉพาะ การใช้แพลตฟอร์มบันทึกข้อมูลพลังงานและสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการพัฒนาขึ้นร่วมกันระหว่างหน่วยงานระหว่างโรงแรมกับมหาวิทยาลัยในพื้นที่

1.2.4. การส่งเสริมพฤติกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมให้กับพนักงาน การลดการใช้พลังงานและทรัพยากร ลดการใช้พลาสติก การใช้สิ่งของทดแทน มีการลดการใช้พลังงานส่งเสริมการนำทรัพยากรกลับมาใช้ใหม่ รวมถึงลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การประชาสัมพันธ์กิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ให้กับพนักงานทราบหลากหลายช่องทาง เพื่อสร้างการรับรู้และกระตุ้นให้พนักงานปฏิบัติตามนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม และเห็นคุณค่าและความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

1.2.5. การใช้พลังงานทางเลือกมีแผนใช้พลังงานแสงอาทิตย์และการใช้รถไฟฟ้า พร้อมสถานีชาร์จ การวางแผนนี้นอกจากจะมีส่วนช่วยในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกแล้วยังช่วยสร้างภาพลักษณ์ขององค์กรที่มุ่งมั่นและเห็นความสำคัญของการใช้พลังงานสะอาด

1.2.6. การมีส่วนร่วมของชุมชนและคู่ค้า ส่งเสริมสินค้าชุมชน ฝายจัดซื้อเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่น (Local Products) เพื่อสนับสนุนการมีงานทำของคนในท้องถิ่น สนับสนุนเศรษฐกิจในชุมชนลดผลกระทบที่เกิดจากการขนส่งระยะไกล การร่วมมือกับชุมชนในการทำกิจกรรมอนุรักษ์ต่าง ๆ ส่งผลให้คนในท้องถิ่นเห็นคุณค่าและความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่ต้องใช้ร่วมกัน

1.2.7. การสร้างจิตสำนึกและความร่วมมือในทุกระดับ สร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมกับพนักงาน ลูกค้า ชุมชน และคู่ค้า ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การอนุรักษ์พันธุ์ไม้และสัตว์ป่า การพัฒนาพื้นที่เสื่อมโทรม หรือการลดการใช้ทรัพยากร การสร้างความร่วมมืออันดีระหว่างองค์กร หน่วยงานภาครัฐ, และภาคชุมชนเพื่อให้การจัดการสิ่งแวดล้อมมีประสิทธิภาพนำไปสู่เป้าหมายความยั่งยืนต่อไป

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าโรงแรมในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงรายแสดงให้เห็นถึงกระบวนการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างครบถ้วน เริ่มตั้งแต่การกำหนดนโยบายที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ระดับภูมิภาคและระดับประเทศ มีกำหนดโครงสร้างบริหารจัดการภายในที่ชัดเจน มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ การส่งเสริมสนับสนุนพฤติกรรมของพนักงานอย่างยั่งยืน การเลือกใช้พลังงานสะอาด การเห็นคุณค่าและความสำคัญของการมีส่วนร่วมกับชุมชนและคู่ค้า การดำเนินงานต่าง ๆ ดังที่กล่าวข้างต้นไม่เพียงช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมแต่ยังสร้างความเชื่อมั่นให้กับลูกค้า ส่งเสริมภาพลักษณ์ของโรงแรมในฐานะองค์กรที่รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอีกด้วย

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาวิธีดำเนินงานและปัจจัยสนับสนุนการจัดการสิ่งแวดล้อมของ ธุรกิจโรงแรมในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย

ผลการศึกษาดำเนินงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมปัจจัยสนับสนุนการจัดการโรงแรม ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จะสรุปรายละเอียด 5 ประเด็นสำคัญคือ 1. ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม 2. ปัจจัยสนับสนุนการจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม 3. ข้อจำกัดในการพัฒนาด้านการ อนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน 4. ปัจจัยภายในที่มี อิทธิพลต่อการบริหารจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม 5. ปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อ การบริหารจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ดังต่อไปนี้

2.1 ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม โรงแรมในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงรายมีการจัดการที่เป็น มิตรต่อสิ่งแวดล้อมดังต่อไปนี้

2.1.1 การสร้างความตระหนักรู้ให้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากร ทั้งพนักงาน ผู้ปฏิบัติงานและผู้รับบริการ ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งสามคนเน้นย้ำถึงความพยายามในการสร้าง ความตระหนักรู้ในหมู่พนักงานเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากร วิธีการรวมถึงการฝึกอบรมออนไลน์ การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ (Workshop) และการเยี่ยมชมการศึกษาภายนอก สื่อส่งเสริมการขาย การวางป้ายเตือนพนักงานและแขกให้ประหยัดน้ำ-ไฟฟ้า นโยบายในการใช้ผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่น และส่งเสริมวัสดุที่นำกลับมาใช้ใหม่ได้โรงแรม สำหรับผู้รับบริการโรงแรมมีการสื่อสารผ่านทางระบบ ออนไลน์ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้รับบริการสามารถศึกษาข้อมูลและรับทราบข้อมูลด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ของโรงแรมล่วงหน้าก่อนมาใช้บริการ การวางป้ายเชิญชวนในจุดสำคัญ เมื่อแขกเข้ามาใช้บริการใน พื้นที่ของโรงแรม

2.1.2. การจัดการขยะ การนำแนวทางปฏิบัติ 3R และ 7R มาใช้ โรงแรมใช้กรอบ งาน 3R (Reduce, Reuse, Recycle) หรือ 7R สำหรับการจัดการขยะ สนับสนุนให้พนักงานนำวัสดุ กลับมาใช้ใหม่อย่างสร้างสรรค์ การลดการใช้ การเลือกใช้วัสดุทดแทน การจัดการขยะอินทรีย์ ความร่วมมือกับชุมชนท้องถิ่นเพื่อใช้เศษอาหารเป็นอาหารสัตว์หรือการทำปุ๋ยหมัก ร่วมมือกับองค์กร ภายนอกเพื่อแจกจ่ายอาหารส่วนเกินให้กับผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ นวัตกรรมการรีไซเคิล การใช้วัสดุรีไซเคิลหรือรีฟิล เช่น มีการประกวดการประดิษฐ์ DIY ของพนักงาน การใช้ขวดแก้ว และเครื่องจ่ายแบบรีฟิล

2.1.3. การจัดการพลังงานและน้ำ ความคิดริเริ่มด้านการประหยัดพลังงาน เปลี่ยนไปใช้ไฟ LED เครื่องปรับอากาศอินเวอร์เตอร์ และระบบประหยัดพลังงาน นโยบายลดการใช้พลังงานเมื่อเทียบเป็นรายปี การจัดการน้ำการใช้ที่ผ่านการบำบัดแล้วนำไปรดน้ำผักในทำสวน หรือต้นไม้ การบำรุงรักษาระบบน้ำอย่างสม่ำเสมอและติดตามสถิติการใช้น้ำ การใช้ระบบบำบัดทางชีวภาพสำหรับน้ำเสีย

2.1.4. การควบคุมมลพิษ การจัดการคุณภาพอากาศ: การติดตั้งเครื่องฟอกอากาศ และระบบระบายอากาศในครัว ปลุกต้นไม้เพื่อฟอกอากาศตามธรรมชาติ การใช้หลอด UV-C สำหรับการฆ่าเชื้อโรค มลพิษทางเสียง การควบคุมเสียงรบกวนผ่านอุปกรณ์ เช่น ซีลประตูและการวัดเดซิเบล เป็นประจำ การทดสอบมลพิษจากน้ำเสียและดิน การทดสอบและบำบัดน้ำเสียอย่างสม่ำเสมอ การหลีกเลี่ยงแนวทางปฏิบัติที่อาจนำไปสู่ความเสี่ยงของสิ่งแวดล้อม

2.1.5. การมีส่วนร่วมของชุมชน ความร่วมมือกับชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกิจกรรม ทำความสะอาดชุมชนและกิจกรรมอนุรักษ์วัฒนธรรมอย่างสม่ำเสมอ สนับสนุนธุรกิจท้องถิ่นโดยจัดแสดงผลิตภัณฑ์ของตนในโรงแรม ส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยส่งเสริมให้แขกใช้ตัวเลือกการขนส่งในท้องถิ่นที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์วัฒนธรรมการผสมผสานประเพณีท้องถิ่นเข้ากับการดำเนินงานของโรงแรม เช่น การสวมชุดแบบดั้งเดิมหรือจัดแสดงทางวัฒนธรรม จัดหาอาหาร และงานหัตถกรรมในท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนเศรษฐกิจท้องถิ่น

2.1.6. การใช้ผลิตภัณฑ์อย่างยั่งยืน ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เน้นการใช้ผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การลดพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทั้งผ่านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เช่น ภาชนะที่นำกลับมาใช้ใหม่ได้และถุงผ้า การมีส่วนร่วมของแขกส่งเสริมให้แขกมีส่วนร่วมในความพยายามด้านความยั่งยืน เช่น การลดการซักผ้าขนหนูและผ้าปูที่นอน เป็นต้น

2.1.7. การมีส่วนร่วมของพนักงานและความคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมนวัตกรรมของพนักงาน จัดการแข่งขันเพื่อสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ใหม่จากวัสดุรีไซเคิล เปิดโอกาสให้พนักงานได้เสนอ และนำแนวทางปฏิบัติที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมไปใช้ การสร้างขีดความสามารถ โครงการฝึกอบรมเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก ทักษะศึกษาดูงานประจำปีไปยังโรงแรมอื่น ๆ ที่กระตือรือร้นด้านสิ่งแวดล้อม

2.1.8. ความร่วมมือและการทำงานร่วมกัน ความร่วมมือภายนอก ความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ เช่น สมาคมโรงแรมไทย และองค์กรพัฒนาเอกชนในท้องถิ่นสำหรับโครงการด้านสิ่งแวดล้อม สนับสนุนการท่องเที่ยวในท้องถิ่นผ่านความคิดริเริ่มที่ขับเคลื่อนโดยชุมชน

การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน มีส่วนร่วมในการฟื้นฟูทรัพยากรการท่องเที่ยวผ่านกิจกรรมร่วมกับชุมชน

2.2 การตรวจสอบผลการจัดการสิ่งแวดล้อม โรงแรมมีการตรวจสอบการดำเนินงานตามมาตรฐาน ดังต่อไปนี้

2.2.1 การตรวจสอบและประเมินผลการจัดการสิ่งแวดล้อม โรงแรมมีการตรวจสอบการทำงานตามมาตรฐานได้แก่ GMP, Green Leaf Foundation, Green Hotel, การใช้แพลตฟอร์ม www.cf-hotels.com เพื่อการบันทึกข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม มีการจัดตั้งคณะทำงานเฉพาะด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อขับเคลื่อนการทำงานเป็นระบบและให้เป็นไปตามมาตรฐานมากที่สุด มีการประชุมติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ เช่นทุกวัน ทุกสัปดาห์ และทุกเดือน

2.2.2 ประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการสิ่งแวดล้อม ธุรกิจได้รับการรับรองมาตรฐานเพิ่มความน่าเชื่อถือ ได้รับความเชื่อมั่นในงานบริการ ลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน สร้างขวัญและกำลังใจให้กับพนักงาน ส่งเสริมสุขภาพของพนักงานและมีความสุขในการทำงาน

2.3. ปัจจัยสนับสนุนการจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

2.3.1 ความร่วมมือจากฝ่ายบริหารที่ให้ความสำคัญกับการจัดการสิ่งแวดล้อม มีการจัดการเชิงโครงสร้าง มีการจัดกิจกรรมด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้พนักงานทุกคนมีส่วนร่วม เห็นคุณค่าและความสำคัญของการอนุรักษ์ นำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานเพื่อให้เกิดการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

2.3.2 การสนับสนุนจากภาครัฐในระดับนโยบายให้สอดคล้องกับมาตรฐานระดับสากล ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน หน่วยงานภาครัฐสนับสนุนด้านองค์ความรู้การอบรมและส่งเสริมการดำเนินงานให้สอดคล้องกับมาตรฐานระดับสากล

2.3.3 การวางแผนงานด้านสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจนนำไปสู่การปฏิบัติอย่างยั่งยืน โรงแรมมีการกำหนดแผนการดำเนินงาน มีโครงสร้างการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจน มีการกำหนดเป้าหมายการลดการใช้ทรัพยากรและมีการจัดการขยะอย่างยั่งยืน

2.3.4 การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านสิ่งแวดล้อมโรงแรมบางแห่งมีการสร้างนวัตกรรมเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม มีการนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการเก็บข้อมูลด้านพลังงานเพื่อลดความสูญเสียและเพิ่มโอกาสในการพัฒนา การใช้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการอนุรักษ์ทรัพยากร

2.3.5 วัฒนธรรมท้องถิ่นและอัตลักษณ์ของคนในพื้นที่การส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมร่วมกับชุมชน การให้ความสำคัญกับชุมชนโดยรอบ วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น ธุรกิจโรงแรมมีบทบาทในการทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน ได้แก่ กิจกรรมสร้างฝาย กิจกรรมปลูกป่า กิจกรรมวันสิ่งแวดล้อมโลก เป็นต้น การสนับสนุนวัฒนธรรมท้องถิ่น ได้แก่ การแต่งกายชนเผ่า การแสดงงานศิลปะท้องถิ่น กิจกรรมวันสำคัญและกิจกรรมทางศาสนา เป็นต้น การสร้างเครือข่ายเพื่อความยั่งยืน ได้แก่ โครงการอาหารปลอดภัย การฟื้นฟูทรัพยากรเพื่อการท่องเที่ยว เป็นต้น

2.4 ข้อจำกัดในการพัฒนาด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน

2.4.1 การลงทุนระยะเริ่มต้นสูง ต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก

2.4.2 ขาดความยืดหยุ่นในการบริหารงานเนื่องจากเป็นโรงแรมในเครือ

2.4.3 ปัญหาสภาพแวดล้อมภายนอก เช่น ฝุ่น PM2.5 แผ่นดินไหว น้ำท่วม และผลกระทบที่เกิดจากชุมชนโดยรอบ

2.5 ปัจจัยภายในที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

2.5.1 การใช้ทรัพยากรธรรมชาติและการจัดการพื้นที่สีเขียวของโรงแรม

2.5.2 การจัดการด้านพลังงานไฟฟ้า

2.5.3 การมีแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจนโดยเฉพาะการจัดการน้ำและการจัดการขยะ

2.5.4 การบริหารจัดการที่เป็นไปตามมาตรฐานมีการจัดเก็บข้อมูลสถิติมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการพลังงานอย่างต่อเนื่อง

2.5.5 การตระหนักรู้ของพนักงานทุกระดับในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

2.6 ปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

2.6.1 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชน และหน่วยงานในท้องถิ่น

2.6.2 การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐในด้าน การให้ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม รวมถึงการทำข้อตกลงความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อม

2.6.3 การบริหารจัดการด้านเอกสาร ข้อจำกัดด้านเอกสารและภาษาที่ต้องส่งภาครัฐ

2.6.4 การตระหนักรู้ของผู้รับบริการในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

2.6.5 ภัยพิบัติทางธรรมชาติซึ่งไม่สามารถควบคุมได้ เช่น แผ่นดินไหว น้ำท่วม ฝุ่น PM2.5 และปัญหาด้านสุขภาพอื่น ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต

การจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงแรมในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย พบว่ามี 5 ประเด็นสำคัญ ได้แก่ การจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมโดยสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากร การจัดการขยะตามหลัก 3R's และ 7R's การใช้พลังงานและน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ การควบคุมมลพิษที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน ตลอดจนการมีส่วนร่วมของชุมชน พนักงาน และผู้รับบริการในการส่งเสริมกิจกรรมอนุรักษ์และใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมโดยคำนึงถึงความยั่งยืน โรงแรมมีการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรฐานต่าง ๆ ได้แก่ ASEAN Green Hotel, Green leaf foundation, Green hotel, SDGs Star ซึ่งเพิ่มระดับความน่าเชื่อถือในการประกอบธุรกิจ ลดค่าใช้จ่ายของโรงแรม และสร้างขวัญกำลังใจในการทำงานให้พนักงาน ปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญมาจากความร่วมมือของฝ่ายบริหารองค์กร ภาครัฐ และชุมชนในท้องถิ่น รวมถึงการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ข้อจำกัดในการดำเนินงาน ประกอบด้วย ต้นทุนระยะเริ่มต้นที่ค่อนข้างสูง และปัญหาสิ่งแวดล้อมภายนอก เช่น ฝุ่น PM2.5 แผ่นดินไหวและน้ำท่วม ซึ่งเป็นปัญหาภัยพิบัติทางธรรมชาติ ปัจจัยภายในที่มีอิทธิพลต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพื้นที่สีเขียว การจัดการน้ำ การจัดการขยะ การจัดการพลังงานไฟฟ้า การสร้างความตระหนักให้พนักงาน การเก็บข้อมูลอย่างมีระบบ ปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การสร้างความร่วมมือกับองค์กรภายนอกทั้งระดับชุมชน และภาครัฐ การได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ ข้อจำกัดด้านเอกสารและภาษา ความเข้าใจและการตระหนักของผู้รับบริการ อย่างไรก็ตามงานเหล่านี้ช่วยเพิ่มมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมให้กับธุรกิจ สร้างความเชื่อมั่นให้ผู้รับบริการ ลดค่าใช้จ่ายระยะยาว ส่งผลให้เกิดการอนุรักษ์ทรัพยากรอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

จากการศึกษาการจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย พบว่า ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีดังต่อไปนี้

3.1. การพัฒนาตามนโยบายของส่วนกลางหรือภาครัฐ โรงแรมต้องมีการปรับตัวให้สอดคล้องกับนโยบายใหม่ของภาครัฐ เช่นการสนับสนุนการใช้พลังงานหมุนเวียน การจัดการสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลเพื่อเพิ่มศักยภาพและความสามารถในการแข่งขัน

3.2. การส่งเสริมความยั่งยืน โรงแรมควรมีการสร้างแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน เช่น การวางแผนระยะยาวในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชน หน่วยงานภาครัฐเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและวัฒนธรรม

3.3. โรงแรมควรมีแผนสำหรับการรับมือกับปัญหาภัยคุกคามด้านสิ่งแวดล้อม มีการติดตั้งเครื่องฟอกอากาศเพื่อป้องกันฝุ่น PM2.5 การกำหนดมาตรฐานการปล่อยมลพิษ การวางแผนติดตั้งพื้กันน้ำและเตรียมอุปกรณ์ฉุกเฉินเช่นปั้มน้ำ หรือเรือ ในกรณีน้ำท่วม นอกจากนี้โรงแรมควรมีการเตรียมพร้อมสำหรับสถานการณ์ฉุกเฉินโดยการเตรียมแผนป้องกันและฟื้นฟูที่ครอบคลุมเช่น การฝึกอบรมพนักงานและการทำงานร่วมกับวิศวกรผู้เชี่ยวชาญ

อภิปรายผล

วัตถุประสงค์ที่ 1 ศึกษานโยบายและมาตรฐานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

ผลการศึกษานโยบายและมาตรฐานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย พบว่า

1.1 ทุกโรงแรมมีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ปฏิบัติตามกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อมอย่างเข้มงวด และมีการใช้มาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมระดับสากล มาตรฐานได้รับการยอมรับ คือ มาตรฐานโรงแรมสีเขียว (Green Hotel) มาตรฐานใบไม้เขียว (Green Leaf foundation) และ มาตรฐานโรงแรมสีเขียวอาเซียน (ASEAN Green Hotel) สะท้อนถึงการมุ่งเน้นการบริหารจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยนโยบายต่าง ๆ ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐที่ส่งเสริมการดำเนินงานของโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ฝ่ายบริหารของแต่ละโรงแรมให้ความสำคัญกับการจัดการสิ่งแวดล้อมในหลากหลายมิติ ทั้งการกำหนดนโยบาย การนำเทคโนโลยีมาใช้ การพัฒนานวัตกรรมด้านสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมพฤติกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมกับชุมชนในท้องถิ่น การติดตามวัดและประเมินผลการทำงานด้านสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องโดยมีเป้าหมายเพื่อความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมและธุรกิจ

1.2 การปฏิบัติตามมาตรฐานสิ่งแวดล้อม โรงแรมในพื้นที่ปฏิบัติตามมาตรฐานสิ่งแวดล้อม การจัดตั้งโครงสร้างการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมอย่างชัดเจน กำหนดให้แต่ละแผนกของโรงแรมดูแลด้านสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับงานของตนเอง มีการควบคุมติดตามการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานต่าง ๆ ที่ได้รับ มีการบริหารจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพส่งเสริม

การนำกลับมาใช้ใหม่และใช้ซ้ำ มุ่งการลดการใช้พลังงานไฟฟ้าและทรัพยากรธรรมชาติ ป้องกันการแพร่กระจายของมลพิษ มีแผนปฏิบัติต่อกรณีฉุกเฉิน เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และชุมชน ซึ่งช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสอดคล้องกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน

1.2.1. การบริหารจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในอำเภอเมือง จังหวัด เชียงราย มีนโยบายระดับองค์กร ทุกโรงแรมมีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีการปฏิบัติตามมาตรฐานการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม เช่น โครงการโรงแรมสีเขียวอาเซียน ASEAN Green Hotel โครงการโรงแรมสีเขียว Green leaf foundation, Green Hotel, SDGs STAR และมีการปฏิบัติตามกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อมอย่างเข้มงวด เห็นคุณค่าและความสำคัญของการมุ่งมั่นต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับ Glenn Baxter and Panarat Srisaeng (2021) โรงแรมที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ISO 14001 และด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นพื้นฐานของการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนของโรงแรมและรีสอร์ท ทำให้โรงแรมมีความมุ่งมั่นที่จะรักษามาตรฐานต่อไป สอดคล้องกับ ทศพร กาญจนภรพัฒน์ (2563) ผู้นำที่มีอุดมการณ์มีอิทธิพลต่อการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม และนโยบายบริการมีส่วนช่วยให้การอนุรักษ์มีการพัฒนาตามมาตรฐาน สอดคล้องกับ โสภา ชินเวชกิจวานิชย์ (2561) เมื่อโรงแรมได้รับความรู้จากโครงการโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมที่เข้าร่วมโครงการได้รับความรู้และมีความเข้าใจในการวิเคราะห์การใช้ทรัพยากรของโรงแรมและการให้บริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมได้มากขึ้นเมื่อเทียบกับก่อนเข้าร่วมโครงการ

1.2.2. การบริหารจัดการเชิงโครงสร้างในองค์กร มีการจัดตั้งคณะทำงานด้านสิ่งแวดล้อม มีคณะทำงานที่เข้มแข็งเพื่อให้เกิดการปฏิบัติอย่างแท้จริง กำหนดบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจน แบ่งหน้าที่ตามแผนกเพื่อดูแลด้านสิ่งแวดล้อม เช่น แผนกช่างดูแลด้านพลังงาน แผนกครัวดูแลจัดการเกี่ยวกับขยะที่มาจากอาหาร และฝ่ายจัดซื้อเลือกซื้อสินค้าที่มาจากชุมชนในพื้นที่ การติดตามผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อทบทวนและปรับปรุงแผนงานมีการเก็บสถิติด้านสิ่งแวดล้อมและทบทวนเป้าหมายเป็นระยะเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่อาจมีการเปลี่ยนแปลงไป สอดคล้องกับ สานิตย์ หนูนิล (2564) ปัจจัยภายในองค์กรที่มีผลต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมคือ ปัจจัยด้านผู้นำองค์กร ด้านนโยบายองค์กร ปัจจัยด้านการสื่อสารการพัฒนาบุคลากร และปัจจัยด้านทรัพยากรองค์กร สอดคล้องกับ ภาวิณี ธนาอนวัช (2563) กลยุทธ์ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมที่มีแผนงานโครงการด้านสิ่งแวดล้อมชัดเจนมีการเตรียมงบประมาณในการปรับปรุงการจัดการสิ่งแวดล้อมและมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมอย่างสม่ำเสมอ การจัดทำบัญชีเพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมทำให้เกิด

ความคุ้มค่าในด้านการลงทุนทางการเงินทำให้โรงแรมเพิ่มความสามารถในการสร้างผลกำไรและทำให้เกิดมูลค่าทางการเงินขององค์กรและภาพลักษณ์ของโรงแรมในสายตาของลูกค้าดีขึ้น และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการของโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

1.2.3. การนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล การใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ เช่น www.cf-hotels.com สำหรับบันทึกข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม อันได้แก่ ค่าไฟและการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การใช้ Cloud Computing สำหรับจัดการเอกสารและข้อมูลสำคัญของโรงแรม การพัฒนาเครื่องมือเฉพาะ การใช้แพลตฟอร์มบันทึกข้อมูลพลังงานและสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการพัฒนาขึ้นร่วมกันระหว่างหน่วยงานระหว่างโรงแรมกับมหาวิทยาลัยในพื้นที่

1.2.4. การส่งเสริมพฤติกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมให้กับพนักงาน การลดการใช้พลังงานและทรัพยากร ลดการใช้พลาสติก การใช้สิ่งของทดแทน มีการลดการใช้พลังงานส่งเสริมการนำทรัพยากรกลับมาใช้ใหม่ รวมถึงลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การประชาสัมพันธ์กิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ให้กับพนักงานทราบหลากหลายช่องทาง เพื่อสร้างการรับรู้และกระตุ้นให้พนักงานปฏิบัติตามนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม และเห็นคุณค่าและความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับ พรพิมล ศรีเรศ และแสงแข บุญศิริ (2562) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของพนักงานในโรงแรมสีเขียวที่ประกอบไปด้วย การให้ความรู้เพื่อสิ่งแวดล้อม การจัดกิจกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อมการประชาสัมพันธ์เพื่อสิ่งแวดล้อมและการจัดท้าวสดอุปกรณ์เพื่อสิ่งแวดล้อมมีผลต่อพฤติกรรมการปฏิเสธสิ่งที่เป็นมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม และ Abdulaali et al. (2020) เพื่อให้บรรลุความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมโดยการจัดโปรแกรมการฝึกอบรมเรื่องความตระหนักด้านสิ่งแวดล้อมของพนักงานโรงแรมโดยเฉพาะ และการมีส่วนร่วมของแขกในการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของโรงแรมโดยผสมผสานแนวปฏิบัติด้านสิ่งแวดล้อมสีเขียวเข้ากับแผนการตลาด มีการติดตามผลเป็นระยะโดยองค์กรกรีนสตาร์ที่อนุญาต เพื่อให้แน่ใจว่าโรงแรมที่ผ่านการรับรองปฏิบัติตามมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมที่กำหนดไว้

1.2.5. การใช้พลังงานทางเลือกมีแผนใช้พลังงานแสงอาทิตย์และการใช้รถไฟฟ้าพร้อมสถานีชาร์จ การวางแผนนี้นอกจากจะมีส่วนช่วยในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกแล้วยังช่วยสร้างภาพลักษณ์ขององค์กรที่มุ่งมั่นและเห็นความสำคัญของการใช้พลังงานสะอาด สอดคล้องกับ ทศพร กาญจนภรพัฒน์ (2563) การจัดการองค์การสีเขียวของโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ในภาคใต้ของประเทศไทยมีการ ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมตามหลัก 3R การใช้พลังงานแสงอาทิตย์ทดแทน มีผลต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของโรงแรม

1.2.6. การมีส่วนร่วมของชุมชนและลูกค้า ส่งเสริมสินค้าชุมชน ฝ่ายจัดซื้อเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่น (Local Products) เพื่อสนับสนุนการมีงานทำของคนในท้องถิ่น สนับสนุนเศรษฐกิจในชุมชนลดผลกระทบที่เกิดจากการขนส่งระยะไกล การร่วมมือกับชุมชนในการทำกิจกรรมอนุรักษ์ต่าง ๆ ส่งผลให้คนในท้องถิ่นเห็นคุณค่าและความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่ต้องใช้ร่วมกัน สอดคล้องกับ Rabiaa et al. (2023) การ การนำเอาองค์ความรู้เกี่ยวกับทุนทางปัญญาสีเขียว Green Intellectual Capital (GIC) ประกอบไปด้วย ทุนสัมพันธ์สีเขียว คือ ลูกค้า คู่ค้า และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การมีส่วนร่วมดังกล่าว เมื่อไปใช้ในการดำเนินงาน ส่งผลให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเกิดความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น กระตุ้นให้อุตสาหกรรมโรงแรมนำกลยุทธ์สีเขียวมาใช้ในการดำเนินงาน เพื่อให้ธุรกิจบรรลุเป้าหมายในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน และสานิตย์ หนูนิล (2564) ความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจโรงแรมประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านกฎหมาย ด้านจริยธรรม รวมทั้งด้านมนุษยธรรม สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร อันจะส่งผลต่อผลการดำเนินงานขององค์กร และนำไปสู่ความยั่งยืนต่อไป

1.2.7. การสร้างจิตสำนึกและความร่วมมือในทุกระดับ สร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมกับพนักงาน ลูกค้า ชุมชน และคู่ค้า ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การอนุรักษ์พันธุ์ไม้และสัตว์ป่า การพัฒนาพื้นที่เสื่อมโทรม หรือการลดการใช้ทรัพยากร การสร้างความร่วมมืออันดีระหว่างองค์กร หน่วยงานภาครัฐ และภาคชุมชนเพื่อให้การจัดการสิ่งแวดล้อมมีประสิทธิภาพนำไปสู่เป้าหมายความยั่งยืนต่อไป สอดคล้องกับ พรพิมล ศรีเรศ และแสงแข บุญศิริ (2562) บทริบททั่วไปในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของโรงแรมสีเขียวในประเทศไทยที่ฝ่ายทรัพยากรนำมาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของพนักงานในโรงแรมสีเขียว ประกอบไปด้วยการให้ความรู้เพื่อสิ่งแวดล้อมการจัดกิจกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อมการประชาสัมพันธ์เพื่อสิ่งแวดล้อมและการจัดหาวัสดุอุปกรณ์เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงแรมส่งผลให้พนักงานมีพฤติกรรมปฏิเสธสิ่งที่เป็นมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม สานิตย์ หนูนิล (2564) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่าย ส่วนรูปแบบการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจโรงแรม พบว่า องค์กรธุรกิจโรงแรมมีการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านกฎหมาย ด้านจริยธรรม รวมทั้งด้านมนุษยธรรม การดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรมีผลทั้งทางตรงและทางอ้อม

4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเงิน ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการภายใน รวมทั้งด้านการเรียนรู้และพัฒนา ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ขององค์กร อันจะส่งผลต่อผลการดำเนินงานขององค์กร และนำไปสู่ความยั่งยืนต่อไป

3. การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุน ด้านความรู้ ให้การอบรม และทรัพยากรที่ช่วยให้โรงแรมสามารถปฏิบัติตามมาตรฐานสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพนอกจากนี้การได้รับรางวัลและการรับรองมาตรฐานสร้างแรงจูงใจให้โรงแรม พัฒนาแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องเพื่อความยั่งยืน สอดคล้องกับฉันทริกฯ พึงยศ (2566) ปัจจัยด้านนโยบายการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมกับชุมชนในท้องถิ่น การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากร และการจัดทำนโยบายด้านการบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการโรงแรม

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าโรงแรมในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย มีกระบวนการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างครบถ้วน เริ่มตั้งแต่การกำหนดนโยบายที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ระดับภูมิภาคและระดับประเทศ มีกำหนดโครงสร้างการบริหารจัดการภายในที่ชัดเจน มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ การส่งเสริมสนับสนุนพฤติกรรมของพนักงานอย่างยั่งยืน การเลือกใช้พลังงานสะอาด การเห็นคุณค่าและความสำคัญของการมีส่วนร่วมกับชุมชนและลูกค้า การดำเนินงานต่าง ๆ ดังที่กล่าวข้างต้น ไม่เพียงช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมแต่ยังสร้างความเชื่อมั่นให้กับลูกค้าส่งเสริม ภาพลักษณ์ของโรงแรมในฐานะองค์กรที่รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอีกด้วย

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาการดำเนินงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมปัจจัยสนับสนุนการจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ผลการศึกษการดำเนินงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมปัจจัยสนับสนุนการจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จะสรุปรายละเอียด 5 ประเด็นสำคัญคือ 1. ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม 2. ปัจจัยสนับสนุนการจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม 3. ข้อจำกัดในการพัฒนาด้านการอนุรักษ์ ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน 4. ปัจจัยภายในที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม 5. ปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมดังต่อไปนี้

2.1 ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม โรงแรมในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงรายมีการจัดการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมดังต่อไปนี้

2.1.1 การสร้างความตระหนักรู้ให้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากร ทั้งพนักงาน ผู้ปฏิบัติงานและผู้รับบริการ

2.1.2. การจัดการขยะ การนำแนวทางปฏิบัติ 3R และ 7R มาใช้

2.1.3. การจัดการพลังงานและน้ำ ความคิดริเริ่มด้านการประหยัดพลังงาน

2.1.4. การควบคุมมลพิษ การจัดการคุณภาพอากาศ มลพิษทางเสียง การควบคุมเสียงรบกวน การทดสอบมลพิษจากน้ำเสียและดิน การทดสอบและบำบัดน้ำเสียอย่างสม่ำเสมอ

2.1.5. การมีส่วนร่วมของชุมชน ความร่วมมือกับชุมชนท้องถิ่น สนับสนุนธุรกิจในพื้นที่โดยจัดแสดงผลผลิตภัณฑ์ของตนในโรงแรม ส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน การอนุรักษ์วัฒนธรรมการผสมผสานประเพณีท้องถิ่นเข้ากับการดำเนินงานของโรงแรม

2.1.6. การใช้ผลิตภัณฑ์อย่างยั่งยืน ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เน้นการใช้ผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

2.1.7. การมีส่วนร่วมของพนักงานและความคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมนวัตกรรมของพนักงาน

2.1.8. ความร่วมมือและการทำงานร่วมกัน ความร่วมมือภายนอก ความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ สนับสนุนการท่องเที่ยวในท้องถิ่นผ่านความคิดริเริ่มที่ขับเคลื่อนโดยชุมชน

2.1.10 การตรวจสอบและประเมินผลการจัดการสิ่งแวดล้อม โรงแรมมีการตรวจสอบการทำงานตามมาตรฐานอย่างเป็นระบบ

2.1.11 ประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการสิ่งแวดล้อม ธุรกิจได้รับการรับรองมาตรฐาน เพิ่มความน่าเชื่อถือ ได้รับความเชื่อมั่นในงานบริการ ลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน สร้างขวัญและกำลังใจให้กับพนักงาน ส่งเสริมสุขภาพของพนักงานและมีความสุขในการทำงาน

2.2. ปัจจัยสนับสนุนการจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

2.2.1 ความร่วมมือจากฝ่ายบริหารที่ให้ความสำคัญกับการจัดการสิ่งแวดล้อม มีการจัดการเชิงโครงสร้าง นำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานเพื่อให้เกิดการอนุรักษ์ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

2.2.2 การสนับสนุนจากภาครัฐในระดับนโยบาย ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน หน่วยงานภาครัฐสนับสนุนด้านองค์ความรู้การอบรมและส่งเสริมการดำเนินงานให้สอดคล้องกับมาตรฐานสิ่งแวดล้อมระดับสากล

2.2.3 การวางแผนงานด้านสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจน โรงแรมมีการกำหนดแผนการดำเนินงาน มีโครงสร้างการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจน มีการกำหนดเป้าหมายการลดการใช้ทรัพยากรและมีการจัดการขยะอย่างยั่งยืน

2.2.4 การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านสิ่งแวดล้อมโรงแรมบางแห่งมีการสร้างนวัตกรรมเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม มีการนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการเก็บข้อมูลด้านพลังงานเพื่อลดความสูญเสียและเพิ่มโอกาสในการพัฒนา การใช้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการอนุรักษ์ทรัพยากร

2.2.5 วัฒนธรรมท้องถิ่นและอสังขัตยไมตรีของคนในพื้นที่การส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมร่วมกับชุมชน การให้ความสำคัญกับชุมชนโดยรอบ วัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่น ธุรกิจโรงแรมมีบทบาทในการทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน การสนับสนุนวัฒนธรรมท้องถิ่น ได้แก่ การแต่งกายชนเผ่า การแสดงงานศิลปะท้องถิ่น กิจกรรมวันสำคัญและกิจกรรมทางศาสนา

2.3. ข้อจำกัดในการพัฒนาด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน

2.3.1 การลงทุนระยะเริ่มต้นสูง ต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก

2.3.2 ขาดความยืดหยุ่นในการบริหารงานเนื่องจากเป็นโรงแรมในเครือ

2.3.3 ปัญหาสภาพภายนอก เช่น ฝุ่น PM2.5 แผ่นดินไหว น้ำท่วม และผลกระทบที่เกิดจากชุมชนโดยรอบ

2.4 ปัจจัยภายในที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

2.4.1 การใช้ทรัพยากรธรรมชาติและการจัดการพื้นที่สีเขียวของโรงแรม

2.4.2 การจัดการด้านพลังงานไฟฟ้า

2.4.3 การมีแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจนโดยเฉพาะการจัดการน้ำและการจัดการขยะ

2.4.4 การบริหารจัดการที่เป็นไปตามมาตรฐานมีการจัดเก็บข้อมูลสถิติมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการพลังงานอย่างต่อเนื่อง

2.4.5 การตระหนักรู้ของพนักงานทุกระดับในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

2.5 ปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

2.5.1 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชน และหน่วยงานในท้องถิ่นที่ได้รับ

2.5.2 การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐในด้าน การให้ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม รวมถึงการทำข้อตกลงความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อม

2.5.3 การบริหารจัดการด้านเอกสาร ข้อจำกัดด้านเอกสารและภาษาที่ต้องส่ง ภาครัฐ

2.5.4 การตระหนักรู้ของผู้รับบริการในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

2.5.5 ภัยพิบัติทางธรรมชาติซึ่งไม่สามารถควบคุมได้ เช่น แผ่นดินไหว น้ำท่วม ฝุ่น PM2.5 และปัญหาด้านสุขภาพอื่น ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต

สอดคล้องกับกาญจน์กมล พรหมเหล่า (2564) ESG (Environment, Social, Governance) เป็นแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาขององค์กรอย่างยั่งยืน ได้รับความนิยมนักลงทุนทั่วโลกใช้ประกอบ พิจารณาลงทุนโดยให้ความสำคัญกับการทำธุรกิจที่คำนึงถึงความรับผิดชอบต่อ 3 ด้านหลัก คือ สิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล แนวคิด ESG ช่วยสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่ธุรกิจ ด้วยการ สะท้อนบทบาทความรับผิดชอบต่อธุรกิจที่มีต่อผู้มีส่วนได้เสีย และการนำเสนอผลการดำเนินงานใน การพัฒนาธุรกิจให้เติบโตอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับ ธนาคารกรุงเท (2565) แนวคิด ESG ที่นักลงทุน ใช้ประกอบการพิจารณาการลงทุน โดยจะให้ความสำคัญกับการทำธุรกิจ ที่คำนึงถึงความรับผิดชอบต่อ 3 ด้าน ที่ใช้เป็นตัวชี้วัด ได้แก่ 1. Environment (สิ่งแวดล้อม) ชี้วัดความรับผิดชอบต่อของธุรกิจที่มีต่อ สิ่งแวดล้อม อาทิ การปล่อยก๊าซเรือนกระจก (Greenhouse Gas), การสร้างของเสีย, การปล่อย มลพิษ 2. Social (สังคม) ใช้วัดบริษัทมีการจัดการความสัมพันธ์กับ พนักงาน ลูกค้า หรือผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย (Stakeholders) ชุมชนท้องถิ่น และผู้ทำงานใน Value Chain 3. Governance (ธรรมาภิบาล) ชี้วัดว่าบริษัทมีการจัดการกำกับดูแลอย่างไร เพื่อให้การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ซึ่งแนวคิด ESG ช่วยสร้างความน่าเชื่อถือแก่ธุรกิจ ที่สะท้อนความรับผิดชอบต่อของ ธุรกิจที่มีต่อผู้มีส่วนได้เสีย และการนำเสนอผลการดำเนินงานในการพัฒนาธุรกิจให้เติบโตอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO14001:2015 ที่ประกอบด้วยองค์ประกอบ ด้านการจัดการธุรกิจ 3 ด้าน คือระบบบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นหลักการจัดการสิ่งแวดล้อมให้ เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ วัตถุประสงค์ของผู้บริหารต้องเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมเพื่อที่จะกำหนดนโยบาย แนวทางปฏิบัติเพื่อให้องค์กรประสบความสำเร็จทั้งทางธุรกิจ และการดูแลสิ่งแวดล้อม และความร่วมมือของผู้ปฏิบัติงาน ทั้งนี้ธุรกิจโรงแรมเป็นธุรกิจที่ต้องใช้

แรงงานมนุษย์เป็นสำคัญ ถึงแม้จะมีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้แต่การให้บริการที่มาจากมนุษย์นั้นยังเป็นการบริการที่มนุษย์ปรารถนามากกว่าการคุยกับหุ่นยนต์ ดังนั้นในภาคส่วนของการปฏิบัติจึงต้องเน้นให้พนักงานทุกระดับตระหนัก เห็นคุณค่า ของการรักษาสิ่งแวดล้อม นำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นวิธีการทำงานและส่งต่อไปยังผู้รับบริการ สอดคล้องกับ สยาม อรุณศรีมรดก (2562) แนวทางการจัดการเพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาดังกล่าวสามารถแบ่งออกได้ 2 วิธีการสำคัญคือ 1. การจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมโดยมาตรการการบังคับและควบคุม ประกอบด้วย มาตรการทางกฎหมายทั้งภายในประเทศและกฎระเบียบข้อตกลงทางสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ 2. การจัดการสิ่งแวดล้อมแนวใหม่ เป็นการนำแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อมมาใช้โดยมีแรงผลักดันจากภาคธุรกิจภาคอุตสาหกรรม การกระตุ้นจากความเคลื่อนไหวเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และแนวคิดด้านการพัฒนาธุรกิจสีเขียว สอดคล้องกับ Baxter and Srisaeng (2021) โรงแรมที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมมีนโยบายการจัดการสิ่งแวดล้อมโรงแรมส่วนใหญ่มุ่งเน้นไปที่การเพิ่มประสิทธิภาพพลังงานมาตรการประหยัดพลังงานการลดการใช้น้ำและการจัดการของเสียอย่างยั่งยืน โรงแรมหลายแห่งเน้นการรีไซเคิลหรือนำขยะกลับมาใช้ใหม่

จากการศึกษาการจัดการโรงแรมในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย พบว่ามี 5 ประเด็นสำคัญ ได้แก่ การจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมโดยสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากร การจัดการขยะตามหลัก 3R's และ 7R's การใช้พลังงานและน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ การควบคุมมลพิษที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน ตลอดจนการมีส่วนร่วมของชุมชน พนักงานและผู้รับบริการในการส่งเสริมกิจกรรมอนุรักษ์และใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมโดยคำนึงถึงความยั่งยืน โรงแรมมีการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรฐานต่าง ๆ ได้แก่ ASEAN Green Hotel, Green leaf foundation, Green hotel, SDGs Star ซึ่งเพิ่มระดับความน่าเชื่อถือลดค่าใช้จ่าย และสร้างขวัญกำลังใจในการทำงานให้พนักงาน ปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญมาจากความร่วมมือของฝ่ายบริหารองค์กร ภาครัฐ และชุมชนในท้องถิ่นรวมถึงการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ข้อจำกัดในการดำเนินงานประกอบด้วย ต้นทุนระยะเริ่มต้นที่ค่อนข้างสูง และปัญหาสิ่งแวดล้อมภายนอก เช่น ฝุ่น PM2.5 แผ่นดินไหว และน้ำท่วม ซึ่งเป็นปัญหาภัยพิบัติทางธรรมชาติ ปัจจัยภายในที่มีอิทธิพลต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรและพื้นที่สีเขียว การจัดการน้ำ การจัดการขยะ การจัดการพลังงานไฟฟ้า การสร้างความตระหนักให้พนักงาน การเก็บข้อมูลอย่างมีระบบ ปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การสร้างความร่วมมือกับองค์กรภายนอกทั้งระดับชุมชน และภาครัฐ การได้รับ

การสนับสนุนจากภาครัฐ ข้อจำกัดด้านเอกสารและภาษา ความเข้าใจและการตระหนักของ ผู้รับบริการ อย่างไรก็ตามงานเหล่านี้ช่วยเพิ่มมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมให้กับธุรกิจ สร้างความ เชื่อมั่นให้ผู้รับบริการ ลดค่าใช้จ่ายระยะยาว ส่งผลให้เกิดการอนุรักษ์ทรัพยากรอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม

จากการศึกษาการจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย พบว่า ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีดังต่อไปนี้

3.1 การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมของโรงแรมต้องพัฒนาตามนโยบายของส่วนกลาง หรือภาครัฐ โรงแรมมีการปรับตัวให้สอดคล้องกับนโยบายใหม่ของภาครัฐ เช่นการสนับสนุนการใช้ พลังงานหมุนเวียน การจัดการสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลเพื่อเพิ่มศักยภาพ และความสามารถในการแข่งขัน

3.2 โรงแรมควรมีการสร้างแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน เช่น การวางแผนระยะ ยาวในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชน หน่วยงานภาครัฐ เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและวัฒนธรรม นำไปสู่การส่งเสริม การอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

3.3 โรงแรมควรมีแผนสำหรับการรับมือกับปัญหาภัยคุกคามด้านสิ่งแวดล้อม มีการติดตั้ง เครื่องฟอกอากาศเพื่อป้องกันฝุ่น PM2.5 การกำหนดมาตรฐานการปล่อยมลพิษ การวางแผนติดตั้ง พลังกันน้ำและเตรียมอุปกรณ์ฉุกเฉินเช่นปั้มน้ำ หรือเรือ ในกรณีน้ำท่วม นอกจากนี้โรงแรมควรมีการ เตรียมพร้อมสำหรับสถานการณ์ฉุกเฉินโดยการเตรียมแผนป้องกันและฟื้นฟูที่ครอบคลุมเช่น การฝึกอบรมพนักงานและการทำงานร่วมกับวิศวกรผู้เชี่ยวชาญในการก่อสร้างหรือวางระบบป้องกัน อุบัติภัยต่าง ๆ

จากการศึกษาพบว่าการจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในอำเภอเมือง จังหวัด เชียงรายนั้นพบว่าการพัฒนาตามนโยบายของส่วนกลางที่สอดคล้องกับนโยบายระดับสากล นโยบาย ระดับประเทศ และนโยบายระดับท้องถิ่นมีผลต่อการแข่งขันในระดับสากลสอดคล้องกับ สนิตย์ หนูนิล (2564) ปัจจัยภายนอกองค์กรที่มีผลต่อการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ได้แก่ ปัจจัยด้านกฎหมายหรือมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมกับรูปแบบการดำเนินงาน ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจโรงแรม สอดคล้องกับ นโยบายและแผนการส่งเสริม

และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2560 -2579 ตามมาตรา 13 (1) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ได้กล่าวถึงการขับเคลื่อนและการแปลงแผนสิ่งแวดล้อมไปสู่การปฏิบัติ ตลอดจนการบูรณาการความเชื่อมโยงของการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับภูมิภาคและกลุ่มจังหวัด ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และประเด็นสำคัญด้านสิ่งแวดล้อมในแต่ละพื้นที่ สอดคล้องกับคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการจังหวัดเชียงราย (2559) วางแผนยุทธศาสตร์จังหวัดเชียงราย 4 ปี (พ.ศ.2561-2564) เพื่อพัฒนาจังหวัดแบบองค์รวมครอบคลุมทุกมิติ มุ่งเน้นการทำงานแบบบูรณาการร่วมกันทุกภาคส่วน และเป็นแนวทางสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาจังหวัดเชียงรายไปข้างหน้า ตามวิสัยทัศน์จังหวัดเชียงรายที่ว่า “เมืองแห่งการค้า การลงทุน การเกษตร และการท่องเที่ยว รุ่งเรืองด้วยวัฒนธรรมล้านนา ประชาชนอยู่เย็นเป็นสุข” ประเด็นยุทธศาสตร์ 6 ข้อ ประกอบด้วย 1) การสร้างมูลค่าเพิ่มด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เชิงนิเวศ และเชิงสุขภาพ โดยดำรงฐานวัฒนธรรมล้านนา 2) การส่งเสริมการผลิตและพัฒนานวัตกรรม เพื่อยกระดับสินค้าเกษตรภายใต้ แนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals-SDGs) ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ดำรงความสมบูรณ์และยั่งยืน 4) การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการค้า การลงทุนและบริการโลจิสติกส์ เชื่อมโยงกลุ่มจังหวัด กลุ่มอาเซียน+6 และ GMS 5) การรักษาความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และการเสริมสร้างความเป็นพลเมืองเพื่อสร้างจิตสำนึกความรักสถาบันหลักของชาติ และ 6) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และคุณภาพชีวิตเพื่อให้ประชาชนอยู่เย็นเป็นสุข สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดเชียงราย พ.ศ. 2566-2570 ในการสร้างสมดุลของระบบนิเวศและสนับสนุนการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อรับรองการพัฒนาเมืองให้น่าอยู่ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และเป้าหมายการพัฒนาสังคมสร้างสรรค์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้มี ดังนี้

1.1 เสนอแนะแนวทางให้โรงแรมในพื้นที่อำเภอเมืองจังหวัดเชียงรายนำแนวคิดด้านการจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมไปปรับใช้ให้เหมาะกับบริบทโรงแรมของตนเองต่อไป

1.2 นำผลการศึกษาไปประยุกต์ใช้กับโรงแรมในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียงเพื่อให้เกิดมาตรฐานการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้ เป็นแนวทางในการบริหารจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปมีดังนี้

2.1 ควรมีการศึกษาและเปรียบเทียบมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ เช่น ISO 14001, ASEAN Green Hotel, Green Leaf Foundation, Green Hotel เพื่อหาจุดแข็งและจุดอ่อนของแต่ละมาตรฐาน และเสนอให้โรงแรมในพื้นที่ปรับใช้มาตรฐานที่เหมาะสมกับบริบทท้องถิ่น

2.2 ควรศึกษาการจัดการสิ่งแวดล้อมในธุรกิจที่พักประเภทอื่น ๆ เช่น เกสต์เฮาส์ โฮสเทล โฮมสเตย์ เป็นต้น

2.3 ควรมีการศึกษบทบาทของชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ในการจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงแรม เช่น โรงแรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในท้องถิ่น

รายการอ้างอิง

กรมการท่องเที่ยว. (2564). รายชื่อผู้ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการท่องเที่ยวอาเซียน ประจำปี พ.ศ. 2564.

กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม. (ม.ป.ป.). โครงการโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Hotel). เข้าถึงได้จาก <https://greenhotelthai.com/th/>
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2563). สรุปรายได้และค่าใช้จ่ายการท่องเที่ยวจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้าประเทศไทย ปี 2563.

_____. (2565). รายงานสถิตินักท่องเที่ยวภายในประเทศไตรมาสที่ 1-4 พ.ศ. 2565 (ภาคเหนือ).

_____. (2565). สรุปรายได้และค่าใช้จ่ายการท่องเที่ยวจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้าประเทศไทย ปี 2565.

กอบกุล รัชชานาค และสวรรยา วัฒนศิริเสรีกุล. (2562). “การวิจัยปัญหาและอุปสรรคด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองท่องเที่ยว.” มูลนิธิสถาบันศึกษานโยบายสาธารณะ (PPSI).

กาญจน์กมล พรหมเหล่า. (2564). แนวคิด ESG. เข้าถึงได้จาก <https://www.tris.co.th/esg/>
คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการจังหวัดเชียงราย. (2559). แผนพัฒนาจังหวัดเชียงราย (2561-2564). เข้าถึงได้จาก
<https://www.oic.go.th/FILEWEB/CABINFCENTER0/DRAWER013/GENERAL/DATA0000/00000029.PDF>

_____. (2565). แผนพัฒนาจังหวัดเชียงราย 2561-2565 (ฉบับทบทวน พ.ศ. 2565).

เข้าถึงได้จาก <https://drive.google.com/drive/folders/1FwO-QwQiwOEfKaZBdsPdpcaEbYLAPJa5>

_____. (2566). แผนพัฒนาจังหวัดเชียงราย พ.ศ. 2566-2570. เข้าถึงได้จาก
http://123.242.164.131/cpwp/wp-content/uploads/2021/10/planyear66_70_resize.pdf

โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนโดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร. (2543). สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่มที่ 19. ธนาคารไทยพาณิชย์:

_____. (2543). สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ฉบับที่ 21. เข้าถึงได้จาก
<https://saranukromthai.or.th/smallchild/661>

- จิรพล สีนุชานาวา. (2564). *คู่มือโรงแรมเพื่อสิ่งแวดล้อม*.
- ฉลองศรี พิมลสมพงศ์. (2564). *การวางแผนและพัฒนาตลาดการท่องเที่ยวมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*.
- ณัฐกิจ ปิงยศ และชัชชญา ยอดสุวรรณ. (2566). “ภาพลักษณ์โรงแรมสีเขียวที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการโรงแรมจังหวัดเชียงราย.” *Journal of Management Science Chiangrai Rajabhat University*. 18(2): 205-234.
- ถิรพร สิงห์ลือ. (2524). *SDG Updates | ACT NOW! in “DECADE OF ACTION (2021-2030)”* : อับเตตความก้าวหน้าสำรวจความท้าทาย แล้วลงมือทำได้เลย. เข้าถึงได้จาก <https://www.sdgmovement.com/2021/02/04/sdgs-thai-decade-of-action/>
- _____ . (2565). *เมื่อโลกต้องการโมเดลเศรษฐกิจใหม่ ไทยจึงมี ‘BCG’ (Bio-Circular-Green Economy) เป็นวาระแห่งชาติปี 2564*. เข้าถึงได้จาก <https://www.sdgmovement.com/2021/04/14/bcg-economy-model-trend-th-national-agenda-2021/>
- ทศพร กาญจนภรณ์พัฒนา. (2563). “การจัดการองค์การสีเขียวของโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในภาคใต้ฝั่งตะวันตกของประเทศไทย.” *Journal of Digital Business and Social Sciences*. 6(2): 164-182.
- ธนาคารกรุงเทพ. (2565). *รู้จัก ‘ESG & SDGs’ 2 แนวคิดสร้างโอกาสและความท้าทายธุรกิจสู่ความยั่งยืน*. เข้าถึงได้จาก <https://www.bangkokbanksme.com/en/24691>
- นายสุ บุญทอง และคณะ. (2564). “Sustainable tourism กระแสแห่งโอกาสและความท้าทายของภาคการท่องเที่ยว.” ธนาคารแห่งประเทศไทย. เข้าถึงได้จาก https://www.bot.or.th/content/dam/bot/documents/th/research-and-publications/article/regional/2021/2564_RL_16_Sustainable_Tourism.PDF
- ธรรมจักร เล็กบรรจง และคณะ. (2565). “การพัฒนาารูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืนของชุมชนนาหมื่นศรีอำเภอนาโยงจังหวัดตรัง.” *วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*. 22(3): 81-110.
- ธรรมจักร เล็กบรรจง วันวิสาข์ พลอยอินสว่าง และจิระนาถ รุ่งช่วง. (2565). “การพัฒนาารูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืนของชุมชน นาหมื่นศรีอำเภอนาโยงจังหวัดตรัง.” *วารสารศิลปศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*. 22(3): 81-110.
- นครินทร์ ศรีเลิศ. (2564). *ส่อง ‘แผนพัฒนาฯ 13’ ฉบับยกร่าง 5 เป้าหมายพลิกโฉมเศรษฐกิจไทยใน 5 ปี*. เข้าถึงได้จาก <https://www.bangkokbiznews.com/business/976683>

- ฝ่ายพัฒนาธุรกิจเพื่อความยั่งยืนตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2563). *ความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ ต่อสิ่งแวดล้อม*. เข้าถึงได้จาก <https://www.wealthythai.com/en/updates/sustainability/193>
- พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน. (2554). *พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน*. เข้าถึงได้จาก <https://dictionary.orst.go.th/>
- พรพิมล ศรีธเนศ และแสงแข บุญศิริ. (2562). “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อสร้างการปรับเปลี่ยน พฤติกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อมของพนักงาน โรงแรมสีเขียวในประเทศไทย.” *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*. 7(4): 1058-1072.
- พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547. (2547). *ราชกิจจานุเบกษา* เล่ม 121 ตอนที่พิเศษ 70 ก. น.12.
- พลิชฐ์ คงคุณากรกุล. (2564). *สิ่งแวดล้อมไทย 2564: นำท่วม ฝุ่น คดีสัตว์ป่า สู่การต่อสู้ทวงสัญญา และหาทางออกเพื่อชุมชน*. เข้าถึงได้จาก <https://thestandard.co/>
- พุทธชาติ ลุนคำ. (2564). “ธุรกิจท่องเที่ยวและโรงแรมหลัง COVID-19.” *วิจัยกรุงศรี*. https://www.krungsri.com/getmedia/ab21638a-4089-4bb4-bb8a-62ba89d2c7da/RI_Future_of_Tourism_210121_TH.pdf.aspx
- _____. (2565). “แนวโน้มธุรกิจ/อุตสาหกรรม ปี 2565-2567 ธุรกิจโรงแรม.” *วิจัยกรุงศรี*. https://www.krungsri.com/getmedia/aa9cf904-6514-4a14-a260-b24e2f7f6754/IO_Hotel_221125_TH_EX.pdf.aspx
- ภาวินีย์ ธนาอนวัช. (2563). “กลยุทธ์การบริหารจัดการและการปฏิบัติบัญชี เพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงแรมสีเขียว: โรงแรมกรุงศรีริเวอร์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.” *Journal of Accountancy and Management*. 12(2): 117-134.
- โรงแรมและรีสอร์ทในเครือเซ็นทารา. (ม.ป.ป). *ความมุ่งมั่นของเซ็นทาราต่อความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม*. เข้าถึงได้จาก <https://www.centarahotelsresorts.com/sustainability>
- วิจารณ์ สิมายา. (2566). *จับตาสีเขียวโลกและสิ่งแวดล้อมไทยปี 2566*. เข้าถึงได้จาก <https://www.onep.go.th/5-%e0%b8%a1%e0%b8%81%e0%b8%a3%e0%b8%b2%e0%b8%84%e0%b8%a1-2566-%e0%b8%88%e0%b8%b1%e0%b8%9a%e0%b8%95%e0%b8%b2%e0%b8%aa%e0%b8%b4%e0%b9%88%e0%b8%87%e0%b9%81%e0%b8%a7%e0%b8%94%e0%b8%a5%e0%b9%89%e0%b8%ad/>
- ศูนย์ทรัพยากรธุรกิจและสิทธิมนุษยชน. (2549). “*International Tourism Partnership (ITP)*.”: *International Tourism Partnership (ITP)*.

- ศูนย์วิจัยและสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDG Move). (ม.ป.ป.). *เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน*. เข้าถึงได้จาก <https://www.sdgmove.com/intro-to-sdgs/>
- สถาบันเทคโนโลยีและสารสนเทศเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (สทย.). (2563). *การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน*. เข้าถึงได้จาก https://www.nstda-tiis.or.th/our-rd-activities/sd-data/10yfp-scp/sustain_tourism/
- สถาบันรับรองมาตรฐานมาตรฐานไอเอสโอ. (ม.ป.ป.). *มาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (ISO 14001)*. เข้าถึงได้จาก <https://www.masci.or.th/service/%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%95%E0%B8%A3%E0%B8%90%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%9A%E0%B8%9A%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%88%E0%B8%B1%E0%B8%94%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%AA%E0%B8%B4/>
- สมัชชา สมบัติพานิช. *กลุ่มจังหวัด*. เข้าถึงได้จาก <http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title=กลุ่มจังหวัด>
- สมาคมโรงแรมไทย. (ม.ป.ป.). *กฎหมายโรงแรม*. เข้าถึงได้จาก <https://www.thaihotels.org/17162036/hotel-law>
- สยาม อรุณศรีมรกต และจำลอง โปธิ์บุญ. (2562). *ISO14001:2015 มาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สหประชาชาติในประเทศไทย. (2565). *ไทยกับสหประชาชาติกระชับความร่วมมือเพื่อเร่งขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืน*. เข้าถึงได้จาก <https://thailand.un.org/th/168228-ไทยกับสหประชาชาติกระชับความร่วมมือเพื่อเร่งขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืน>
- सानิตย์ หนูนิล. (2564). *ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจโรงแรม*. เข้าถึงได้จาก 10.14456/sujthai.2021.5
- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงราย. (2567). *ข้อมูลทั่วไปของเชียงราย*. เข้าถึงได้จาก https://www.cots.go.th/pages/?page=cr_gis
- สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2565). *รายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2564*. เข้าถึงได้จาก <https://www.onep.go.th/ebook/soe/soereport2021.pdf>
- สำนักงานเลขาธิการอาเซียน. (2559). *มาตรฐานโรงแรมสีเขียวอาเซียน (ASEAN GREEN HOTEL STANDARD)*.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. *การพัฒนาที่ยั่งยืน (GDS)*. เข้าถึงได้จาก <https://sdgs.nesdc.go.th/%e0%b9%80%e0%b8%81%e0%b8%b5%e0%b9%88%e0%b8%a2%e0%b8%a7%e0%b8%81%e0%b8%b1%e0%b8%9a-sdgs/>

- _____ . (2561). การขับเคลื่อน SDGs ในระดับพื้นที่ (SDG Localization). เข้าถึงได้จาก <https://sdgs.nesdc.go.th//การขับเคลื่อนเชิงพื้นที่/>
- สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 2 จังหวัดลำปาง. (2562). แผนการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2562-2564. เข้าถึงได้จาก <https://oops.mnre.go.th/th/news/detail/14472>
- สิงห์เอสเตท. (ม.ป.ป.). การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างรับผิดชอบ. เข้าถึงได้จาก <https://www.singhaestate.co.th/th/sustainability/environmental-stewardship>
- สุพัตรา สุภาพ. (2552). เทคนิคการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพยุคใหม่. กรุงเทพฯ: ธรรมนิติการพิมพ์.
- เสรี วรพงษ์. (2557). “สิ่งแวดล้อมกับการพัฒนาที่ยั่งยืน: สิ่งแวดล้อมกับการพัฒนาที่ยั่งยืน.” *วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการมหาวิทยาลัยมหิดล*. 1(1): 170-185.
- โสภา ชินเวชกิจวานิชย์, วรวรรณ ประชาเกษม, และอาภาพร รุจิระเศรษฐ์. (2561). “โรงแรมสีเขียว: การริเริ่มของภาครัฐเพื่อ โรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม.” *Thai Environmental Engineering Journal*. 32(2): 61-70.
- อรรถสิทธิ์ เหมือนมาตย์. (2564). การจัดการโรงแรมอย่างยั่งยืน (Sustainable Hotel Management) เทรนด์เด็ดเพื่ออยู่รอดและฟื้นตัวอย่างแข็งแกร่ง พร้อมตอบโจทย์ธุรกิจรักษ์โลก. เข้าถึงได้จาก <https://www.salika.co/2021/02/25/sustainable-hotel-management-trends-2021/>
- อริสา นพวงศ์ ณ อยุธยา, จิรพงษ์ จันทร์งาม, และถิรภูมิ ยิ่งสุข. (2025). “ผลกระทบของการพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืน แล การได้รับคัดเลือกโดยองค์กรชั้นนำที่มีผลต่อการดำเนินงานด้านการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.” *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏ สกลนคร*. 5(1): 362-376.
- อลิศรา ธรรมบุตร. (2019). “กลยุทธ์การจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน: Management Strategy Green Hotels for Sustainable Tourism Development.” *วารสารศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์*. 6(2): 62-81.
- _____ . (2562). “กลยุทธ์การจัดการโรงแรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน: Management Strategy Green Hotels for Sustainable Tourism Development.” *วารสารศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*. 6(2): 62-81.

อุตสาหกรรมพัฒนามูลนิธิ สถาบันเครือข่ายของกระทรวงอุตสาหกรรม (สรอ.). (ม.ป.ป.). *มาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO14001*. เข้าถึงได้จาก

<https://www.masci.or.th/service/cert-iso14001/>

Abdou, A. H., Hassan, T. H., and El Dief, M. M. (2020). "A description of green hotel practices and their role in achieving sustainable development." *Sustainability*. 12(22): 9624.

Abdulaali, H. S., Hanafiah, M. M., Usman, I. M. S., Nizam, N. U., M., and Abdulhasan, M. J. (2020). "A review on green hotel rating tools, indoor environmental quality (IEQ) and human comfort." *Int. J. Adv. Sci. Technol.* 29(3): 128-157.

Acciona. (2016). Sustainability Report 2016.

Amazonas, I. T., Silva, R. F. C., and Andrade, M. O. (2018). "Environmental management in hotels: Sustainable technologies and practices applied in hotels." *Ambiente & Sociedade*. 21: e01722.

Bacari, C., Séraphin, H., and Gowreesunkar, V. G. B. (2021). "Sustainable development goals and the hotel sector: Case examples and implications." *Worldwide Hospitality and Tourism Themes*. 13(1): 9-21.

Bagheri, M., Shojaei, P., Jahromi, S. A., and Kiani, M. (2020). "Proposing a model for assessing green hotels based on ecological indicators." *Tourism and hospitality research*. 20(4): 406-422.

Baxter, G., and Srisaeng, P. (2021). "An assessment of hotels and resorts use of the ISO 14001 environmental management system as a tool to achieve environmentally sustainable operations." *วารสารเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวสู่ความยั่งยืน*. 3(2): 59-85.

Booking.com. (2564). *รายงานการเดินทางอย่างยั่งยืนประจำปี 2564*.

Daft, R. L. (2021). *Management* (13th). Boston, Massachusetts, United States: Cengage Learning.

French, D., and Saward, H. (1975). *Dictionary of management*. New York: International Publications Service.

Glenn, B., and Panarat, S. (2021). "An assessment of hotels and resorts use of the ISO 14001 environmental management system as a tool to achieve environmentally sustainable operations." *วารสารเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวสู่ความยั่งยืน*. 3(2): 59-85.

Gro Harlem Brundtland. (1987). *Report of the World Commission on Environment and*

Development: Our Common Future.

HORECA INTERNATIONAL. (2022). *The Horeca sector between growth and innovation.*

Accessed Retrieved <https://horeca-online.com/the-horeca-sector-between-growth-and-innovation/>

Jones, P., and Comfort, D. (2019). "Sustainable development goals and the world's leading hotel groups." *Athens Journal of Tourism*. 6(1): 1-14.

Khalil, N., Che Abdullah, S. N., Haron, S. N., and Hamid, M. Y. (2024). "A review of green practices and initiatives from stakeholder's perspectives towards sustainable hotel operations and performance impact." *Journal of Facilities Management*. 22(4): 653-682.

Lundberg, D. E. (1989). *The hotel and restaurant business.*

Master Card. (2019). *Global Destination Cities Index 2019.*

Moslem, B., Payam, S., Asghari, J. S., and Mehrdad, K. (2020). "Proposing a model for assessing green hotels based on ecological indicators." *Tourism and hospitality research*. 20(4): 406-422.

Rubio-Mozos, E., García-Muiña, F. E., and Fuentes-Moraleda, L. (2020). "Sustainable strategic management model for hotel companies: A multi-stakeholder proposal to "walk the talk" toward SDGs." *Sustainability*. 12(20): 8652.

SMEONE. (2565). *คิวาเทล โรงแรมที่เน้นเรื่องความยั่งยืน. เข้าถึงได้จาก*
<https://www.smeone.info/posts/view/4993>

TM, A., Kaur, P., Bresciani, S., and Dhir, A. (2021). "What drives the adoption and consumption of green hotel products and services? A systematic literature review of past achievement and future promises." *Business Strategy and the Environment*. 30(5): 2637-2655.

United Nation. (2020). *The 17 Goals.* Accessed Retrieved <https://sdgs.un.org/goals>

United Nations Development Program. (n.d.). *What are the Sustainable Development Goals?* Accessed Retrieved <https://www.undp.org/sustainable-development-goals>

Yi, S., Li, X., and Jai, T.-M. (2018). "Hotel guests' perception of best green practices: A content analysis of online reviews." *Tourism and hospitality research*. 18(2): 191-202.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	ว่าที่ร้อยตรีหญิงนภาพร บ่อแก้ว
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2551 สำเร็จการศึกษาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโรงแรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จังหวัดเชียงราย พ.ศ. 2557 สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู (ป.บัณฑิต วิชาชีพครู) มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จังหวัดเชียงราย พ.ศ. 2563 ศึกษาต่อระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว โรงแรม และอสังหาริมทรัพย์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศ เพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี
ผลงานตีพิมพ์	-
รางวัลที่ได้รับ	พ.ศ. 2558 – 2561 ครูผู้ช่วย สาขาวิชาการโรงแรม วิทยาลัยอาชีวศึกษา ชลบุรี จังหวัดชลบุรี พ.ศ. 2561 – 2565 ครู สาขาวิชาการโรงแรมวิทยาลัยอาชีวศึกษาชลบุรี จังหวัดชลบุรี พ.ศ. 2566 - ปัจจุบัน ครูชำนาญการ สาขาวิชาการโรงแรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงราย จังหวัดเชียงราย

